

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleidingen
Theater en Docent Theater
voltijd

HKU

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleidingen
Theater en Docent Theater
voltijd

HKU

CROHO nr. 34860 en 34745

Hobéon Certificering

Datum

26 november 2014

Auditpanel

Drs. G.J. Stoltenborg

Drs. G. Beckmann

Drs. D.G.P. Cremers

M.H.W. van der Velden

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	5
3.	INLEIDING	13
4.	OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	15
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	55
6.	AANBEVELINGEN	57
BIJLAGE I	Scoretabel	59
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	61
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	67
BIJLAGE IV	Programma, werkwijze en beslisregels	75
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	85
BIJLAGE VI	Overzicht auditpanel	87

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	HKU
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Niet aangevraagd
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	1. Theater 2. Docent Theater
registratienummer croho	1. 34860 2. 34745
domein/sector croho	1. Art 2. Education
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	bachelor
graad en titel	1. Bachelor of Art (BA) 2. Bachelor of Education (BEd)
aantal studiepunten	240
afstudeerrichtingen	1. A. Acteur B. Schrijver C. Docerend Theatermaker 2. Docent Theater
onderwijsvorm	Competentiegericht
locatie	Utrecht
variant	voltijd
relevante lectoraten	Theatrale Maakprocessen
datum audit / opleidingsbeoordeling	Audit: 18 en 19 juni 2014 Eindexamens: 21 mei en 14, 17 en 18 juni 2014
contactpersoon (naam en e-mailadres)	leo.capel@theater.hku.nl

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding Theater**, voltijd¹

Bron: Osiris

Peildatum: 15 oktober 2014

Instroom (aantal)	2008	2009	2010	2011	2012		
▪ voltijd	42	43	38	38	37		
uitval (percentage)							
uit het eerste jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
▪ voltijd ²	23%	26%	26%	28%	31%	22%	
uit de hoofdfase				2007	2008	2009	
▪ voltijd ³				28%	29%	12%	
rendement (percentage) ⁴				2007	2008	2009	
• voltijd				72%	71%	88%	
docenten voltijd (aantal + fte)				Aantal*	fte		
▪ Schrijven				52	3,30		
▪ Acteren				47	2,73		
▪ Docerend Theatermaker				61	2,08		
▪ Totaal				160	10, 31		
▪ Gemeenschappelijk programma en interdisciplinaire projecten**				78	4,78		
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁵				Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd				70%	30%	0%	
				in opleiding master/PhD: 11%			
docent-student ratio ⁶				1:15,8			
contacturen (aantal) ⁷				1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ Schrijven				15,95	17,06	19,77	6,93
▪ Acteur				28,63	27,83	26,33	18,14
▪ Docerend Theatermaker				15,12	21,50	17,02	6,58

* het aantal docenten is in verhouding met het aantal fte's hoog. Dit heeft te maken met het feit dat er met veel specialisten met een kleine aanstelling en gastdocenten wordt gewerkt; de begeleiding van studenten en projecten is deels maatwerk. Daarnaast is het aantal docenten tussen Docerend Theatermaker en Docent Theater niet te scheiden, omdat ook hier met gemengde groepen Docent Theater en Docerend Theatermaker studenten wordt gewerkt.

** een deel van het programma van de opleidingen Theater wordt in gemeenschappelijkheid aangeboden en er wordt gewerkt in interdisciplinaire projecten.

¹ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012

² Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelor diploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁶ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁷ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding Docent Theater**, voltijd⁸

Bron: Osiris

Peildatum: 15 oktober 2014

Instroom (aantal)	2008	2009	2010	2011	2012		
▪ voltijd	12	12	16	15	13		
uitval (percentage)							
uit het eerste jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
▪ voltijd ⁹	25%	8%	8%	44%	27%	23%	
uit de hoofdfase				2007	2008	2009	
▪ voltijd ¹⁰				9%	9%	10%	
rendement (percentage)¹¹				2007	2008	2009	
voltijd				91%	91%	80%	
docenten voltijd (aantal + fte)				Aantal*		Fte	
▪ Docent Theater				61		2,21	
▪ Gemeenschappelijk programma en interdisciplinaire projecten**				78		4,78	
opleidingsniveau docenten (percentage)¹²				Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd				80%	20%	0%	
				in opleiding master/PhD: 30%			
docent-student ratio¹³				1:20,85			
▪ voltijd				1:20,85			
contacturen (aantal)¹⁴				1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ voltijd				25,12	20,73	16,44	6,58

* het aantal docenten is in verhouding met het aantal fte's hoog. Dit heeft te maken met het feit dat er met veel specialisten met een kleine aanstelling en gastdocenten wordt gewerkt; de begeleiding van studenten en projecten is deels maatwerk. Daarnaast is het aantal docenten tussen Docerend Theatermaker en Docent Theater niet te scheiden, omdat ook hier met gemengde groepen Docent Theater en Docerend Theatermaker studenten wordt gewerkt.

** een deel van het programma van de opleidingen Docent Theater wordt in gemeenschappelijkheid aangeboden en er wordt gewerkt in interdisciplinaire projecten.

⁸ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012

⁹ Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

¹⁰ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

¹¹ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

¹² Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

¹³ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

¹⁴ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

OPLEIDING THEATER

De opleiding Theater van HKU biedt drie afstudeerrichtingen: Acteren, Schrijven en Docerend Theatermaker.

De afstudeerrichting Acteren leidt op voor de professionele beroepspraktijk. In wisselwerking met de praktijk bereidt de opleiding de studentacteurs voor op het zich steeds vernieuwende brede theaterveld. Daarnaast richt de opleiding zich ook op het kunnen acteren voor film en tv. De afstudeerrichting Schrijven leidt op tot professioneel dramaschrijver in het Nederlandse beroepenveld met een specialisatie theater en scenario. Afgestudeerde schrijvers zijn echter breed inzetbaar en werken naast genoemde genres ook regelmatig als dramaturg, copywriter, redacteur, prozaschrijver, dichter, journalist, recensent, docent of schrijver voor nieuwe media. De afstudeerrichting Docerend Theatermaker leidt studenten op voor het kunnen maken van voorstellingen met amateurspelers en semi-professionals - zowel in opdracht als op eigen initiatief - en met en voor specifieke doelgroepen. De afgestudeerde is een maker en speler in community arts, in jeugdvoorstellingen en bij (presentatiegerichte) projecten binnen het onderwijs.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft haar eigen competenties aantoonbaar gerelateerd aan de landelijke vastgestelde eindkwalificaties en uitgewerkt in een eigen competentieset met expliciete aandacht voor ambachtelijkheid, samenwerken, maatschappelijk bewustzijn, cultureel ondernemerschap en innovatie. In de opleiding staan de artistieke ontwikkeling en de ontwikkeling van een eigen signatuur van de student Acteren en Schrijven centraal. De opleiding spreekt de studenten Docerend Theatermaker aan op hun eigen visie op 'maken', het ontwikkelen van een eigen stijl van 'doceren' en op het leggen van nieuwe verbindingen en het onderzoeken van nieuwe toepassingen binnen de educatieve context.

Het auditteam is positief over het feit, dat de opleiding over de competenties regelmatig contact onderhoudt met nationale en internationale vakgenoten - zoals kunstopleidingen in Berlijn en op Sumatra waarmee de afstudeerrichting Docerend Theatermaker een uitwisselingsprogramma heeft opgezet en de Rits School of Arts in Brussel, Ernst Busch Schule in Berlijn en de Ecole Nationale Supérieure des Arts et Techniques du Théâtre (ENSATT) in Lyon waarmee de afstudeerrichtingen Acteren en Schrijven contacten onderhouden. Daarnaast onderhoudt de opleiding contacten met vertegenwoordigers van het theaterwerkveld, waaronder de werkvelden van de eigen (gast)docenten en participeert zij actief in internationale netwerken zoals ELIA (European League of Institutes of the Arts) en in theaterfestivals.

Hiermee zorgt de opleiding ervoor dat de opleidingscompetenties aansluiten bij actuele eisen/wensen in het (internationale) veld.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voor deze standaard een 'goed' verdient.

Programma

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding ervoor zorgt dat de studenten de vereiste competenties kunnen bereiken. De programma's van de afstudeerrichtingen zijn zeer praktisch ingericht met veel oefening aan de hand van acteer-, schrijf-, maakopdrachten in de beroepspraktijk en met projecten ontleend aan die beroepspraktijk van de acteur, de dramaschrijver en de theatermaker.

Het ontwikkelen van algemene vaardigheden zoals het leren ondernemen, onderzoeken en reflecteren en (inter- en multidisciplinair) samenwerken krijgt in de programma's door de jaren veelvuldig aandacht. De cyclische opbouw van de onderzoeks- en reflectielijn kan nog duidelijker zichtbaar worden gemaakt.

De opleiding heeft gezorgd voor een samenhangend programma met een duidelijke opbouw in niveaus lopend van verkennen naar professionaliseren, waarbij de student stapsgewijs een eigen signatuur kan ontwikkelen. De inter- en multidisciplinaire projecten acht het auditteam een sterk en innovatief element binnen het programma, Daarmee zorgt de opleiding ervoor dat de studenten goed worden voorbereid op de huidige veranderende en hybride beroepspraktijk. Het lectoraat Theatrale Maakprocessen levert met zijn onderzoek een belangrijk bijdrage aan dit innovatieve aspect van het programma.

Samenhang is zichtbaar in de verticale leerlijnen acteren, maken en reflecteren in het programma voor de acteur, in de steeds grotere complexere teksten leren schrijven in de schrijfopleiding en door de opdrachten en thema's waarbinnen studenten docerend theatermaker hun competenties integraal kunnen ontwikkelen.

Studenten, alumni en vertegenwoordigers van het werkveld zijn tevreden over de huidige programma's van de afstudeerrichtingen.

Het auditteam ziet ruimte voor verdere explicitering door de competenties nog beter (herkenbaarder) te vertalen naar de leerdoelen per vak.

Daarmee kunnen de opleidingen nog meer en gericht sturen op wat zij van de studenten verwachten. Ook zouden de opleidingen de opbouw in niveaus in de doelstellingen/ prestatie-indicatoren duidelijker zichtbaar moeten maken. Tijdens de audit is gebleken dat de opleiding in 2013 gestart is met het aanpassen van de modulebeschrijvingen.

De opleiding hanteert een aantal duidelijke en bij het theateronderwijs passende (didactische) uitgangspunten, zoals de sterke integrale benadering en de beroepsgerichtheid van de opdrachten en projecten, de aandacht voor het ontwikkelen van een eigen signatuur, het veelvuldig geven van feedback en het stimuleren tot reflectie. De uitgangspunten dragen ertoe bij dat de student zich optimaal kan ontwikkelen.

De opleidingen hanteren bij de aanname van de studenten een zorgvuldige selectiemethode, waarmee ze ervoor zorgen dat alleen kandidaten die in potentie geschikt zijn de opleiding succesvol af te ronden, mogen instromen.

De opleiding zorgt voor een studeerbaar programma en past daar waar nodig/gewenst het programma aan. De opleiding heeft een goed oog voor de spanning en stress die studenten kunnen ervaren en biedt hen daarbij adequate begeleiding. Ze zorgt ervoor dat belemmeringen in de studievoortgang zo veel mogelijk worden weggenomen.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 2 tot en met 6 als 'goed'. Aan standaard 7 is voldaan.

Personeel

Het auditteam trof tijdens de audit enthousiaste en zeer betrokken docenten aan. Zij beschikken over de benodigde kwaliteiten en hebben een duidelijke link met de actuele beroepspraktijk van de acteur, de schrijver en docerend theatermaker. De vele gastdocenten vormen een goede aanvulling op de vaste docenten en de specialisten die de opleiding inzetten in de werkplaatsen en in het theater zijn eveneens van grote waarde voor het onderwijs en de studenten. De lector en de leden van de kenniskring Theatrale Maakprocessen hebben veel expertise op het gebied van onderzoek en leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden door studenten en docenten.

De studenten zijn tevreden tot zeer tevreden over hun docenten.

De opleiding zet voldoende (gast)docenten en ondersteund personeel in om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in het onderwijs en de beroepspraktijk en het beoogde innoverende programma uit te kunnen voeren. Over het weekjaartaakstelsel, dat de studieleiders van de opleidingen gebruiken om inzicht te krijgen in de benodigde ruimte, is het auditteam positief. Het auditteam beoordeelt de drie standaarden 8, 9 en 10 met een 'goed'.

Voorzieningen

Het auditteam is van oordeel dat de voorzieningen waarover de opleiding beschikt, het mogelijk maken dat de studenten het programma optimaal kunnen volgen. Er zijn voldoende eigen lokalen, ateliers en werkplaatsen die zijn ingericht op de specifieke eisen die het onderwijs stelt en er zijn een grote en een kleine zaal met bijbehorende theatertechniek voor (eigen) voorstellingen. De Mediatheek biedt de studenten veel materiaal ter ondersteuning bij de studie.

Het Media en Performance Laboratorium (MAPLAB) is een uitstekende voorziening voor het kunnen experimenteren, ontwerpen en ontwikkelen.

De opleiding borgt de studievoortgang van de studenten door de inzet van de verschillende (studie)begeleiders. Studenten zijn over het algemeen tevreden over deze begeleiding.

De studenten krijgen via verschillende kanalen de benodigde informatie. Uit de studentevaluaties komt naar voren, dat de formele communicatie en de kleine kwaliteit rondom o.a. roosters en studiepuntenregistratie aandachtspunten zijn voor de opleiding. De opleiding werkt daar inmiddels aan.

Op hogeschoolniveau voert HKU overleg over verbetering van de HKU-website en over wensen rondom een intranet of digitale leeromgeving, waarmee docenten en studenten snel en efficiënt met elkaar kunnen communiceren.

Het auditteam beoordeelt standaard 11 als 'goed' en standaard 12 als 'voldoende'.

Kwaliteitszorg

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig en systematisch op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld.

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het auditteam trof hiervan duidelijke voorbeelden aan, zoals het opnieuw vormgeven van de spel- en bewegingslessen bij acteren en het ontwikkelen van een nieuw traject op het gebied van nieuwe media bij schrijven, resulterend in Transmedial Storytelling.

De opleiding zorgt ervoor dat studenten, docenten, opleidingscommissie, examencommissie, alumni en werkveld nauw betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij de kwaliteit van de opleiding.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 13, 14 en 15 als 'goed'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toetst op een valide en betrouwbare manier via afzonderlijke en integrale toetsen of de studenten aan de gestelde leerdoelen voldoen. Door bij de integrale beoordeling het hele docententeam te betrekken en bij de eindexamens ook externe beoordelaars uit te nodigen, zorgt de opleiding voor de benodigde intersubjectiviteit.

Met het expliciet maken van een directe koppeling van de opleidingscompetenties naar de modulebeschrijvingen en het formuleren van beoordelingscriteria die hier op een transparante wijze aan zijn ontleend, is de opleiding aantoonbaar aan de slag. De eerste uitwerking die het auditteam hiervan zag, beoordeelt het auditteam als voldoende.

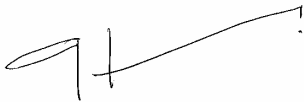
Het auditteam is van oordeel, dat de studenten in hun scripties, portfolio's, presentaties, toneeluitvoeringen en uitvoeringen met kinderen, jongeren en niet-(theater)professionals hebben laten zien dat zij de eindcompetenties op hbo-bachelorniveau hebben ontwikkeld en als startend acteur, schrijver of docerend theatermaker in het theaterveld aan de slag kunnen.

Het auditteam beoordeelt op basis van bovenstaande deze standaard als 'voldoende' voor de opleiding.

Algemene conclusie:

Het auditteam is positief over de inhoud van het programma met enerzijds een focus op de ontwikkeling van de competenties binnen het eigen vak en anderzijds een focus op de ontwikkeling van competenties die de student nodig heeft om te kunnen werken in de veranderende en hybride beroepspraktijk en over de docenten die dit beroepsgerichte programma verzorgen. Omdat het auditteam het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau als 'voldoende' beoordeelde, komt hij op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

Den Haag, 26 november 2014

drs. G.J. Stoltenborg,
voorzitter

G.C. Versluis,
secretaris

OPLEIDING DOCENT THEATER

De opleiding Docent Theater leidt op tot een eerstegraads onderwijsbevoegdheid, waarmee de afgestudeerde kan werken op alle onderwijsniveaus van primair tot middelbaar beroepsonderwijs. Buiten het onderwijs kan de docent theater lesgeven op een jeugdtheaterschool of een cursuscentrum en kan hij¹⁵ voorstellingen regisseren met amateurspelers, in de community arts of - in het sociaal cultureel werk - met specifieke groepen. De meeste docenten combineren meerdere van de bovenstaande activiteiten in hun beroepspraktijk.

De opleiding Docent Theater wordt evenals de afstudeerrichting Docerend Theatermaker van de opleiding Theater aangeboden binnen de afdeling Theater & Educatie van HKU.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft haar eigen competenties aantoonbaar gerelateerd aan de landelijke vastgestelde eindkwalificaties en uitgewerkt in een eigen competentieset met expliciete aandacht voor ambachtelijkheid, samenwerken, maatschappelijk bewustzijn, cultureel ondernemerschap en innovatie. De opleiding spreekt de studenten aan op hun eigen visie op 'maken', het ontwikkelen van een eigen stijl van 'doceren' en op het leggen van nieuwe verbindingen en het onderzoeken van nieuwe toepassingen binnen de educatieve context. In de uitwerking van de competenties van de docent Theater zijn de zogenoemde SBL-competenties van de Stichting Beroepskwaliteit Leerkracht (SBL) herkenbaar. De opleiding zal met ingang van 2014-2015 de in 2013 landelijk vastgestelde kennisbasis voor Docent Theater als richtlijn hanteren.

Het auditteam is positief over het feit, dat de opleiding over de competenties regelmatig contact onderhoudt met nationale en internationale vakgenoten - zoals kunstopleidingen in Berlijn en op Sumatra waarmee de opleiding een uitwisselingsprogramma heeft opgezet - en vertegenwoordigers vanuit het werkveld van de docent theater, waaronder de werkvelden van de eigen (gast)docenten en vertegenwoordigers van de stagescholen in de eigen werkveldcommissie. De opleiding participeert actief in internationale netwerken zoals ELIA (European League of Institutes of the Arts).

Hiermee zorgt de opleiding ervoor dat de opleidingscompetenties aansluiten bij actuele eisen/wensen in het (internationale) veld.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voor deze standaard een 'goed' verdient.

Programma

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding ervoor zorgt dat de studenten de vereiste competenties kunnen bereiken. Het programma is zeer praktisch ingericht met veel oefening aan de hand van maakopdrachten en opdrachten lessen te verzorgen in de beroepspraktijk van de docent theater en met projecten ontleend aan die beroepspraktijk.

Het ontwikkelen van algemene vaardigheden zoals het leren ondernemen, onderzoeken en reflecteren en (inter- en multidisciplinair) samenwerken krijgt in het programma door de jaren veelvuldig aandacht. De cyclische opbouw van de onderzoeks- en reflectielijn kan nog duidelijker zichtbaar worden gemaakt.

De opleiding heeft gezorgd voor een samenhangend programma met een duidelijke opbouw in niveaus lopend van verkennen naar professionaliseren, waarbij de student stapsgewijs een eigen signatuur kan ontwikkelen. De inter- en multidisciplinaire projecten acht het auditteam een sterk en innovatief element binnen het programma. Daarmee zorgt de opleiding ervoor dat de studenten goed worden voorbereid op de huidige veranderende en hybride beroepspraktijk. Het lectoraat Theatrale Maakprocessen levert met zijn onderzoek een belangrijk bijdrage aan dit innovatieve aspect van het programma.

¹⁵ Overal waar 'hij' staat, kan ook 'zij' worden gelezen.

Samenhang is zichtbaar in de opdrachten en thema's waarbinnen studenten docerend theatermaker en de docent theater hun competenties integraal kunnen ontwikkelen. Studenten, alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn tevreden over het huidige programma van de opleiding.

Het auditteam ziet ruimte voor verdere explicitering door de competenties nog beter (herkenbaarder) te vertalen naar de leerdoelen per vak.

Daarmee kunnen de opleidingen nog meer en gericht sturen op wat zij van de studenten verwachten. Ook zouden de opleidingen de opbouw in niveaus in de doelstellingen/ prestatie-indicatoren duidelijker zichtbaar moeten maken. Tijdens de audit is gebleken dat de opleiding in 2013 gestart is met het aanpassen van de modulebeschrijvingen.

De opleiding hanteert een aantal duidelijke en bij het theateronderwijs passende (didactische) uitgangspunten, zoals de sterke integrale benadering en de beroepsgerichtheid van de opdrachten en projecten, de aandacht voor het ontwikkelen van een eigen signatuur, het veelvuldig geven van feedback en het stimuleren tot reflectie. De uitgangspunten dragen ertoe bij dat de student zich optimaal kan ontwikkelen.

De opleiding hanteert bij de aanname van de studenten een zorgvuldige selectiemethode, waarmee ze ervoor zorgen dat alleen kandidaten die in potentie geschikt zijn de opleiding succesvol af te ronden, mogen instromen.

De opleiding zorgt ook voor een studeerbaar programma en past daar waar nodig/gewenst het programma aan. De opleiding heeft een goed oog voor de spanning en stress die studenten kunnen ervaren en biedt hen daarbij adequate begeleiding. Ze zorgt ervoor dat belemmeringen in de studievoortgang zo veel mogelijk worden weggenomen.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 2 tot en met 6 als 'goed'. Aan standaard 7 is voldaan.

Personeel

Het auditteam trof tijdens de audit enthousiaste en zeer betrokken docenten aan. Zij beschikken over de benodigde kwaliteiten en hebben een duidelijke link met de actuele beroepspraktijk van de docent theater. De vele gastdocenten vormen een goede aanvulling op de vaste docenten en de specialisten die de opleidingen inzetten in de werkplaatsen en in het theater zijn eveneens van grote waarde voor het onderwijs en de studenten.

De lector en de leden van de kenniskring Theatrale Maakprocessen hebben veel expertise op het gebied van onderzoek en leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden door studenten en docenten.

De studenten zijn tevreden tot zeer tevreden over hun docenten.

De opleiding zet voldoende (gast)docenten en ondersteund personeel in om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in het onderwijs en de beroepspraktijk en het beoogde innoverende programma uit te kunnen voeren. Over het weekjaartaaksysteem, dat de studieleiders van de opleidingen gebruiken om inzicht te krijgen in de benodigde ruimte, is het auditteam positief.

Het auditteam beoordeelt de drie standaarden 8, 9 en 10 met een 'goed'.

Voorzieningen

Het auditteam is van oordeel dat de voorzieningen waarover de opleiding beschikt, het mogelijk maken dat de studenten het programma optimaal kunnen volgen. Er zijn voldoende eigen lokalen, ateliers en werkplaatsen die zijn ingericht op de specifieke eisen die het onderwijs stelt en er zijn een grote en een kleine zaal met bijbehorende theatertechniek voor (eigen) voorstellingen. De Mediatheek biedt de studenten veel materiaal ter ondersteuning bij de studie.

Het Media en Performance Laboratorium (MAPLAB) is een uitstekende voorziening voor het kunnen experimenteren, ontwerpen en ontwikkelen.

De opleiding borgt de studievoortgang van de studenten door de inzet van de verschillende (studie)begeleiders. Studenten zijn over het algemeen tevreden over deze begeleiding. De studenten krijgen via verschillende kanalen de benodigde informatie. Uit de studentevaluaties komt naar voren, dat de formele communicatie en de kleine kwaliteit rondom o.a. roosters en studiepuntenregistratie aandachtspunten zijn voor de opleiding. De opleiding werkt daar inmiddels aan. Op hogeschoolniveau voert HKU overleg over verbetering van de HKU-website en over wensen rondom een intranet of digitale leeromgeving, waarmee docenten en studenten snel en efficiënt met elkaar kunnen communiceren.

Kwaliteitszorg

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig en systematisch op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld.

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het auditteam trof hiervan duidelijke voorbeelden aan, zoals het verplaatsen van de internationale stage naar de tweede helft van het derde studiejaar waardoor de studenten in het vierde jaar meer tijd en ruimte hebben voor de laatste fase van de studie: het afstudeertraject.

De opleiding zorgt ervoor dat studenten, docenten, opleidingscommissie, examencommissie alumni en werkveld nauw betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij de kwaliteit van de opleiding.

Het auditteam beoordeelt standaarden 13, 14 en 15 als 'goed'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toetst op een valide en betrouwbare manier via afzonderlijke en integrale toetsen of de studenten aan de gestelde leerdoelen voldoen. Door bij de integrale beoordeling het hele docententeam te betrekken en bij de eindexamens ook externe beoordelaars uit te nodigen, zorgt de opleiding voor de benodigde intersubjectiviteit.

Met het expliciet maken van een directe koppeling van de opleidingscompetenties naar de modulebeschrijvingen en het formuleren van beoordelingscriteria die hier op een transparante wijze aan zijn ontleend, is de opleiding aantoonbaar aan de slag. De eerste uitwerking die het auditteam hiervan zag, beoordeelt het auditteam als voldoende.

Het auditteam is van oordeel, dat de studenten in hun scripties, presentaties en uitvoeringen met kinderen, jongeren en niet-(theater)professionals hebben laten zien dat zij de eindcompetenties op hbo-bachelorniveau hebben ontwikkeld en als startend docent theater aan de slag kunnen.

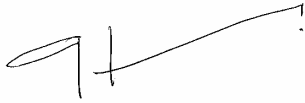
Het auditteam beoordeelt op basis van bovenstaande deze standaard als 'voldoende' voor de opleiding.

Algemene conclusie:

Het auditteam is positief over de inhoud van het programma met enerzijds een focus op de ontwikkeling van de competenties binnen het eigen vak en anderzijds een focus op de ontwikkeling van competenties die de student nodig heeft om te kunnen werken in de veranderende en hybride beroepspraktijk en over de enthousiaste, zeer betrokken en goed gekwalificeerde docenten die dit beroepsgerichte programma verzorgen.

Omdat het auditteam het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau als 'voldoende' beoordeelde, komt hij op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

Den Haag, 26 november 2014

drs. G.J. Stoltenborg,
voorzitter

G.C. Versluis,
secretaris

3. INLEIDING

Het auditteam heeft ervoor gekozen zijn bevindingen en oordeel over de opleidingen Theater en Docent Theater vanwege de overeenkomsten en verbindingen die er bestaan tussen de opleidingen en afstudeerrichtingen, in één rapport te beschrijven. Over de aspecten waarop de opleidingen en afstudeerrichtingen van elkaar verschillen, zijn in onderstaande rapportage aparte beschrijvingen opgenomen.

De school HKU Theater is een van de acht schools van HKU. HKU Theater biedt de volgende opleidingen/afstudeerrichtingen: de hbo-bacheloropleiding Theater met de afstudeerrichtingen Acteren, Schrijven en Docerend Theatermaker, de hbo-bacheloropleiding Docent Theater en de afstudeerrichtingen Theatervormgeving en Interactive Performance Design die respectievelijk vallen onder de hbo-bacheloropleidingen Vormgeving en Kunst & Techniek.

Met ingang van september 2014 gaat de school HKU Theater ook de tweejarige hbo-masteropleiding Scenografie/Beeldregie aanbieden, die de school heeft overgenomen van Hanzehogeschool Groningen. Deze master biedt de studenten de mogelijkheid door te stromen en zich verder te ontwikkelen in hun kunstenaarschap in combinatie met onderzoek. Zeker nu de productiehuisen zijn verdwenen waar studenten hun talenten verder konden ontwikkelen in een relatief beschermde omgeving, is de komst van deze master zeer gewenst.

Naast de komst van de master die de 'achterkant' van de opleidingen aanvult, is de school HKU Theater ook bezig met de voorkant van de opleidingen. De opleidingen overwegen een eigen brede vooropleiding Theater te ontwikkelen, waarin een goed beeld van alle afstudeerrichtingen wordt gegeven en belangstellende kunnen ondervinden of zij talent hebben voor theater, dat verder ontwikkeld kan worden.

De bacheloropleiding Theater is de enige opleiding in het land die in het croho een afstudeerrichting Docerend Theatermaker aanbiedt. De indeling in het culturele werkveld in 'binnenschools', 'buitenschools' en 'amateursector' was destijds een belangrijke reden om de afdeling Theater & Educatie in te richten met daarbinnen twee verschillende opleidingen: de afstudeerrichting Docerend Theatermaker van de opleiding Theater en de opleiding Docent Theater. Er waren destijds veel kandidaten die wel theater wilden maken in een educatieve setting, maar niet de ambitie hadden om een eerstegraads bevoegdheid te halen. Voor die studenten was de afstudeerrichting Docerend Theatermaker bedoeld.

Nu de scheidslijnen zijn vervaagd en de terreinen voortdurend door elkaar lopen, heeft HKU recent onderzoek gedaan onder alumni of de twee richtingen nog wel aan de wensen voldoen. Hieruit kwam naar voren dat afgestudeerde Docerend Theatermakers een educatieve bevoegdheid steeds meer missen. Daarnaast verwacht het werkveld dat de Docent Theater ook een goede maker is. Om deze redenen heeft HKU besloten de afstudeerrichting Docerend Theatermaker af te bouwen en het totale programma voor maken én doceren binnen de opleiding Docent Theater aan te bieden.

Met ingang van september 2015 zal er geen nieuwe instroom voor Docerend Theatermaker meer mogelijk zijn.

Binnen de afstudeerrichting Acteur kunnen studenten na één jaar kiezen zich te specialiseren als acteur-theatermaker. Jaarlijks kiezen gemiddeld één of twee studenten hiervoor.

Tot voor kort bood HKU als enige hogeschool een theateropleiding met een afstudeerrichting voor dramaschrijver, maar in 2011-2012 startte ook hogeschool ArtEZ binnen de opleiding Vormgeving een afstudeerrichting 'Creative Writing'. Laatstgenoemde opleiding is echter breder en richt zich naast het schrijven van drama ook op het schrijven van proza, poëzie, documentaire en literaire non-fictie.

De missie van de school HKU Theater is hbo-theateronderwijs aan te bieden op hoog niveau, rekening houdend met de maatschappelijke kwaliteitseisen die de overheid en het werkveld stellen. HKU Theater wil studenten opleiden die flexibel zijn en veranderingen mede kunnen vormgeven. In de opleidingen staan de artistieke ontwikkeling en de ontwikkeling van een eigen signatuur van de student centraal.

Een belangrijke rol in de ontwikkelingen bij de school HKU Theater speelt sinds 2006 het lectoraat Theatrale Maakprocessen, dat heeft gekozen voor een onderwijs-geïntegreerde benadering, waarbij toepasbaarheid een leidend criterium is. Bij het lectoraat zijn zowel docenten als studenten betrokken, die verschillende vormen van onderzoek uitvoeren. Het lectoraat zal ook in de master Scenografie/beeldregie een rol krijgen.

Ontwikkeling sinds het vorige accreditatieonderzoek (2008)

Bij de vorige accreditatie in 2008 hebben de opleidingen Theater en Docent Theater van HKU overwegend positief gescoord. Het auditteam roemde in 2008 de pioniersmentaliteit van de faculteit. Sterke punten waren onder andere: de praktijkgerichte opzet van de curricula, met de inzet van veel verschillende professionals, de aandacht voor onderzoek in de actuele praktijk, de ontwikkeling van interdisciplinaire projecten, de opzet van curricula met de fasering van verkennend naar professioneel en de beroepsgerichte leeromgeving.

Maar er werd ook een aantal aandachtspunten genoemd. Daarmee zijn de opleidingen aan de slag gegaan. Enkele voorbeelden hiervan:

- Het was voor het auditteam onduidelijkheid welk gewicht aan de fysieke invalshoek werd gegeven in relatie tot teksttoneel. Het auditteam beschouwde het profiel van de afstudeerrichting Acteren als nog niet optimaal. HKU heeft vanaf 2008 in overleg met het werkveld een nieuwe invulling gegeven aan het profiel, een nieuw curriculum ontwikkeld en een nieuwe koers ingezet, waarin acteurs vanuit een betere balans tussen fysiek en tekst worden opgeleid. Hierdoor zijn zij breder inzetbaar.
- In 2008 maakten de studenten opmerkingen over de geringe bereikbaarheid van de docenten en het daarmee samenhangende tijdgebrek voor individuele begeleiding. De opleidingen hebben naar aanleiding hiervan maatregelen getroffen en o.a. begeleidingstijd opgenomen in de weekjaartaak van docenten. Tutoren hebben een duidelijke rol gekregen in de individuele studieloopbaanbegeleiding van de studenten.
- In 2008 waren de studenten kritisch over de voorzieningen. Ze wensten meer en betere bewegingslokalen en meer overlegruimtes. In de afgelopen jaren heeft HKU een aantal verbouwingen laten doen waardoor veel van de knelpunten zijn opgelost en de kwaliteit van de voorzieningen is toegenomen.

In onderstaande rapportage beschrijft het auditteam onder standaard 2, 10, 11 en 12 zijn bevindingen met betrekking tot de hierboven beschreven punten.

4. OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De opleidingen Theater en Docent Theater van HKU baseren zich op de landelijke opleidingsprofielen Theater (2002, aangepast 2007) respectievelijk Docent Theater (2011) en de uitwerking daarvan in competenties. Bij deze uitwerking is een koppeling gemaakt met de Dublin Descriptoren.

Deze opleidingsprofielen maken deel uit van het kwalificatiestelsel Kunstvakonderwijs, dat regelmatig herijkt wordt. Het afnemend werkveld is hier nauw bij betrokken. Zo heeft het KVDO (overleg van kunstvakdocentenopleidingen) in samenwerking met het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst in 2011 het opleidingsprofiel van de opleiding Docent Theater herijkt. Naar aanleiding daarvan is de competentieset van de kunstvakdocent herzien.

Bij de opleiding Theater was ten tijde van de audit in het Landelijk Netwerk Theateropleidingen de afstemming over/herijking van het profiel van 2007 nog niet afgerond. Door het wegvallen van het landelijk orgaan Theater Instituut Nederland, moesten de theateropleidingen op zoek naar andere vormen van werkveldraadpleging. In dit verband hebben ze in 2013 een alumnibijeenkomst georganiseerd. Andere werkveldraadplegingen zullen nog volgen. Daarnaast voeren de beide opleidingen overleg in het Sectoraal Adviescollege Kunstvakonderwijs (SAC-KUO) over de opleidingsprofielen.

Het auditteam acht het van belang, dat de theateropleidingen goed vinger aan de pols houden, daar het werkveld sterk in beweging is. Dit kan ook gevolgen hebben voor de vereiste eindkwalificaties. Gebleken is dat op dit moment vooral de veranderende omgeving waarin de afgestudeerden hun beroep uitoefenen, een rol speelt. Een grote verandering in de eindkwalificaties lijkt vooralsnog niet nodig.

De thema's die de opleidingen met het werkveld aan de orde stelden/stellen, zoals een hybride beroepspraktijk, onderzoek doen en ondernemerschap, acht het auditteam in dit verband relevant.

De opleiding Theater van HKU hanteert de volgende set landelijke competenties:

- Creërend vermogen
- Visie
- Vermogen tot samenwerking
- Communicatief vermogen
- Ambachtelijk vermogen
- Ondernemerschap
- Omgevingsgerichtheid
- Lerend vermogen
- Reflectief vermogen
- Innovatief vermogen

De opleiding Docent Theater hanteert de volgende set landelijke competenties, waarin ook de zogenoemde SBL¹⁶-competenties voor leraren zijn verwerkt:

- Artistiek competent: creërend en ambachtelijk
- Pedagogische didactisch competent: pedagogisch en didactisch
- Interpersoonlijk competent: communicatief en samenwerkend
- Omgevingsgericht: omgevingsgericht en ondernemend
- Kritisch-reflectief competent: reflectief en groei en vernieuwing

Voor het schooljaar 2014-2015 zal de afdeling Theater & Educatie haar competenties en lesaanbod langs de onlangs (2013) vastgestelde landelijke kennisbasis Docent Theater leggen en waar nodig herzien. Op dit moment hanteert de opleiding de kennisbasis al als richtlijn.

Eigen inkleuring

Met de expliciete aandacht voor ambachtelijkheid, samenwerken, maatschappelijk bewustzijn, cultureel ondernemerschap en innovatie, geven de opleidingen een eigen kleur aan de competenties en de uitwerking daarvan in de curricula. De opleidingen streven ernaar studenten te leren zelfstandig, innovatief en ondernemend aan de slag te gaan in een hybride beroepspraktijk. In de opleidingen staan de artistieke ontwikkeling en de ontwikkeling van een eigen signatuur van de student centraal.

De docenten van de afdeling Theater & Educatie spreken de studenten aan op hun eigen visie op 'maken', het ontwikkelen van een eigen stijl van 'doceren' en op het leggen van nieuwe verbindingen en het onderzoeken van nieuwe toepassingen binnen de educatieve context.

Zoals al in de inleiding is beschreven kent de bacheloropleiding Theater van HKU drie afstudeerrichtingen: Acteren, Schrijven en Docerend Theatermaker. Laatstgenoemde afstudeerrichting heeft de school ondergebracht in de afdeling Theater & Educatie, die ook de opleiding Docent Theater verzorgt.

De opleiding Theater heeft in de onderwijsleerplannen de landelijke competenties van de afgestudeerde theatermaker –terug te vinden onder het kopje 'algemeen theater'- nader uitgewerkt voor de afstudeerrichtingen Acteren, Schrijven en Docerend Theatermaker en daarin eigen accenten aangebracht. Voor Schrijven, waarvoor geen landelijk profiel bestond, heeft de opleiding aan de hand van de generieke competenties voor theater zelf een set competenties ontwikkeld.

Een voorbeeld hiervan voor 'creërend vermogen':

<p>Algemeen theater: De theatermaker bezit het vermogen om scheppend, associatief om te gaan met intuïties, waarnemingen en indrukken door deze in artistieke ideeën te transformeren en in theatrale producten vorm te geven.</p>
<p>Acteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ demonstreert zijn fascinatie, zijn innerlijke noodzaak en zijn gedrevenheid voor theater en voor acteren; ▪ creëert een 'verhaal' in handeling en/of beelden; ▪ laat zien, in zelfstandig en authentiek gedrag en in oorspronkelijk theatraal werk, dat hij¹⁷ zijn verbeelding inzet; ▪ transformeert ideeën en concepten in theatraal handelen; ▪ laat in zijn samenspel zien dat hij relaties creëert met de andere acteurs in een theaterproduct; ▪ draagt zichtbaar bij aan de totstandkoming van een theatraal product en aan de daaraan ten grondslag liggende artistieke keuzen, vanuit zijn perspectief als speler; ▪ laat in zijn werk zien beeldend, zintuiglijk en theatraal te denken.
<p>Schrijven: De dramaschrijver kan zowel artistiek autonoom als binnen de randvoorwaarden van een opdracht eigen materiaal en materiaal dat door research is verkregen, omzetten naar artistieke concepten en deze in teksten vormgeven. Hij doet dit op basis van zijn fascinaties, intuïties, waarnemingen, alsmede een eigen signatuur en artistieke zeggingskracht.</p>

¹⁶ SBL- Stichting Beroepskwaliteit Leerkrachten

¹⁷ Overal waar 'hij' staat, kan ook 'zij' worden gelezen.

<p>Docerend Theatermaker: De docerend theatermaker toont een krachtige artistieke drijfveer en het vermogen uit eigen bronnen te putten. Binnen gegeven educatieve kaders én binnen de randvoorwaarden van een opdracht is hij in staat vanuit verschillende invalshoeken en disciplines onderzoekend en procesmatig theater uitdrukking te geven aan zijn persoonlijke indrukken en ideeën. Hij is in staat om de kenmerken en inbreng van een groep non-professionals (spelers/makers) vertrekpunt of onderdeel te laten zijn van (het concept voor) een maakproces en kan in het maakproces schakelen tussen de perspectieven van maker, begeleider en producent.</p>

In het Onderwijsleerplan Theater & Educatie heeft HKU naast de uitwerking van de competenties voor de docerend theatermaker, de uitwerking van landelijke competenties voor de docent Theater – terug te vinden onder het kopje ‘algemeen’- opgenomen waarin de eigen accenten voor de opleiding zijn verwerkt.

Een voorbeeld voor creërend vermogen (een van de aspecten van ‘artistiek competent’)

Artistiek competent
<p>Algemeen: De kunstvakdocent kan vanuit een eigen visie artistiek werk creëren en het artistieke proces inclusief een breed scala aan ambachtelijke kennis en instrumentele vaardigheden toepassen in onderwijs, waardoor lerenden de betekenis van kunst ervaren, geïnspireerd raken en een eigen artistiek proces doorlopen.</p>
Creërend
<p>De docent theater: De docent theater ontwikkelt op basis van persoonlijke fascinatie, kennis, intuïtie, waarnemingen en inzichten een artistieke visie. Hij draagt bij aan de totstandkoming van theatrale producten en aan de daaraan ten grondslag liggende artistieke keuzen. Hij werkt vanuit divers basismateriaal, vormt concepten, produceert en componeert materiaal, biedt het aan en geeft sturing aan repetities en uitvoeringen. Hij is in staat betekenisvolle en/of effectieve handelingen en beelden te creëren en demonstreert inzicht in de manier waarop ervaringen en betekenissen worden overgedragen.</p>

Zoals al in de inleiding is beschreven, zal de afstudeerrichting Docerend Theatermaker afgebouwd worden binnen het Croho Theater. HKU wil het ‘makerschap’ voortaan verankeren in de opleiding Docent Theater. De opleiding onderzoekt nu in KVDO¹⁸-verband of ‘maken’ of enige vorm van profilering op maken en/of op spelen mogelijk is.

Met betrekking tot dit aspect merkt het auditteam het volgende op:

De term ‘maker’ is in het beroepenveld een lastige term, omdat het kan fungeren als ‘vergaarbak’ voor iets dat je ergens anders niet onder kunt brengen. Voor het auditteam is het evident dat een afgestudeerde docent theater ook de competenties van een artistieke signatuur heeft. Een docent theater moet per definitie ook in staat zijn voorstellingen te maken met amateurs en met jongeren (buiten school). Maar de opleiding leidt niet op voor makers voor professionals. Dat is ook wat de vertegenwoordigers vanuit het werkveld en de alumni opmerkten.

Het auditteam adviseert de opleiding geen aparte afstudeerrichting of uitstroomprofiel ‘maker’ binnen die opleiding Docent Theater te maken, maar de competenties die nodig zijn voor dit profiel in de opleiding standaard te verankeren.

Onderzoeksdimensie in de eindkwalificaties

Binnen de beide opleidingen komt ‘onderzoek’ frequent aan de orde. De docenten stimuleren de studenten continu te reflecteren op hun eigen ontwikkeling, artistiek onderzoek te doen en een eigen visie te ontwikkelen. De opleidingen hebben de eisen die zij in dit verband aan de studenten stellen, beschreven in de competenties ‘Reflectief vermogen’, ‘Visie’ en ‘groei en vernieuwing’. (zie verder hierover onder standaard 2.)

¹⁸ KVDO = HBO-Netwerk Kunstvakdocentenopleidingen

Internationale dimensie in de eindkwalificaties

Het auditteam heeft geconstateerd dat de beide opleidingen met de onderscheiden afstudeerrichtingen ervoor hebben gezorgd dat de studenten kunnen voldoen aan internationale niveau-eisen. Daarvoor hebben zij allereerst de eigen eindcompetenties verbonden met de Dublin Descriptoren. Daarnaast maken zij geregeld een internationale vergelijking.

Zoals uit het onderstaand blijkt, onderhouden de opleidingen intensief contact met internationale vakgenoten en vertegenwoordigers van het werkveld. Daarbij stemmen zij o.a. af over de eindkwalificaties, de inhoud van het programma en overleggen zij over mogelijke vormen van samenwerking, coproducties, overname van repertoire et cetera.

Zo hebben de afstudeerrichtingen Acteren en Schrijven bijvoorbeeld beide contact met Rits School of Arts in Brussel, heeft de afstudeerrichting Acteren daarnaast nog contacten met Ernst Busch Schule in Berlijn en heeft de afstudeerrichting Schrijven sinds kort een relatie met Ecole Nationale Supérieure des Arts et Techniques du Théâtre (ENSATT) in Lyon.

Het auditteam acht het voor de afstudeerrichting Schrijven - die tot voor kort vrij alleen stond in het Nederlandse opleidingsveld - van belang dat zij op deze wijze een vergelijking heeft kunnen maken met schrijfopleidingen in het buitenland.

De afdeling Theater & Educatie heeft een uitgebreid internationaal netwerk van Londen/Berlijn tot Japan/Peru/Kenia/Sumatra, onder andere vanwege de buitenlandse stage in het derde studiejaar. Tijdens deze stage moeten de studenten hun vak uitoefenen in een andere cultuur en maken zij kennis met andere theatertoepassingen, andere theatervormen en leren zij omgaan met cultuurverschillen. (Zie daarover verder standaard 2).

Met de kunstopleidingen in Berlijn en op Sumatra heeft de afdeling Theater & Educatie een uitwisselingsprogramma opgezet.

De opleidingen nemen ook actief deel aan de conferenties van the European League of Institutes of the Arts (ELIA) en festivals als het internationale University Theatre Festival van de Lebanese American University in Beiroet en het Festival International de Théâtre Universitaire de Casablanca.

Contacten met vakgenoten en het werkveld

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen op diverse manieren contact onderhouden met vakgenoten en het werkveld. Dit doen zij o.a. als volgt:

- zoals al hierboven is beschreven overleggen de opleidingen regelmatig met vakgenoten in het KDVO (Docent Theater), het Landelijk Netwerk Theateropleidingen (Theater) en het SAC-KUO;
- op opleidingsniveau zijn er per afstudeerrichting veel (inter)nationale werkveldcontacten. Deze verlopen vooral via de docenten, de regisseurs, theatermakers en gastdocenten die bij het programma betrokken zijn. Daarnaast verlopen contacten via samenwerkingspartners, projecten, stages, het Media and Performance Laboratory (MAPLAB) en de lector;
- de school HKU Theater heeft recent een eigen werkveldcommissie voor de school geïnstalleerd, waarin prominente vertegenwoordigers vanuit het theaterwerkveld uit met name de regio Utrecht zitting hebben. Deze commissie zal samen met de lector een programmacommissie vormen, die onder meer ronde tafels organiseert en gastsprekers uitnodigt.

De commissie was ten tijde van de audit nog niet bijeen geweest, maar de opleidingen hadden al wel ideeën voor thema's. Zo kan de commissie bijvoorbeeld een bijeenkomst over de schrijfopleiding beleggen om dilemma's met betrekking tot het huidige curriculum te bespreken. De commissie kan daarvoor een selecte groep schrijvers, alumni en theatermakers uitnodigen. Een ander idee is dat de commissie een platform voor docenten en docerend theatermakers opzet, waar projecten ontwikkeld worden die vervolgens worden aangeboden aan het afnemend werkveld.

Het auditteam heeft kennisgenomen van de samenstelling van de commissie. De huidige samenstelling biedt een goede afspiegeling van het theaterwerkveld. Daarnaast zit de opleiding HKU Docent Theater in een HKU breed clusteroverleg Kunsteducatie met de HKU docentenopleidingen Beeldend en Muziek.

Het auditteam geeft de opleidingen ter overweging mee ook de theaterbrede werkveldcommissie met een vertegenwoordiger uit het educatieve werkveld uit te breiden. Daarnaast acht het auditteam het belangrijk dat de interessante eerste plannen nu snel ten uitvoer worden gebracht.

Weging en Oordeel:

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

De opleidingen hebben hun eigen competenties aantoonbaar gerelateerd aan de landelijke vastgestelde eindkwalificaties en uitgewerkt in een eigen competentieset met specifieke aandacht voor ambachtelijkheid, samenwerken, maatschappelijk bewustzijn, cultureel ondernemerschap en innovatie. In de competenties van de docent Theater zijn de SBL-competenties herkenbaar.

Het auditteam is eveneens positief over het feit, dat de opleidingen over de competenties regelmatig contact onderhouden met nationale en internationale vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het (educatieve) theaterwerkveld en actief participeren in internationale netwerken, opdat de opleidingscompetenties aansluiten bij de actuele eisen/wensen in het (internationale) werkveld.

Het auditteam is van oordeel dat de opleidingen voor deze standaard een 'goed' verdienen.

Programma

Standaard 2: De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Toelichting NVAO: Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het beroepenveld en het vakgebied.

Bevindingen

Beroepsgerichtheid en actuele ontwikkelingen

Generiek

Het auditteam heeft geconstateerd dat de oriëntatie van de opleidingsprogramma's sterk beroepsgericht is. De studenten ontwikkelen hun kennis en vaardigheden op het gebied van het schrijven, doceren, maken en acteren door te doen, feedback te ontvangen, daarop te reflecteren en het opnieuw te doen. Daarbij speelt de beroepspraktijk een centrale rol. De opleidingen hebben de modules en de opdrachten die ze daarbinnen geven, ontleend aan de praktijk.

De meeste disciplinevakken worden verzorgd door docenten die zelf in de praktijk werkzaam zijn en door gastdocenten, die bijvoorbeeld een gastregie doen of een project leiden. Zij zijn goed op de hoogte van de vereisten en van de (actuele) ontwikkelingen in het (educatieve) theaterwerkveld. Ook het lectoraat Theatrale Maakprocessen speelt een belangrijke rol in het signaleren van en inspelen op nieuwe ontwikkelingen binnen het (inter)nationale werkveld. Daarnaast kennen beide opleidingen vormen van stage. (Zie hierover onder de aparte kopjes.)

Eén van de kenmerken van de opleidingen is de aandacht voor ondernemerschap. De opleidingen bieden in het gemeenschappelijk onderwijsprogramma de module 'Kunst van Ondernemerschap' aan, die de studenten van studiejaar 1 tot en met 3 zo goed mogelijk voorbereidt op de beroepspraktijk. Het programma bestaat uit kennismaken met het brede theaterwerkveld waarin studenten de eigen ondernemende kwaliteiten ontdekken en ontwikkelen, het leren van specifieke ondernemersvaardigheden en het opdoen van zakelijke kennis. Het auditteam acht dit belangrijke programma-onderdelen, die de student bijvoorbeeld nodig heeft om als zzp'er te kunnen starten.

Een ander kenmerk van de opleidingen is de expliciete aandacht voor inter- en multidisciplinair samenwerken. Binnen de school HKU Theater is een programma ontwikkeld dat studenten de kans biedt om al tijdens de studie samenwerkingen op te starten met diverse disciplines. Door samen te werken leren de studenten hun ambacht en eigen signatuur te communiceren en leren zij te werken voor en in de beroepspraktijk.

In het eerste en tweede studiejaar staat één maand in het teken van samenwerken in keuzeworkshops in de zogenoemde 'Winteracademie'. Studenten kiezen deze projecten uit op basis van eigen interesses en eigen leerdoelen. Daar waar nodig sturen de docenten daarin. Binnen de Winteracademie is ook de zogenoemde 'Week zonder naam' gepland. Ongeveer 170 eerste en tweedejaars studenten van alle afstudeerrichtingen van de opleiding Theater en Docent Theater krijgen in die week samen met studenten van de opleiding Kunst en Economie (afstudeerrichting Theatermanagement), studenten van Musician 3.0 en studenten Beeldend de gelegenheid zich in kleine groepjes met elkaar artistiek uit te spreken. In deze week gaat het meer om het proces dan om het product. Het thema van januari 2014 was 'De Snijtafel'. In het derde en vierde jaar werken studenten regelmatig aan projecten binnen en buiten de school HKU Theater. Voor het acquireren van externe opdrachten en de organisatie daarvan, heeft de school een eigen projectbureau Xchange Theater opgezet. Ieder jaar zijn er een flink aantal projecten waaruit de studenten kunnen kiezen.

Voorbeelden van twee recente projecten voor studenten Docerend Theater, Docent Theater, Schrijven, Theater Vormgeving en Interactive Performance Design:

- 'Wilhelmina Kinderziekenhuis' – studenten maakten met elkaar diverse artistieke producten, die de fantasie van de kinderen in het ziekenhuis prikkelden en het verblijf in het ziekenhuis veraangenaamden, zoals installaties om mee te spelen of juist in slaap te vallen, hoorspelen om naar te luisteren als je in de MRI-scan ligt et cetera.
- 'Familiezorggroep 's Heeren Loo'- studenten werden gekoppeld aan drie verschillende zorginstellingen waar zij kennismaakten met de cliënten en hun verzorgers. De opdracht was verhalen rondom het thema 'familie' van cliënten, familieleden, medewerkers en betrokkenen een theatrale stem te geven.

Voorbeeld van een project voor studenten Acteren en Schrijven:

- 'Klinkers' – studenten kregen de opdracht in een maand tijd twaalf korte zeer uiteenlopende theaterteksten te schrijven en speelklaar te maken en deze te presenteren in de kleine zaal van het Akademietheater.

De opleiding Docent Theater heeft daarnaast nog projecten in het curriculum opgenomen waarin studenten van de verschillende docentopleidingen van HKU met elkaar samenwerken. Het auditteam acht dit een sterk punt, daar veel docenten later in het educatieve veld moeten (kunnen) samenwerken met kunstvakdocenten van andere disciplines.

De studenten die het auditteam sprak, waren veelal enthousiast over de projecten die ze samen moesten uitvoeren. Ze meldten dat het voor de opleidingen wel een zoektocht was geweest de samenwerking op een zinvolle manier invulling te geven. Het idee dat er altijd één gezamenlijk product uit moest komen, is gelukkig losgelaten, aldus de studenten. Dat zij een gezamenlijke taal ontwikkelden en leerden reflecteren op het proces, vonden zij heel leerzaam.

De opleidingen en de daarin onderscheiden afstudeerrichtingen zorgen er verder als volgt voor dat studenten hun beroepsvaardigheden kunnen ontwikkelen:

Acteren

De opleiding wil de studenten zo vroeg mogelijk voor publiek laten spelen. Vanaf het begin van de studie laten studenten al eigen werk aan elkaar en docenten zien in de zogenoemde 'Ateliers', de dagelijkse werkplaats voor studenten in het eerste en tweede studiejaar. De opleiding organiseert zowel voorstellingen voor intern publiek als openbare voorstellingen waar ook extern publiek welkom is. In vier jaar tijd gaat het om ongeveer 20 interne presentaties met 28 speelkeren en 10 tot 15 producties met 35 tot 40 voorstellingen. In deze voorstellingen werkt de student in een team met regisseurs, theatermakers, vormgevers, productieassistenten, maar ook gebeurt het dat studenten zelf maken en produceren. Zo ontwikkelt de student de verschillende rollen en taken die in het proces van belang zijn. In het vierde jaar lopen de studenten op basis van de eigen profilering stage bij een theatergezelschap, waar zij meespelen in een voorstelling, ter voorbereiding op het werken in de beroepspraktijk.

Vertegenwoordigers van het werkveld en de alumnus acteren die het auditteam sprak, vertelden dat zij het een goede ontwikkeling vinden dat studenten nu veel eerder het veld in gaan en niet langer gedurende de eerste drie studiejaar (te) beschermd worden opgeleid. Het auditteam is op basis van bovenstaande van oordeel, dat het programma de studenten veel gelegenheid biedt de vereiste vaardigheden in allerlei situaties te ontwikkelen.

Schrijven

De afstudeerrichting schrijven bereidt de studenten voor op een beroepspraktijk die in toenemende mate hybride wordt, waarin de schrijver zich niet alleen richt op het schrijven van toneel, maar ook op andere gebieden die een beroep op hem doen. Dat kan gebeuren in de vorm van dramaturgie, door het schrijven van beschouwend werk (artikelen, columns) of door te functioneren als regieassistent of medemaker binnen een werkproces.

Recent heeft de opleiding het domein van het dramaschrijven verder uitgebreid en speelt ook het schrijven voor film en televisie een grotere rol in het programma. Het auditteam is van oordeel, dat de afstudeerrichting schrijven adequaat inspeelt op actuele ontwikkelingen door een breed palet van vakken aan te bieden zodat de schrijver zich kan ontwikkelen tot dramaschrijver in de brede zin van het woord.

In de derdejaars stage werken de studenten in de beroepspraktijk. De studenten maken kennis met het productieproces van een theatervoorstelling, film- of televisieproductie in de professionele praktijk, bij voorkeur op basis van een door hen gedurende dat proces te schrijven tekst. Mocht dit laatste niet lukken en heeft de student alleen ondersteunende taken, dan krijgt hij een aanvullende kleine schrijfstage in een semi-professionele of amateurstructuur.

In het vierde studiejaar biedt de afstudeerrichting tot slot nog een programma aan dat in het teken staat van voorbereiding op de beroepspraktijk, waarin zij de student wegwijs maakt in de mogelijkheden die de studenten als schrijver en cultureel ondernemer hebben en waarin zij ontmoetingen met schrijvers, producenten, festivaldirecteuren et cetera arrangeert.

Docerend Theatermaker en Docent Theater

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het onderwijs aan de studenten van de afstudeerrichting Docerend Theatermaker en de opleiding Docent Theater zich al vanaf het eerste jaar afspeelt met 'één been in de praktijk'.

Vanaf het begin van de studie zijn er (integrale)projecten, die de studenten deels buiten school uitvoeren. Veel van deze projecten komen voort uit een opdracht van een externe partner of opdrachtgever. Daarin kunnen de studenten hun beroepsvaardigheden en de verschillende rollen – maker, begeleider, onderzoeker, speler - geïntegreerd ontwikkelen.

De studenten gaan al in het eerste studiejaar op een oriënterende stage en vanaf het tweede jaar is er een uitgebreid stage-programma in het binnenschoolse- en buitenschoolse werkveld, afhankelijk van de richting die de student heeft gekozen.

In het vierde jaar sluiten de studenten de vakfase van de studie af met een profielstage en een internationale stage van 10 weken in het buitenland bij instellingen in o.a. Zuid-Amerika, Azië en Afrika. Met ingang van september 2014 is deze internationale stage overigens verplaatst naar de tweede helft van het derde studiejaar (Zie daarover standaard 6) waardoor de studenten in het vierde jaar meer tijd en ruimte hebben voor de laatste fase van de studie: het afstudeertraject.

In de internationale stage oefenen de studenten hun vak uit in een cultureel andere setting en maken zij kennis met lokale toepassingen – onder meer in community arts en het vormingstheater – en met een diversiteit aan theatervormen en semiotiek.

In de profielstage organiseert de student een eigen stage in het werkveld van theatereducatie. Voor het ontwikkelen van een eigen methodische aanpak is aan de stages in jaar 2 en 3 een MethodiekLab gekoppeld, waarin studenten eigen cases inbrengen, die de basis zijn voor de lesstof.

Onderzoek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de school HKU Theater naast een onderwijsomgeving ook een onderzoeksomgeving biedt. 'Reflectief vermogen' is een van de competenties waaraan alle studenten gedurende hun opleiding werken. Al spelend, schrijvend, makend en/of docerend, onderzoekt de student zijn persoonlijke mogelijkheden, zijn eigen stijl en visie op het vakgebied. In de lessen besteden de opleidingen hier veel aandacht aan. Feedback van docenten, medestudenten en werkveld speelt hierbij een grote rol.

Daarnaast volgen alle studenten van de opleidingen Theater en Docent Theater lessen in de onderzoekslijn OASE A, B en C.

De opleidingen bieden OASE A gezamenlijk aan. Hierin krijgen de studenten een inleiding op het doen van praktijkonderzoek in de kunsten. Ze maken kennis met onderzoeksmethodieken, maakstrategieën en presentatievormen die specifiek bij artistiek praktijkonderzoek horen.

In OASE B schrijven de studenten een onderzoeksplan en formuleren zij hun onderzoeksvragen gekoppeld aan de eindopdracht(en) voor het afstuderen.

In OASE C voeren zij het onderzoek uit.

De concrete invulling van OASE B en C verschilt per richting.

Het auditteam is enthousiast over deze opzet, maar de onderzoeks- en reflectielijn kan in de cyclische opbouw – steeds complexere opdrachten – nog duidelijker zichtbaar worden gemaakt. Het is belangrijk dat reflectie in de loop van de studie jaren op een steeds hoger aggregatieniveau komt. Het auditteam trof in de reflectieverslagen van de afstudeerrichtingen nog wel verschil in uitwerking. (Zie daarover standaard 16.)

Schrijven

De studenten bereiden zich voor op het schrijven van hun afstudeeressay. Daarvoor doen zij onderzoek op basis van hun eigen fascinatie. Ze bestuderen literatuur en secundaire bronnen om hun onderzoeksvragen te beantwoorden. Er moet een duidelijke relatie zijn met het afstudeeressay.

Acteren

De studenten voeren al in jaar 1 en 2 theateraal onderzoek uit, waarvan zij de resultaten presenteren aan en bespreken met de docenten en medestudenten in de zogenoemde 'Ateliers'. In jaar 3 en 4 schrijft de student een persoonlijk theateraal manifest en stelt hij zijn portfolio samen, waarin hij een beeld geeft van zichzelf als acteur. In dit laatste jaar doet de student ook onderzoek gerelateerd aan zijn werkzaamheden in de projecten en de stages waaraan hij heeft deelgenomen. De student sluit zijn onderzoek af met een theateraal werkstuk.

Docerend Theatermaker en Docent Theater

De studenten voeren een onderzoek uit in het (educatieve) werkveld aan de hand van eigen onderzoeksvragen. Met behulp van diverse bronnen en door middel van een zelfstandig ontwikkeld product – bijvoorbeeld een workshop of een toetsmodel – werkt de student zijn onderzoek praktisch uit.

Studenten moeten in hun afstudeerplan beschrijven hoe het onderzoek samenhangt met de vierdejaars profielstage en/of het theaterale eindwerk dat ze gaan maken.

Lectoraat

Zoals al in de inleiding is vermeld, heeft het lectoraat Theaterale Maakprocessen gekozen voor een onderwijs-geïntegreerde benadering. Toepasbaarheid is een leidend criterium. Het onderzoek is gericht op (maak)processen en alle ontwikkelde theorieën, modellen, methodes en tools vloeien terug in het onderwijs en kunnen leiden tot nieuwe didactische strategieën. Het lectoraat voert samen met docenten en studenten verschillende vormen van onderzoek uit. Zo doen zij bijvoorbeeld theoretisch onderzoek om nieuwe concepten en tools te ontwikkelen die maakprocessen binnen de gekozen focus kunnen beschrijven en analyseren, praktijkgericht onderzoek om actuele processen te beschrijven en te analyseren en artistiek onderzoek om nieuwe methoden, praktijken en tools te ontwikkelen.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

Het auditteam is van oordeel, dat de beide opleidingen ervoor zorgen dat de studenten de vereiste beroepsvaardigheden goed kunnen ontwikkelen. De programma's zijn zeer praktisch ingericht met veel oefening aan de hand van acteer-, schrijf-, maakopdrachten of opdrachten lessen te verzorgen in de beroepspraktijk en met projecten ontleend aan de beroepspraktijk van de acteur, de dramaschrijver, de theatermaker en docent theater.

Het ontwikkelen van algemene vaardigheden zoals het leren ondernemen, onderzoeken en reflecteren en (inter- en multidisciplinair) samenwerken krijgt in de programma's door de jaren veelvuldig aandacht. De cyclische opbouw van de onderzoeks- en reflectielijn kan nog duidelijker zichtbaar worden gemaakt.

Het auditteam is van oordeel dat beide opleidingen vanwege de grote aandacht voor de beroepspraktijk voor deze standaard een 'goed' verdienen.

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt de studenten de mogelijkheid de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Toelichting NVAO: De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Studenten volgen een samenhangend studieprogramma.

Bevindingen**Koppeling van de competenties aan het programma**

Om overzicht te houden, hebben de opleidingen per afstudeerrichting een competentiematrix opgesteld. Het auditteam heeft geconstateerd dat alle competenties van de opleiding Theater in het programma van de afstudeerrichtingen Acteren, Schrijven en Docerend Theater en alle competenties van de opleiding Docent Theater in het programma van de docentopleiding aan bod komen. Per module hebben de opleidingen aangegeven welke competenties met name aan de orde zijn.

Door het programma te volgen, kunnen de studenten de beoogde eindcompetenties bereiken.

De opleidingen werken bij elk programmaonderdeel met moduledoelstellingen. Het auditteam ziet nog ruimte voor verdere explicitering door de competenties nog beter (herkenbaarder) te vertalen naar de leerdoelen per vak. Door de koppeling tussen de competenties en de doelstellingen per module explicieter te maken c.q. nader uit te werken, kunnen de opleidingen meer en gericht sturen op wat zij van de studenten verwachten. Ook zouden de opleidingen en de onderscheiden afstudeerrichtingen de opbouw in niveaus in de doelstellingen/prestatie-indicatoren duidelijker zichtbaar moeten maken.

Tijdens de audit is gebleken dat de opleiding in 2013 gestart is met het aanpassen van de modulebeschrijvingen en daaraan gekoppelde beoordelingsformulieren. (Zie daarover standaard 16.)

Opzet en inhoud programma*Generiek*

Op basis van de documentatie en de gesprekken tijdens de audit heeft het auditteam een goed beeld gekregen van de opzet en inhoud van de opleidingsprogramma's. Dat beeld laat zich als volgt samenvatten:

De beide opleidingen en de onderscheiden afstudeerrichtingen hebben de programma's op een vergelijkbare manier opgebouwd. Alle programma's bestaan uit vier fasen, die parallel lopen met de vier studie jaren:

- verkennen – de modulen in het propedeutische jaar zijn gericht op het kennismaken met de eigen discipline, het werkveld en de vakspecifieke vaardigheden acteren, schrijven, maken, doceren. Ook het verbreden van strategieën om werk te scheppen of anderen daarin te begeleiden en het (leren) reflecteren op eigen en andermans werk komt in het eerste jaar aan bod;
- verdiepen – in het tweede studiejaar verdiepen de studenten zich instrumenteel en theoretisch binnen de eigen discipline, door ontwikkeling van kennis en (reflectieve) vaardigheden, en verkennen zij de mogelijkheden van verdere toepassing van hun eigen talent;
- profileren – in het derde studiejaar werken de studenten aan de ontwikkeling van de eigen signatuur door het geleerde toe te passen in verschillende beroepsgerichte situaties. Via de keuze voor de in dit jaar geprogrammeerde (interdisciplinaire) projecten en stages krijgen de studenten tevens mogelijkheid zich te profileren;
- professionaliseren – in het vierde studiejaar exploreert en toont de student zijn eigen signatuur door zijn visie te geven op het vak en een keuze te maken in repertoire, doelgroep, thematiek, methodiek en/of stijl.

De student-acteur treedt naar buiten met een solo en een eindexamenvoorstelling, de student-schrijver met een toneeltekst of een scenario en de student docerend theatermaker en docent theater met een theatraal eindwerk en een profielstage. In beide opleidingen werken de studenten aan een vorm van onderzoek of reflectie gekoppeld aan hun eindwerk.

Om studenten de mogelijkheid te geven een eigen signatuur te ontwikkelen, bieden de opleidingen ruimte voor eigen invulling. Naast de hierboven beschreven keuzemogelijkheden voor projecten, stages en eigen invulling van het eindwerk, kunnen studenten vrijwel jaarlijks een keuzeprogramma samenstellen aan de hand van Individuele StudieActiviteiten (ISA's) (3-5 EC per studiejaar). In frequentie en aantal studiepunten zitten kleine variaties tussen de afstudeerrichtingen van de opleiding Theater en de opleiding Docent Theater.

De opleidingen kennen een gezamenlijke programma, waarin de studenten een gemeenschappelijke kennisbasis en leerervaring krijgen aangereikt. In totaal beslaat 25% van het curriculum van de beide opleidingen dit gezamenlijke programma. Het betreft o.a. colleges en werkgroepen rondom theatergeschiedenis, dramaturgie (klassiek en open), Capita Selecta en de al in standaard 2 genoemde module 'Kunst van Ondernemerschap'.

In de Winteracademie in jaar 1 en 2 en de gezamenlijke interdisciplinaire en multidisciplinaire projecten in jaar 3 en 4 leren de studenten van de opleidingen samen te werken en te functioneren in verschillende beroepsrollen. Dit acht het auditteam een sterk en innovatief element binnen het programma, waarmee de opleiding zorgt dat de studenten goed worden voorbereid op de huidige veranderende en hybride beroepspraktijk. Het lectoraat Theatrale Maakprocessen levert met zijn onderzoek een belangrijk bijdrage aan het innovatieve aspect van het programma. (Zie ook standaard 2.)

Daarnaast volgen de studenten hun eigen programma:

Acteren

Naast de onder standaard 2 al beschreven beroepsgerichte opdrachten, projecten en stages komen in het programma voor Acteren de belangrijkste aspecten van acteren aan bod in de vakken rondom 'spel', 'beweging' en 'stem'. Bij spel gaat het om spel/tekst, spel/elementair, spel/improvisatie, spel/fysiek en leeslessen. Bij beweging besteedt de opleiding aandacht aan Laban¹⁹, Suzuki Training²⁰, Viewpoint²¹ en Schermen. Bij stem is aandacht voor spreken, stemexpressie en zang.

Het programma voor de acteur kent een verticale samenhang door de verschillende leerlijnen Acteren, Maken, Reflecteren. Deze aspecten komen jaarlijks terug op een hoger niveau.

Binnen de afstudeerrichting kunnen studenten vanaf het tweede/derde studiejaar kiezen voor een specialisatie 'maker' naast het acteurschap. Ieder jaar kiezen 1 à 2 studenten voor deze mogelijkheid. Zij krijgen daarvoor extra maakopdrachten en kunnen daarmee extra competenties ontwikkelen. De opleiding levert hierbij maatwerk. Deze studenten moeten uiteindelijk aan het einde van de studie evenals de andere studenten van de afstudeerrichting, voldoen aan alle eisen voor een acteur. De ontwikkeling tot theatermaker is een specialisatie en doet de student bovenop het reguliere programma.

Schrijven

Binnen de schrijfvakken ontwikkelt de student diverse technieken om tot schrijven te komen, materiaal te verzamelen, te selecteren en te verwerken.

¹⁹ Laban Bewegings Analyse: methode om menselijke beweging in al zijn facetten te ervaren, te zien en te bestuderen.

²⁰ Suzuki: Japanse 'vechtsporttraining'.

²¹ Viewpoint: improvisatie-/compositiemethode gebaseerd op handeling en beweging.

De student start op microniveau met korte scènes waarbij er veel aandacht is voor tekstonderdelen als woord, zin, klank, beeld en handeling. In de loop van de studie schrijft de student steeds uitgebreidere artikelen, essays en dramateksten en ontwikkelt hij langzamerhand een eigen signatuur. In het programma is veel aandacht voor het proces van schrijven en herschrijven.

Daarnaast besteedt de opleiding veel tijd aan het beschouwen van literaire teksten, films, theatervoorstellingen en andere kunstzinnige uitingen en aan filosofie, dat in jaar 1 tot en met 3 aan de orde komt.

In de zogenoemde King Colleges, die de studenten in alle studie jaren volgen, wisselen zij met medestudenten en gasten uit het werkveld van gedachten over het vak en maatschappelijke en culturele onderwerpen. Studenten zijn actief betrokken bij de vormgeving van deze colleges.

Docerend Theatermaker en Docent Theater

In het programma ontwikkelen de studenten de competenties zoveel mogelijk in samenhang. Door opdrachten en thema's vanuit verschillende invalshoeken te benaderen, kan de student alle gevraagde competenties ontwikkelen en kan hij tegelijkertijd ondervinden welke insteek – artistiek, pedagogisch of theoretisch - hem het beste ligt. De student leert te schakelen tussen de rol van maker, begeleider, onderzoeker en speler. De student beoefent deze rollen gedurende zijn studie op een steeds hoger, complexer niveau in de vele kleinere en grotere projecten die op het programma staan binnen de leerlijnen maken, begeleiden en onderzoek. Het programma is voor de beide richtingen nagenoeg gelijk, maar de studenten docerend Theatermaker en de docent Theater werken hierin aan hun eigen competenties. De opdrachten die zij krijgen kunnen daarom qua inhoud, uitwerking en eisen verschillen. Zo krijgen de studenten docent theater bijvoorbeeld de opdracht een voorstelling te maken met scholieren en moeten de studenten docerend theatermaker een aantal korte voorstellingen maken met verschillende doelgroepen zoals een theatergroep met verstandelijk gehandicapten, deelnemers aan de vooropleiding Theater van het Utrechts Centrum voor de Kunsten (UCK) en leerlingen van het tweede studiejaar MBO-Artiest.

Met name binnen de individuele stages en de (keuze)projecten geven de studenten een persoonlijke richting aan hun studie.

(Zie voor de schematische programmaoverzichten bijlage III)

Tevredenheid studenten, alumni en werkveld over het programma

Zoals al onder standaard 2 is beschreven, zijn studenten, alumni en werkveld tevreden over de inhoud van het programma. Uit de tevredenheidsonderzoeken, de panelgesprekken en de gesprekken tijdens de audit is tevens gebleken, dat de studenten de doelen van de modules en de projecten daarbinnen duidelijk vinden. Ze zagen wel verschil tussen de formele verantwoordelijkheid van de competenties in de modulebeschrijvingen en de lesdoelen.

De studenten die het auditteam sprak, meldden daarnaast dat er veel verbetering is gekomen bij de inter- en multidisciplinaire projecten. Daarbij was het bij aanvang niet altijd even duidelijk waar studenten precies op werden beoordeeld.

De alumni die het auditteam sprak, noemden die onduidelijkheid ook. Vooral voor de studenten van de afstudeerrichting Schrijven was er indertijd niet altijd een goede invulling.

De alumni noemden ook het belang van aandacht voor het ondernemerschap. Zij hebben dat toentertijd in hun opleiding gemist. Ze zien wel het dilemma dat er binnen de opleiding Theater ook veel tijd nodig is voor het expliciet oefenen van de vaardigheden acteren en schrijven.

De werkveldvertegenwoordigers onderstrepen bovengenoemd dilemma: prima dat de opleidingen kiezen voor een breed programma aan de hand van (interdisciplinaire) projecten, maar studenten moeten ook goed zijn in hun vak. Tegelijkertijd benadrukken de vertegenwoordigers vanuit het werkveld dat de studenten die nu afstuderen beter in het werkveld functioneren, mede omdat zij kunnen denken vanuit meerdere (theater)disciplines. (Zie ook standaard 16).

Dat er binnen de afstudeerrichting Acteren naast bewegen meer aandacht is gekomen voor tekstbehandeling, achten de werkveldvertegenwoordigers een goede ontwikkeling.

Daarnaast had de alumnus Acteren een sterkere stemtraining gewenst en de alumnus Docent Theater had nog graag geleerd hoe zij haar eigen spel kan ombuigen naar haar lessen. Het auditteam geeft deze suggesties aan de opleidingen mee.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

Het auditteam is van oordeel, dat de inhoud van de programma's van beide opleidingen en de afstudeerrichtingen de studenten in staat stellen de beoogde competenties te ontwikkelen. De opleidingen hebben gezorgd voor een opbouw in niveaus lopend van verkennen naar professionaliseren en profileren, waarbij de student stapsgewijs een eigen signatuur kan ontwikkelen. De inter- en multidisciplinaire projecten acht het auditteam een sterk en innovatief element binnen het programma, Daarmee zorgt de opleiding ervoor dat de studenten goed worden voorbereid op de huidige veranderende en hybride beroepspraktijk.

Het lectoraat Theatrale Maakprocessen levert met zijn onderzoek een belangrijk bijdrage aan dit innovatieve aspect van het programma.

Daarnaast hebben de afstudeerrichtingen gezorgd voor een duidelijke samenhang binnen het programma, o.a. door de verticale leerlijnen acteren, maken en reflecteren in het programma voor de acteur, door het leren schrijven van de steeds grotere complexere teksten in de schrijfopleiding en door de opdrachten en thema's waarbinnen studenten docerend theatermaker en de docent theater hun competenties integraal kunnen ontwikkelen. Studenten, alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn tevreden over de huidige programma's van de opleidingen.

Het auditteam ziet ruimte voor verdere explicitering door de competenties nog beter (herkenbaarder) te vertalen naar de leerdoelen per vak.

Daarmee kunnen de opleidingen nog meer en gericht sturen op wat zij van de studenten verwachten. Ook zouden de opleidingen de opbouw in niveaus in de doelstellingen/ prestatie-indicatoren duidelijker zichtbaar moeten maken.

Het auditteam is positief over de inhoud van het programma met enerzijds een focus op de ontwikkeling van de competenties binnen het eigen het vak en anderzijds een focus op de ontwikkeling van competenties die de student nodig heeft om te kunnen werken in de veranderende en hybride beroepspraktijk. Dat de opleiding de competenties nog explicieter kan vertalen naar leerdoelen, staat een oordeel 'goed' voor deze standaard voor beide opleidingen niet in de weg.

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Toelichting NVAO: Het didactisch concept is in lijn met de beoogde eindkwalificaties en de werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen een bij het theater passende onderwijsvorm gebruiken waardoor de studenten hun competenties kunnen ontwikkelen. De opleidingen gaan uit van een integrale benadering van kennis, vaardigheden en attitude. Studenten moeten dat in hun handelen en de uitvoering kunnen laten zien. Ze doen dat in een realistische leeromgeving door middel van voorstellingen, (interdisciplinaire en multidisciplinaire) projecten en stages. Beroepsgerichtheid en integratie zijn kenmerkende aspecten in de vormgeving van het programma.

De programma's van de opleidingen en onderscheiden afstudeerrichtingen hebben een vergelijkbare opzet: enerzijds specifieke modules die een bepaald aspect van het vak van acteur, schrijver, maker, docent trainen, anderzijds modules - zoals de stages, voorstellingen, projecten - die meer op de integrale samenhang zijn gericht. Bij de integrale benadering hanteren de opleidingen ook een passende vorm van integrale toetsing, zoals de vakfasetoets bij de afstudeerrichting Acteren, waarin een team van docenten de ontwikkeling per student bespreekt en beoordeelt. (Zie daarover verder onder standaard 16.)

De opleidingen hebben de beroepstaken uit de beroepspraktijk vertaald naar lesstof en opdrachten. De opdrachten nemen gedurende de opleiding toe in complexiteit en zijn aan het einde van de opleiding reële beroepstaken geworden, zoals meespelen in een voorstelling bij een theatergezelschap, schrijven van een professionele toneeltekst of een scenario, maken van een voorstelling met kinderen/jongeren of amateurs, lesgeven in een educatieve instelling.

De opleidingen bieden binnen de randvoorwaarden van de eindcompetenties veel aandacht aan het ontwikkelen van een eigen signatuur. In verband hiermee organiseren zij veelvuldig momenten voor het geven van feedback aan de studenten en stimuleren zij de studenten tot zelfreflectie. Dit acht het auditteam passend bij een kunstvakopleiding.

De werkvormen die de opleidingen hanteren zorgen ervoor dat de studenten alle beoogde competenties kunnen ontwikkelen. De werkvormen verschillen uiteraard per richting. Naast gezamenlijke hoorcolleges, workshops, momenten voor intervisie, werkgroepen, oefenen studenten hun vaardigheden, maken en/of spelen zij in voorstellingen, schrijven zij theaterstukken, bereiden zij lessen voor en/of ontwikkelen zij nieuw (educatief)aanbod, werken zij (samen) aan projecten of lopen zij stage.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

De opleidingen hanteren een aantal duidelijke en bij het theateronderwijs passende (didactische) uitgangspunten, zoals de sterke integrale benadering en de beroepsgerichtheid van de opdrachten en projecten, de aandacht voor het ontwikkelen van een eigen signatuur, het veelvuldig geven van feedback en het stimuleren tot reflectie. Het auditteam heeft geconstateerd, dat deze uitgangspunten terug zijn te vinden in de programma's van de opleidingen. De uitgangspunten dragen ertoe bij dat de student zich optimaal kan ontwikkelen.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot een oordeel 'goed' voor deze standaard voor beide opleidingen.

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Toelichting NVAO: De gehanteerde toelatingseisen zijn realistisch met het oog op de beoogde eindkwalificaties.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding duidelijke instroomeisen stelt. Naast de wettelijke eisen werken de verschillende afstudeerrichtingen van de opleiding Theater en de opleiding Docent Theater met een op maat ontwikkelde selectieprocedure c.q. selectie cursus van 2-5 dagen.

- De selectie cursus van Acteren bestaat bijvoorbeeld uit een voorronde van een dag en een selectieweek, waarin de studenten opdrachten krijgen voor het uitvoeren van monologen, een zelfstandige solo, het instuderen van een lied. Ook schrijven de kandidaten een motivatiebrief.
- Bij de afstudeerrichting Schrijven duurt de selectie twee dagen, waarin de studenten lessen en opdrachten krijgen. De opleiding toetst de kandidaten daarbij op ontwikkelbaarheid – open staan voor feedback –, artistiek vermogen en samenwerken.
- De selectie cursus voor de kandidaat-studenten Docerend Theatermaker en Docent Theater omvat een voorbereidende opdracht en een programma van twee dagen. De studenten moeten daarbij vermelden of zij opteren voor theatermaker of docent. Een team van docenten beoordeelt aan de hand van criteria als eigenheid, theatrale verbeelding, contactuele eigenschappen en vermogen tot samenspel en samenwerken of de kandidaten geschikt zijn.

Gedeelde uitgangspunten van de opleidingen bij de selecties zijn: toetsing op artistieke aanleg, specifieke aanleg voor de betreffende opleiding, onderzoekende houding, fysieke mogelijkheden en ontwikkelbaarheid.

Voor de selectie zetten de opleidingen een team van ervaren docenten in. Samen met de teamleider volgen zij na instroom de ontwikkeling van de studenten gedurende de opleiding. Daarbij verifiëren zij of de selectieprocedure en de gegeven opdrachten de ontwikkelingsmogelijkheden van de studenten goed hebben voorspeld.

Het auditteam acht het een sterk punt dat de opleidingen veel tijd uittrekken voor de toelating. Het voortgezet onderwijs leidt niet specifiek op voor de kwaliteiten die nodig zijn om te kunnen instromen bij een van de opleidingen van HKU Theater. Vrijwel alle aspirant studenten Theater en Docent Theater hebben een fascinatie met Theater en de overdracht hiervan. Met deze zorgvuldige selecties, zorgen Theater en Docent Theater ervoor dat in principe alleen studenten met de potentie acteur, schrijver, theatermaker of docent theater te worden, mogen instromen.

Ten tijde van de audit is stilgestaan bij het dilemma van de opleidingen, dat de leeftijd van studenten die zich aanmelden steeds verder is gedaald. Vooral voor achttienjarige, zo van de middelbare school afkomstige, maar wel talentvolle studenten leveren de opleidingen, die een zwaar beroep doen op persoonlijke ontwikkeling, nogal eens problemen op.

De opleidingen overwegen om deze reden een eigen brede vooropleiding te starten, waarin belangstellenden kunnen ervaren wat een theateropleiding van hen vergt. In deze vooropleiding kunnen studenten bepalen of en zo ja welke van de geboden opleidingen en afstudeerrichting hen aantrekt. Voor de opleidingen biedt de vooropleiding de mogelijkheid studenten al vroeg goed te adviseren. Het auditteam ondersteunt dit idee.

Op dit moment biedt het Utrechts Centrum voor de Kunsten (UCK) een brede vooropleiding op basis van het programma Landelijke Oriëntatie Theater. Belangstellenden kunnen deze lessen op zaterdagen volgen. Het UCK biedt ook een vooropleiding in voltijd.

Verschillende docenten die aan HKU lesgeven, geven ook les op deze vooropleiding. Zo bestaat er dus al een link met HKU.

Weging en Oordeel

Bachelor Theater: goed

Bachelor Docent Theater: goed

De opleidingen hanteren bij de aanname van de studenten een zorgvuldige selectiemethode, waarmee ze ervoor zorgen dat alleen kandidaten die in potentie geschikt zijn de opleiding succesvol af te ronden, mogen instromen. Het auditteam ondersteunt het idee, dat de opleidingen een eigen vooropleiding starten, waarin belangstellende studenten samen met de docenten van HKU op een eerder tijdstip al kunnen onderzoeken of en zo ja welke mogelijkheden er zijn voor de student.

Het auditteam komt op grond vanwege de zorgvuldige selectiemethode tot een oordeel 'goed' voor beide opleidingen.

Standaard 6: Het programma is studeerbaar.

Toelichting NVAO: Factoren die betrekking hebben op het programma en die de studievoortgang belemmeren, worden zoveel mogelijk weggelaten. Studenten met een functiebeperking krijgen bovendien op dit aspect extra studieloopbaanbegeleiding.

Bevindingen

Het programma is studeerbaar met een forse studielast. De studenten die het auditteam sprak, meldden dat zij veel tijd met de studie bezig zijn. De benodigde tijd verschilt wel per week. Soms zijn zij van 's morgens vroeg tot 's avonds laat bezig. Veel studenten steken ook vrijwillig extra tijd in de studie, daar zij de ambitie hebben een goede kunstenaar te worden. Inherent aan de aard van theater kennen de opleidingen piektijden, bijvoorbeeld wanneer iets af moet zijn of wanneer studenten reeksen voorstellingen moeten geven. Dat vraagt veel van de inzet en het uithoudingsvermogen van de studenten. De opleidingen luisteren daarbij goed naar de studenten. Daar waar mogelijk passen zij het programma aan. Zo hebben de opleidingen naar aanleiding van panelgesprekken met de studenten Docerend Theatermaker en Docent Theater ingegrepen in het programma. Met ingang van september 2014 is bijvoorbeeld de internationale stage verplaatst naar de tweede helft van het derde studiejaar waardoor de studenten in het vierde jaar meer tijd en ruimte hebben voor de laatste fase van de studie: het afstudeertraject. Tevens hebben de opleidingen de toetsmomenten beter gespreid dan voorheen.

Beide opleidingen hanteren een overzichtelijke indeling van lesblokken in twee semesters. De opleidingen leggen het jaarrooster al aan het begin van het jaar vast en zorgen ervoor dat de studielast daarin zo goed mogelijk is gespreid.

In de eerste twee studiejaar zorgt het rooster voor veel structuur in de verschillende te volgen programmaonderdelen.

Vanaf het derde studiejaar volgen studenten tijdens de stages, projecten en opdrachten een meer individueel traject. Daarbij krijgen zij intensieve begeleiding vanuit de opleiding.

De studie leider, de onderwijscoördinator, de tutores en de docenten houden de studievoortgang van de studenten nauwlettend in de gaten. Binnen de kleine opleidingen en afstudeerrichtingen zijn de lijnen kort en worden belemmeringen snel opgemerkt en opgelost.

De opleidingen leren de studenten zo goed mogelijk om te gaan met de spanning en stress die zij – vooral in het begin van de studie – kunnen ervaren bij het moeten spelen voor publiek, bij het schrijven van teksten of bij het lesgeven. De opleidingen begeleiden de studenten daarin expliciet en bieden de studenten om deze reden ook veel momenten om te kunnen oefenen binnen de school, maar ook voor publiek en in stages.

De vele contactmomenten tussen student en docent dragen eveneens positief bij aan de monitoring van de studievoortgang.

Naar aanleiding van het percentage uitvallers in de propedeuse dat niet strookte met de verwachtingen van de opleidingen na de uitgebreide selectieprocedure, heeft de directeur in zijn kwaliteitsoverleg met de studie leiders een analyse gemaakt van mogelijke oorzaken van uitval. Daarbij kwam naar voren dat de opleidingen de laatste jaren zwaarder zijn geworden. De opleidingen streven naar het behalen van een hoge kwaliteit en verwachten meer van de studenten. De uitval bleek echter niet direct te maken te hebben met de studielast. De meeste studenten stopten met hun studie vanwege persoonlijke omstandigheden.

Studenten met een functiebeperking

HKU heeft haar beleid duidelijk vastgelegd in het 'Beleidsplan studeren met een functiebeperking' en heeft op dit terrein voor alle schools protocollen ontwikkeld.

Het Studenten Service Centrum van HKU monitort de effectiviteit van het protocol en of het bijdraagt aan het functioneren van de studenten met een functiebeperking.

Het centrum zorgt ervoor dat deze studenten - indien nodig - een op hun problemen en mogelijkheden afgestemde benadering krijgen.
De studenten met een functiebeperking die het auditteam sprak, zijn hierover tevreden.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

De opleidingen zorgen voor een studeerbaar programma en passen daar waar nodig/gewenst het programma aan. De opleidingen hebben een goed oog voor de spanning en stress die studenten kunnen ervaren en bieden hen daarbij adequate begeleiding. Ze zorgen ervoor dat belemmeringen in de studievoortgang zoveel mogelijk worden weggenomen.

Het auditteam beoordeelt op grond van bovenstaande deze standaard voor beide opleidingen met een 'goed'.

Standaard 7: De opleiding voldoet aan de wettelijke eis m.b.t. omvang en duur van het programma.

Toelichting NVAO: hbo bachelor: 240 ec's. / master: (in beginsel minimaal) 60 ec's

wo bachelor: (: in beginsel minimaal) 180 ec's / master: (in beginsel minimaal) 60 ec's

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen een programma aanbieden van 240 studiepunten. Daarmee voldoen de opleidingen aan de wettelijke eis.

Weging en Oordeel:

Opleiding Theater: voldaan

Opleiding Docent Theater: voldaan

Personeel

Standaard 8: De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid

Toelichting NVAO: Het personeelsbeleid voorziet in de voor de realisatie van het programma benodigde kwalificaties, scholing, beoordeling en omvang van het personeel.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de school HKU Theater een duidelijk personeelsbeleid voert. Voor het realiseren van haar onderwijsdoelstellingen let de school op de vooraanstaande positie van haar docenten in de beroepspraktijk zodat zij praktijkgerichte en innovatieve opleidingen kan aanbieden.

De opleidingen zetten naast de vaste docenten met veelal een wat grotere aanstelling, veel verschillende gastdocenten in. Zij streven daarbij naar een goede balans. De docenten in vaste dienst moeten zorgen voor de continuïteit in het programma. De gastdocenten komen op projectbasis, voor gastregies, workshops, specifieke begeleiding van studenten et cetera. De opleidingen beschikken daartoe over een uitgebreid netwerk van (gast)docenten met specifieke deskundigheid. Het auditteam acht de keuzen die de opleidingen in dit verband hebben gemaakt, adequaat.

Voor de ondersteunende onderwijsorganisatie zetten de opleidingen medewerkers in met organisatietalent, een dienstverlenende instelling en administratieve kwaliteiten. Vanwege de specifieke leeromgeving maakt de school gebruik van specialistische medewerkers voor werkplaatsen – decor, kostuum, ICT, theatertechniek, mediatheek - en theaterfaciliteiten. Een speciaal productie- en projectenbureau zorgt voor het in goede banen leiden van het gebruik van de twee theaterzalen voor voorstellingen en het organiseren van de vele projecten.

In de nieuwe organisatiestructuur van de school HKU Theater zijn de studieleiders verantwoordelijk voor de inhoud van het programma van de eigen afstudeerrichting en voor het gezamenlijk curriculum van de beide opleidingen Theater en Docent Theater. De schooldirecteur stuurt de studieleiders hierbij aan.

Daarnaast kent de school een locatiedirecteur, die het onderwijsbureau met daarin de ondersteunende diensten aanstuurt.

De school werft nieuwe docenten over het algemeen via het netwerk van de school en/of de studieleiders. Het auditteam beveelt de opleiding aan ook breder dan het eigen netwerk te zoeken, zodat de breedte van het blikveld van het docententeam goed geborgd is en blijft. Voor de aanname van nieuwe docenten hanteert de school criteria als gezaghebbendheid in het werkveld, didactische vaardigheden/aanleg, iets kunnen toevoegen aan de deskundigheid in het team, goede communicatieve vaardigheden, een innovatieve instelling, gewend zijn samen te werken. Het in het bezit zijn van een masterdiploma heeft de voorkeur, maar is niet doorslaggevend. Het auditteam is het daar mee eens.

De school HKU Theater investeert structureel in deskundigheidsbevordering van haar personeel. Het recent opgerichte HKU Expertisecentrum Educatie verzorgt cursussen, trainingen, coaching en maatwerktrajecten, al dan niet in teamverband, zoals een training in toetsen en beoordelen, een training voor tutoren of voor de examencommissie. Ieder jaar stelt het Expertisecentrum het scholingsaanbod op in samenspraak met de directeuren en teamleiders van de opleidingen en afstudeerrichtingen.

Daarnaast heeft het Expertisecentrum opdracht gekregen proactief nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij te signaleren en die te vertalen naar HKU.

In de functionerings- en jaartaakgesprekken die de directeuren en teamleiders jaarlijks houden met de medewerkers komt naast het bespreken van het functioneren tevens de behoefte aan nascholing aan de orde. Afspraken daarover leggen de directeuren en teamleiders duidelijk vast.

HKU eist van vaste docenten dat zij een didactische bevoegdheid hebben. Docenten met een tijdelijke aanstelling en nieuwe docenten in vaste dienst, kunnen de door het ministerie van OCW erkende bevoegdheid voor lesgeven in het hbo halen op de HKU-training 'Didactische Bevoegdheid', speciaal bestemd voor docenten in het kunstvakonderwijs. Daarnaast is het streven van HKU het percentage masteropgeleide docenten te verhogen. De opleidingen laten dit in hun wervings- en selectiebeleid ook een nadrukkelijke rol spelen.

Naast het verwerven van didactische vaardigheden is het ontwikkelen van 'onderzoeksvaardigheden' door docenten een ander scholingsthema van de opleidingen. De opleidingen stimuleren docenten zelf onderzoek te doen. Dit kunnen zij onder andere doen binnen het lectoraat Theatrale Maakprocessen. Via de kenniskring zijn veel docenten betrokken bij onderzoek, waardoor zij zich verder verdiepen in hun werk en/of hun werk verdiepen. Zoals al onder standaard 2 is beschreven vervult het lectoraat een belangrijke rol binnen het onderwijs van de opleidingen.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen een duidelijk personeelsbeleid voeren. Daarmee zorgen zij ervoor dat zij voor de uitvoering van het programma steeds de juiste mensen in huis hebben. Door het voeren van functionerings- en jaartaakgesprekken zorgen de opleidingen er tevens voor dat de docenten blijven voldoen aan de eisen die het uitvoeren van het programma vereist. Daar waar nodig of gewenst, volgen docenten nascholing. Een 'goed' voor deze standaard is daarom voor beide opleidingen zeker op zijn plaats.

Standaard 9: Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorisch realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De feitelijke bij het personeel aanwezige expertise sluit aan bij de eisen gesteld aan een hbo opleiding.

Bevindingen

Het auditteam trof bij elke opleiding c.q. afstudeerrichting een team met enthousiaste, zeer betrokken docenten aan. Binnen de afdeling Theater & Educatie is één docententeam actief, dat zowel de afstudeerrichting Docerend Theatermaker als de opleiding Docent Theater verzorgt. Het auditteam heeft in de gesprekken geconstateerd, dat het leggen van nieuwe verbindingen en het interdisciplinair samenwerken breed wordt gedragen door de docenten. Alle gesprekspartners vertelden over het opleiden een congruent verhaal.

Zoals al onder standaard 8 is beschreven zijn de docententeams opgebouwd uit een kern van vaste docenten, aangevuld/gecombineerd met docenten in tijdelijke dienst, factuurdocenten en gastdocenten. De opleidingen letten bij de samenstelling van de teams per afstudeerrichting op een goede mix van competenties, die liggen op het gebied van onderwijs, beroepspraktijk, onderzoek en ervaring c.q. gezaghebbendheid op deze gebieden.

Uit de cv's en de gesprekken tijdens de audit is gebleken, dat de docenten voldoende gekwalificeerd zijn om het programma te realiseren. Velen zijn gezaghebbend op hun vakgebied als acteur, dramaturg, schrijver, regisseur, theatermaker of docent theater. Nagenoeg alle docenten bij de opleidingen zijn nog actief in de beroepspraktijk en werken daarom parttime.

Bij de vele projecten en kortlopende of soms specialistische onderwijsmodules zetten de opleidingen vaak gastdocenten in. Zo nodigt de afstudeerrichting Acteren bijvoorbeeld in het derde studiejaar een bekende regisseur uit die met de studenten gedurende een periode een stuk repeteert en uitvoert. Afgelopen jaar was dat Hans van den Boom, die met de studenten het stuk 'Onder het melkwood' van Dylan Thomas instudeerde, een stuk dat hij eerder regisseerde bij het Nationaal Toneel.

Het werken met gastdocenten biedt ook goede mogelijkheden in te spelen op de actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

Daar de meeste theatermakers een behoorlijke vaardigheid hebben in uitleggen, expliciteren en reflecteren, omdat ze bijna dagelijks bezig zijn met coachen, begeleiden en feedback geven in de eigen beroepspraktijk en gewend zijn te kijken naar individuele kwaliteiten, passen zij als gastdocent goed in het onderwijsconcept van de opleidingen. Door met de studenten te werken als ware zij professionals krijgen de studenten een realistische leeromgeving geboden.

In de werkplaatsen en in het theater zetten de opleidingen specialisten in voor decor, kostuum, ICT, theatertechniek die van grote waarde blijken te zijn voor het onderwijs. Het auditteam heeft vernomen dat dit onderwijsondersteunend personeel altijd klaar staat voor de studenten, met hen mee denkt en zorgt voor een goede, veilige en professionele werksfeer. Zij zorgen ook voor een professionele (productionele) ondersteuning van alle voorstellingen. Het auditteam is over dit aspect van de personeelsinzet heel positief.

De lector en de leden van de kenniskring Theatrale Maakprocessen beschikken over veel expertise op het gebied van theoretisch, praktijkgericht en artistiek onderzoek. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden door de studenten en de docenten.

Uit de studentevaluaties en de gesprekken met studenten tijdens de audit, kwam naar voren dat de studenten tevreden tot zeer tevreden zijn over de inhoudelijke kwaliteit van de docenten en hun kennis van het actuele beroepenveld. Zij vonden de docenten veelal zeer inspirerend.

Dat de docenten hen behandelen als toekomstig collega, sprak hen sterk aan. Met name de docenten van de afstudeerrichtingen Acteren en Schrijven scoren hoog in de NSE 2013. Wanneer studenten kritiek hebben op een docent, uiten zij dat o.a. in de halfjaarlijkse panelgesprekken. De teamleider neemt de opmerkingen van de studenten mee in het functioneringsgesprek met de betreffende docent.

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

De docenten die de programma's verzorgen zijn enthousiast en zeer betrokken. Zij beschikken in ruime mate over de benodigde kwaliteiten en hebben een duidelijke link met de actuele beroepspraktijk.

De vele gastdocenten vormen een goede aanvulling op de vaste docenten. De specialisten in de werkplaatsen en in het theater zijn van grote waarde voor het onderwijs en de studenten.

De lector en de leden van de kenniskring Theatrale Maakprocessen hebben veel expertise op het gebied van onderzoek en leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden door studenten en docenten.

De studenten zijn tevreden tot zeer tevreden over hun docenten.

Dit alles leidt er voor het auditteam toe, deze standaard met een 'goed' te beoordelen.

Standaard 10: De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen voldoende personeel inzetten voor het onderwijs en de ondersteuning. Van het personeel in loondienst is 11 fte in vaste dienst en heeft een groot dienstverband. 6 fte heeft een korter dienstverband. Bijna 7,7 fte is niet in loondienst en is 'factuurdocent'.

De opleidingen sturen bewust op deze flexibiliteit waardoor ze goed kunnen inspelen op ontwikkelingen in het onderwijs en de beroepspraktijk en zodoende het beoogde innoverende programma kunnen waarmaken.

De school HKU Theater werkt met een weekjaartaakstelsel waarmee ze op een efficiënte manier alle onderwijsactiviteiten, de lessen per module of lessenreeks, het percentage voor voorbereiding, coaching, supervisie, ontwikkeling, vergaderingen scholing et cetera per opleiding en afstudeerrichting, per studiejaar en per docent kan bepalen.

Binnen de gegeven financiële kaders voeren de studieleiders jaarlijks met de (gast)docenten het gesprek over de inzet voor het komende studiejaar. Tevens bepalen zij welke inzet van het ondersteunend personeel nodig is.

Het stelsel biedt de opleidingen de mogelijkheid de inzet van de docenten goed te begroten.

Omdat het onderwijs een dynamisch proces is waarin niet alles vooraf precies te plannen is, zijn de directeur en de teamleiders zich ervan bewust dat ze goed moeten anticiperen op wat er mogelijk aan extra budget nodig is.

Het auditteam is positief over het planningstelsel.

De benodigde inzet is per afstudeerrichting verschillend. De afstudeerrichting Acteren kent met een ratio van 1:11,53 het hoogste aantal fte's per student, gevolgd door Docerend Theatermaker met een ratio van 1:16,79, Schrijven met een ratio van 1:20,16 en Docent Theater met 1:20,85.

Het auditteam is van oordeel, dat de genoemde ratio's passend zijn bij het type opleiding en afstudeerrichting. Het weerspiegelt duidelijk de intensiteit van het opleidingsprogramma.

Een belangrijke indicator voor de toereikendheid van de omvang van het personeel, is de tevredenheid van de studenten over de bereikbaarheid van hun docenten buiten de contacturen om en hun betrokkenheid. Studenten zijn daarover tevreden tot zeer tevreden.

Een andere indicator is het lage ziekteverzuim, dat onder het landelijk gemiddelde in het hbo-onderwijs ligt. Omdat de medewerkers in het medewerkerstevredenheidsonderzoek 2012 hebben gemeld, dat zij de werkdruk (te) hoog vinden, is betrokkenheid en de balans in de hoeveelheid werk c.q. de ervaren werkdruk een gesprekspunt van de teamleider/de directeur met de medewerkers.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

De opleidingen zetten voldoende (gast)docenten en ondersteund personeel in om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in het onderwijs en de beroepspraktijk en het beoogde innoverende programma uit te kunnen voeren. Over het weekjaartaakstelsel, dat de studieleiders van de opleidingen gebruiken om inzicht te krijgen in de benodigde ruimte, is het auditteam positief. Medewerkers en studenten zijn tevreden.

Voorzieningen

Standaard 11: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De school HKU Theater heeft aan de Janskerkhof in drie inmiddels grotendeels gerestaureerde monumentale panden een adequate en mooie voor theater specifieke leeromgeving gecreëerd met o.a. een eigen Akademietheater met een grote en kleine zaal met bijbehorende theatertechniek voor (eigen) voorstellingen, een decorwerkplaats, een kostuum- en grimeatelier (plus uitleen), een productiebureau, een ICT werkplaats, een uitleenmagazijn en een opslagzolder voor rekwisieten.

Alle afstudeerrichtingen hebben eigen lokalen of ateliers die zijn ingericht op de specifieke eisen die het onderwijs stelt. Zo zijn er 8 spellokalen die intensief door de afstudeerrichtingen Acteren, Docerend Theatermaker en de opleiding Docent Theater worden gebruikt. Heel efficiënt is het grid dat in deze lokalen is aangebracht, waardoor in de lessen, workshops of bij kleine presentaties gebruik gemaakt kan worden van theatertechniek en de lokalen multifunctioneel inzetbaar zijn. Daarnaast kunnen studenten gebruik maken van werkplaatsen, ateliers, labs en studio's op andere locaties.

De openstelling van het gebouw in de avonduren en het weekend draagt op een positieve manier bij aan de mogelijkheid het programma te realiseren. Studenten – vooral zij die samen willen maken en willen repeteren - maken ook op deze momenten intensief gebruik van het gebouw.

In de mediatheek, die op 500 meter afstand van het Janskerkhof is gehuisvest op de Lange Viestraat, is een grote theater- en studiecollectie, waaronder toneelteksten en boeken over een breed spectrum van onderwerpen over en rondom theater. Daarnaast heeft de mediatheek een dvd-/videocollectie en vaktijdschriften en eindwerkstukken van studenten Theater beschikbaar. De HKU theaterstudenten kunnen aanvullende hierop ook gebruik maken van de nabijgelegen bibliotheek van de Universiteit Utrecht.

De studenten die het auditteam sprak, waren zeer te spreken over de mediatheek.

Het auditteam heeft ook een bezoek gebracht aan het Media en Performance Laboratorium (MAPLAB). Dit is een uitstekende voorziening aan de rand van Utrecht waar docenten, studenten en mensen uit de beroepspraktijk in een laboratorium-/onderzoekssetting 'fysieke' experimenten kunnen uitvoeren, kunnen ontwerpen en ontwikkelen in een toenemende mix van theater, media en interactie. Het MAPLAB biedt daarmee ondersteuning aan het innovatieve karakter van de school.

Uit de studentevaluaties en de gesprekken tijdens de audit is gebleken dat studenten nu veel tevredener zijn met de materiële voorzieningen dan tijdens de audit in 2008.

De studenten van de schrijfopleiding hebben inspraak gehad in de inrichting van de eigen schrijflokalen, waardoor de lokalen geheel voldoen aan de wensen van de studenten.

Door de verbouwingen is het aantal benodigd lokalen in principe voldoende. Dat de studenten van richtingen acteren en docerend theatermaker en de studenten van de docentopleiding in de piekmaanden mei en juni nog steeds behoefte hebben aan meer ruimten om te kunnen oefenen, begrijpt het auditteam in het licht van de (eind)opdrachten die ze in die periode moeten uitvoeren. De opleiding adviseert (groepen) studenten zelf op zoek te gaan naar oefenruimtes buiten de HKU gebouwen. Dit acht het auditteam een passend advies. Zo kunnen de studenten vast ervaren hoe zij dit na het afstuderen moeten aanpakken.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen open staan voor opmerkingen van de studenten met betrekking tot de huisvesting en dat zij waar mogelijk oplossingen zoeken voor knelpunten.

Weging en Oordeel:

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

Het auditteam is van oordeel dat de voorzieningen waarover de opleidingen van de school HKU Theater beschikken, het mogelijk maken dat de studenten het programma optimaal kunnen volgen. Er zijn voldoende eigen lokalen, ateliers en werkplaatsen die zijn ingericht op de specifieke eisen die het onderwijs stelt en er zijn een grote en een kleine zaal met bijbehorende theatertechniek voor (eigen) voorstellingen. De Mediatheek biedt de studenten veel materiaal ter ondersteuning bij de studie.

Het Media en Performance Laboratorium (MAPLAB) is een uitstekende voorziening en ondersteunt het innovatieve karakter van de school.

Het auditteam acht een oordeel 'goed' voor deze standaard daarom op zijn plaats.

Standaard 12: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Studiebegeleiding

Het auditteam heeft geconstateerd, dat binnen deze kleine opleidingen met gemiddeld 10-15 studenten in iedere groep, de lijnen heel kort zijn. Ook zijn er veel contacturen in het programma opgenomen, waarin de docenten de studenten intensief begeleiden/coachen en feedback geven. Als het even niet zo goed gaat met een student, is dat meestal snel duidelijk. Hiernaast kennen de opleidingen nog andere vormen van begeleiding en kunnen de studenten met vragen of problemen terecht bij een tutor, een studentendecaan en een vertrouwenspersoon.

De studenten zijn over het algemeen tevreden over de studiebegeleiding. Studenten vinden het soms wel lastig dat de opleidingen een grote mate van zelfstandigheid van hen vragen, maar zien tegelijkertijd dat hun toekomstige beroep dit ook vraagt.

Acteur

Binnen de afstudeerrichting is er één tutor aangesteld die op organisatorisch terrein de studievoortgang van de studenten bewaakt en hierover individuele en groeps gesprekken met de studenten voert. Daarnaast is er een mentor voor elk afzonderlijk studiejaar 1, 2 en 3/4, die de studenten begeleidt bij hun persoonlijke ontwikkeling. Voor de studenten in het studiejaar 3 en 4 vervult de studieleider tevens de mentorrol. Het auditteam vraagt zich af of dat een wijze keuze is, daar studenten geen persoon hebben om op terug te vallen als er problemen zijn in deze begeleiding.

Overigens waren de studenten die het auditteam sprak uitermate tevreden over de studieleider.

Schrijver

De afstudeerrichting heeft voor elk studiejaar een tutor aangesteld, die de studievoortgang van de studenten begeleidt met betrekking tot inhoud en planning. De tutores spreken iedere jaargroep tweemaandelijks in een plenair mentoruur. Daarnaast voeren zij op afspraak individuele gesprekken met de student. Samen met de teamleider voeren zij tweemaal per jaar een voortgangsgesprek met elke student.

In de derdejaars stage krijgt de student bij voorkeur begeleiding op de werkplek van een schrijver, regisseur of andere professional. Vanuit de opleiding krijgt hij tijdens de stage begeleiding van een stagebegeleider.

Docerend Theatermaker en Docent Theater

De studenten hebben allemaal een tutor, die hen gedurende de eerste drie studiejaar begeleidt en volgt. In het afstudeerjaar is er een begeleider voor de stage, een begeleider voor het theateraal eindwerk en een begeleider voor het onderzoek dat de studenten moeten uitvoeren en het verslag dat ze daarover moeten opleveren. Soms is de tutor hier ook nog bij betrokken in het kader van de studievoortgang.

De studenten die het auditteam sprak, waren tevreden over het feit, dat zij bij elk van deze onderdelen van een andere docent begeleiding konden krijgen. De expertise van de docent speelt hierbij een belangrijke rol. Studenten mochten ook zelf docenten als begeleider kiezen. De studenten meldden ook dat er dit studiejaar wel groot verschil zat in de intensiteit en didactische aanpak van de onderzoeksbegeleiding door de drie daarvoor aangewezen docenten: de ene begeleider zocht zelf contact met de student om de voortgang te bespreken, een andere begeleider wachtte tot de student zelf het initiatief nam. Eén van de studenten die het auditteam sprak, zei hierdoor studievertraging opgelopen te hebben, daar zij lang op een

verkeerd spoor zat, zonder zich daarvan bewust te zijn en daardoor niet op tijd contact met haar begeleider zocht.

De docenten – die door de studenten op de hoogte zijn gebracht van deze ervaren ongelijkheid - gaan hun werkwijze meer op elkaar afstemmen.

Het auditteam acht het van belang, dat het voor alle betrokkenen helder is wat de studenten van de begeleiders mogen verwachten.

Informatievoorziening

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de studenten de informatie via verschillende kanalen krijgen. De opleidingen zorgen voor informatie over de onderwijsinhoud, zoals onderwijsleerplannen, modulebeschrijvingen, literatuurlijsten en dergelijke. Het onderwijsbureau – bureau Theaterproducties, Onderwijs & Projecten (TOP) - zorgt voor alle informatie omtrent de onderwijsorganisatie, zoals roosters, indeling in projecten en praktische informatie. Het Studenten Service Centrum van de HKU geeft breed voorlichting, informatie, begeleiding en advies over zaken als inschrijving, toelating, studievertraging en -onderbreking, studeren met een functiebeperking, studeren in het buitenland et cetera. HKU Theaterweb fungeert als communicatieplatform. Daarnaast hebben alle studenten een e-mailadres van HKU.

Studieresultaten van studenten worden HKU breed bijgehouden in Osiris, het student- en studie informatiesysteem waarmee de opleidingen inschrijving en studievoortgang van studenten registreert. Studenten kunnen via Internet hun studievoortgang en resultaten bekijken.

Uit de studentevaluaties en panelgesprekken is gebleken dat de formele communicatie niet altijd goed gaat. Ook het tijdig invoeren van het studiepuntenoverzicht en het tijdig bekend maken van roosters is een aandachtspunt. De school HKU Theater heeft daarom voor 2013-2014 de teamleiders en onderwijscoördinatoren de opdracht gegeven te zorgen voor heldere en snellere formele communicatie met studenten en aandacht te besteden aan andere aspecten van de kleine kwaliteit.

Er zijn ook verbeterpunten met betrekking tot de informatievoorziening, die op hogeschoolniveau aangepakt moeten worden. De school HKU Theater pleit voor de verbetering van de HKU-website, zodat betrokkenen beter hun weg weten te vinden in de informatie. Ook is er behoefte aan een intranet of een goede digitale leeromgeving waarmee docenten en studenten snel en efficiënt met elkaar kunnen communiceren. Het auditteam heeft vernomen, dat daarover binnen HKU reeds overleg wordt gevoerd.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: voldoende

Opleiding Docent Theater: voldoende

De opleidingen borgen de studievoortgang van de studenten door de inzet van de verschillende (studie)begeleiders. Studenten zijn over het algemeen tevreden over de begeleiding.

De studenten krijgen via verschillende kanalen de benodigde informatie. De formele communicatie en kleine kwaliteit behoeven nog aandacht. Daaraan werken de opleidingen inmiddels.

Op hogeschoolniveau voert HKU overleg over verbetering van de HKU-website en over wensen rondom een intranet of digitale leeromgeving.

Het auditteam komt tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard, daar zij de aandachtspunten van de formele communicatie en informatievoorziening in het kader van de studievoortgang zwaar weegt binnen deze standaard .

Kwaliteitszorg

Standaard 13: De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van meetbare doelen.

Toelichting NVAO: De opleiding bewaakt de kwaliteit van de beoogde eindkwalificaties, het programma, het personeel, de voorzieningen, de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties via regelmatige evaluaties. De opleiding verzamelt tevens managementinformatie met betrekking tot rendementen en staf-student ratio.

Bevindingen

Het College van Bestuur (CvB) voert met de directeuren van de nieuwe schools kwartaalgesprekken over de doelstellingen van de schools en de daarin opgenomen opleidingen. Deze doelstellingen zijn gekoppeld aan doelstellingen uit het instellingsplan, waarin HKU haar ambities en doelstellingen voor een periode van zes jaar heeft geformuleerd, en het recent ontwikkelde HKU Kwaliteitsplan (maart 2014). Het CvB monitort de opvolging daarvan in de kwartaalgesprekken.

Het auditteam heeft kennisgenomen van het HKU Kwaliteitsplan en is van oordeel, dat HKU helder en transparant heeft weergegeven hoe de onderscheiden niveaus in de organisatie – docenten, studieleiders, directie, CvB - in de Plan-Do-Check-Act cyclus met elkaar verbonden zijn en met elkaar communiceren. Het auditteam verwacht dat met dit plan de uitvoering van de kwaliteitszorg binnen de opleidingen en HKU meer op één lijn komt.

De school HKU Theater heeft inmiddels een uitwerking gemaakt van het HKU Kwaliteitsplan naar een eigen kwaliteitsplan, dat in het nieuwe studiejaar 2014-2015 operationeel zal zijn.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen hun onderwijs regelmatig evalueren met studenten, medewerkers, alumni en vertegenwoordigers vanuit het theaterveld:

- met de studenten o.a. via jaarlijkse deelname aan de Nationale Studenten Enquête (NSE), schriftelijke en mondelinge evaluaties van de Winteracademie en de interdisciplinaire projecten en het tweemaal per jaar voeren van panelgesprekken met de helft van alle jaargroepen van de afstudeerrichting. Daarnaast via de gezamenlijke opleidingscommissie en via informele gesprekken met de studenten;
- met de docenten o.a. via medewerkerstevredenheidsonderzoeken (HKU-breed), via docentvergaderingen en studiedagen en via informele gesprekken;
- met alumni en werkveld o.a. via de Kunstenmonitor, gesprekken met (gast)docenten die werkzaam zijn in het theaterveld, externe opdrachtgevers voor projecten en stageverleners, externe examinatoren, culturele organisaties en collega's in het internationale netwerk. In 2013 deed een docent van de afdeling Theater & Educatie vanuit het lectoraat Theatrale maakprocessen samen met een alumnus uit het theaterveld onderzoek naar de veranderingen in het werkveld van de opleiding. Zij voerden gesprekken met alumni en schreven hierover 'Mind your step...', Hoe studenten Theatereducatie hun weg vinden in het werkveld²². Zo'n onderzoek zal de komende jaren ook onder de andere afstudeerrichtingen van de opleiding Theater plaatsvinden.

Het Bureau Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteitszorg (BOOK) van HKU verzamelt alle gegevens rondom in-, door- en uitstroom en rendementen en deelt deze met het management en de docenten van de opleidingen. Op opleidingsniveau worden deze gegevens geanalyseerd en worden indien nodig verbetermaatregelen getroffen.

²² De Vries, P en Odems. M. Mind out step..., Hoe studenten theatereducatie hun weg vinden in het werkveld, HKU 2008-2013.

Weging en Oordeel**Opleiding Theater: goed****Opleiding Docent Theater: goed**

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen regelmatig, systematisch en op verschillende manieren de kwaliteit van de opleidingen evalueren met studenten, docenten, alumni en werkveld. Met name over de uitvoerige panelgesprekken is het auditteam zeer positief. Het auditteam komt daarom tot het oordeel 'goed' voor deze standaard voor beide opleidingen.

Standaard 14: De uitkomsten van de evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de doelen.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen signalen snel oppikken en indien gewenst verbetermaatregelen treffen.

De opleidingen kregen bij het vorige accreditatieonderzoek in 2008 een aantal aandachtspunten mee. Het auditteam heeft geconstateerd, dat zij hiermee aantoonbaar aan de slag zijn gegaan. Zo heeft de afstudeerrichting Acteren een nieuwe invulling gegeven aan het profiel, een nieuw curriculum ontwikkeld en een nieuwe koers ingezet, waarin acteurs vanuit een betere balans tussen fysiek en tekst worden opgeleid. Hierdoor zijn zij breder inzetbaar. Ook hebben de opleidingen begeleidingstijd opgenomen in de weekjaartaak van docenten en hebben tutoren een duidelijkere rol gekregen in de individuele studieloopbaanbegeleiding van de studenten. Hiermee is de klacht over de bereikbaarheid van de docenten weggenomen. Daarnaast heeft de HKU in de afgelopen jaren een aantal verbouwingen laten doen waardoor veel knelpunten zijn opgelost en de kwaliteit van de voorzieningen is toegenomen.

Voorbeelden van verbetermaatregelen die de opleiding onlangs hebben getroffen, zijn:

- Bij de afstudeerrichting Acteren zijn in dit studiejaar (2013-2014) de spel- en bewegingslessen opnieuw vormgegeven, deels door het aantrekken van een aantal nieuwe docenten en deels door de lessen Aikido te vervangen door lessen Schermen, nadat studenten vragen hadden gesteld over de aansluiting tussen de spellessen en Aikido.
- Bij de afstudeerrichting Schrijven is besloten na uitkomsten van de panelgesprekken een nieuw traject te ontwikkelen op het gebied van nieuwe media. Dat heeft geresulteerd in Transmedial Storytelling, een samenwerkingsproject voor tweedejaars studenten Schrijven, Interactive Performance Design en het lectoraat Theatrale Maakprocessen. Naar aanleiding van de panelgesprekken zijn er binnen het programma nu ook twee grotere modules schrijven opgenomen.
- Bij de afdeling Theater & Educatie bleek in 2012-2013 uit panel- en tutorgesprekken, dat studenten het eerste semester van het derde studiejaar te zwaar vonden en het tweede semester te licht. Op grond daarvan hebben de opleidingen het derdejaars programma grondig herzien. De planning van de interdisciplinaire projecten is nu beter op elkaar afgestemd en de toetsmomenten en de bijbehorende deadlines zijn gelijkmatiger over het studiejaar gespreid. Tevens is de internationale stage verplaatst naar de tweede helft van het derde studiejaar waardoor de studenten in het vierde jaar meer tijd en ruimte hebben voor de laatste fase van de studie: het afstudeertraject.
- Op schoolniveau is de aanpak van het toetsen en beoordelen ingrijpend verbeterd. De school heeft haar toetsbeleid aangescherpt, de leden van de examencommissie hebben in 2013 externe training gekregen en de docenten hebben een 'training on the job' gevolgd bij het HKU Expertisecentrum Educatie om te zorgen voor een duidelijker koppeling tussen competenties, leerdoelen en beoordelingscriteria.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: goed

Opleiding Docent Theater: goed

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleidingen daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treffen om doelen te realiseren. Het auditteam zag hiervan duidelijke voorbeelden. Het auditteam komt daarom eveneens voor beide opleidingen voor deze standaard tot een oordeel 'goed'.

Standaard 15: Bij de interne kwaliteitszorg zijn de volgende partijen actief betrokken: opleidingscommissie, examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en afnemend beroepenveld.

Bevindingen

De studenten voelen zich nauw betrokken bij de kwaliteit van de opleidingen. Vooral de panelgesprekken waarderen de studenten zeer. De lijnen zijn kort binnen de opleidingen en studenten en docenten spreken elkaar daar waar gewenst/nodig vaak rechtstreeks aan. Enkele studenten die het auditteam sprak, vertelden dat zij de docenten meer ervaren als collega's.

De opleidingen kenden opleidingscommissies per opleiding en een facultaire medezeggenschapsraad, bestaande uit een afvaardiging van studenten en docenten, die regelmatig bij elkaar kwamen om de kwaliteit van de opleidingen en de programma's te bespreken. In 2013-2014 vergaderden alle opleidingscommissies van Theater en de medezeggenschapsraad van de opleidingen gezamenlijk, mede vanwege een HKU-breed onderzoek naar goed functionerende medezeggenschap binnen de veranderde organisatiestructuur van schools en locaties. Bij deze overleggen waren ook afgevaardigden van de afstudeerrichtingen Theatervormgeving en Interactive Performance Design betrokken. Beide afstudeerrichtingen vallen ook onder HKU Theater.

De terugkoppeling van de voorgenomen verbetermaatregelen die altijd via de facultaire medezeggenschapsraad en de verschillende opleidingscommissies ging, vormt hierbij een punt van aandacht. Studenten willen weten wat er gedaan is met hun feedback. In de nieuwe opleidingscommissie, die voor de gehele school HKU Theater is ingesteld, worden de resultaten van NSE en Kunstenmonitor besproken en komen ook de belangrijkste aandachtspunten uit de (half)jaarlijkse panelgesprekken ter bespreking op de agenda. Daarnaast worden er per opleiding/afstudeerrichting momenten van terugkoppeling georganiseerd, die specifiek ingaan op de resultaten uit de panelgesprekken (en NSE) van die afdeling.

Docenten zijn verder bij de interne kwaliteitszorg betrokken via docentvergaderingen en studiedagen. Ook in de jaartaak-, functionerings- en beoordelingsgesprekken komt de kwaliteit van de opleiding aan de orde. Studieleider en kerndocenten zorgen er tevens voor dat de (gast)docenten met een kleinere aanstelling voldoende geïnformeerd zijn.

De in september 2013 nieuw ingerichte examencommissie is nauw betrokken bij de kwaliteit van de opleidingen, zo is tijdens de audit gebleken. De commissie heeft een jaaragenda opgesteld en is daarmee daadkrachtig aan de slag gegaan. (Zie hierover verder onder standaard 16.)

De opleidingen benaderen de afgestudeerden jaarlijks via de Kunstenmonitor voor de evaluatie van de opleidingen als geheel. Daarnaast volgen de opleidingen hun alumni en ondersteunen zij hen daar waar gewenst in de opstartperiode na afstuderen. Alumni komen de eerste jaren nog regelmatig naar de opleidingen terug, bezoeken voorstellingen, komen repeteren of huren lokalen. Ook vragen de opleidingen alumni terug voor gastlessen en workshops. Zodoende hebben zij nog regelmatig contact.

De opleidingen hebben o.a. via de eigen (gast)docenten een groot netwerk in het theaterveld. Zij betrekken dit veld structureel bij (nieuwe) ontwikkelingen in de opleidingen. Een belangrijke rol krijgt de nieuwe werkveldcommissie die in het studiejaar 2014-2015 een aantal 'ronde tafels' zal organiseren. Daarnaast heeft de opleiding Docent Theater jaarlijks een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de stagescholen. Ook vormt zij samen met de HKU docentenopleidingen Beeldend en Muziek de HKU-clusterraad Kunsteducatie, die een eigen werkveldcommissie hebben die specifiek gericht is op het educatieve veld.

Weging en Oordeel
Opleiding Theater: goed
Opleiding Docent Theater: goed

De opleidingen zorgen ervoor dat studenten, docenten, opleidingscommissie, examencommissie alumni en werkveld nauw betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij de kwaliteit van de opleidingen. Een oordeel 'goed' is hier zeker op zijn plaats.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen een aantal gezamenlijke uitgangspunten met betrekking tot het toetsen en beoordelen hebben geformuleerd. Deze hebben de opleidingen recent vastgelegd in het 'Toetstplan HKU Theater studiejaar 2014-2015'. De uitgangspunten sluiten nauw aan bij de didactische uitgangspunten van de verschillende opleidingen: aandacht voor individuele ontwikkeling, aandacht voor reflectie en een integrale benadering van het onderwijs en de praktijk.

De opleidingen hebben binnen de lessen veel werkvormen opgenomen waarin continu gereageerd wordt op de individuele student. De student krijgt veelal direct te horen wat de docenten en medestudenten vinden van bijvoorbeeld de tekst, de gespeelde scene, de maakopdracht. Beoordelen en reflecteren is vervlochten in de dagelijkse lespraktijk.

Naast bovengenoemde vorm van formatief toetsen met feedback en feedforward, kennen de opleidingen summatieve toetsen, waarin de docenten het bereikte niveau van studenten in een bepaalde periode beoordelen. Dit gebeurt op twee manieren: de beoordeling van opdrachten in de afzonderlijke modules aan de hand van beoordelingscriteria zoals in de modulebeschrijvingen geformuleerd en de halfjaarlijkse integrale beoordeling – zoals de vakfasetoets bij Acteren, Docerend Theatremaker en Docent Theater - waarin het docententeam de totale ontwikkeling van elke student bespreekt. In de propedeuse en bij het eindexamen zijn deze integrale toetsen strikt kwalificerend. In de tussentijdse jaren bewaken de docenten met deze toetsen de voortgang.

Voorbeelden van afzonderlijke toetsen:

- afstudeerrichting acteren: de student kan zijn stem op verschillende manieren gebruiken, zoals met energie onder de zin, in frasen, resonansvol, kaatsend, in contact met de ander, in combinatie met bewegen;
- afstudeerrichting schrijven: de student kan op een bepaald niveau lezen;
- afstudeerrichting docerend theatremaker: de student kan sturing geven in het maken van een voorstelling wat zich uit in een heldere maakstrategie;
- opleiding docent theater: de student kan overdragen op een groep van minimaal 10 niet-(theater)professionele deelnemers.

Voorbeelden van een integrale toets:

- afstudeerrichting acteren: de student toont in een voorstelling of performance aan dat hij het geleerde in de lessen stemtraining, beweging en tekstbehandeling kan integreren en dat hij daarin het vereiste niveau heeft;
- afstudeerrichting docerend theatremaker en opleiding theater: de studenten moeten in de projecten verschillende zaken combineren. Ze moeten bijvoorbeeld een voorstelling vanuit spel maken, een doelgroepenonderzoek doen, een begeleidende workshop ontwikkelen én deze vervolgens uitvoeren met die doelgroep.

Borging kwaliteit, validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen bij het toetsen en beoordelen de volgende kwaliteitseisen hanteren:

- alle modules van de opleidingen en afstudeerrichtingen bevatten beschrijvingen van de leerdoelen en de daarmee verbonden beoordelingscriteria, de wijze van toetsen en beoordelen. De opleidingen zijn hiermee het afgelopen jaar (2013-2014) volop aan de slag geweest. Zoals al onder standaard 14 is beschreven volgden de docenten een training en hebben de docenten onder leiding van een externe toetsdeskundige het verband tussen modulebeschrijvingen, de competentiematrix, leerdoelen en beoordelingscriteria geëxpliciteerd en hebben zij voor alle belangrijke toetsmomenten beoordelingsformulieren ontworpen. Vervolgens hebben de docenten ervaring opgedaan met deze (nieuwe) beoordelingsformulieren. De wijze van toetsen is niet fundamenteel veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. De opleidingen zullen de in gang gezette nieuwe beschrijving en explicitering van de beoordelingscriteria in 2014-2015 voortzetten;
- beide opleidingen kennen zowel afzonderlijke als integrale toetsen;
- beide opleidingen hanteren een beroepsgericht eindexamen dat uit meerdere onderdelen bestaat met reële beroepsopdrachten die een authentiek beroepsproduct opleveren, zoals een voorstelling, waarin de student zelf speelt of waarin hij anderen laat spelen, een dramastuk, een scenario. Omdat de studenten hun product ook tonen aan externen, leggen de opleidingen tevens publiekelijk verantwoording af over het gerealiseerde niveau van de afstudeerders;
- bij de integrale toetsen bespreekt het hele docententeam de totale ontwikkeling van elke student in de docentenvergadering;
- bij de beoordeling van de eindexamens werken de opleidingen en afstudeerrichtingen met een commissie bestaande uit verschillende docenten en één of meer externe deskundigen. De besluitvorming en het oordeel komen tot stand via het principe van de intersubjectieve beoordeling. Bij de selectie van de leden van de commissie wordt naast bekwaamheid ook toetsdeskundigheid meegewogen;
- De examencommissie houdt toezicht op de kwaliteit van het toetsen en beoordelen en op het gerealiseerde niveau. (Zie daarover verder onder het kopje 'examencommissie'.)

Het auditteam heeft zelf ook een aantal toetsen bestudeerd en (onderdelen van) eindexamens bijgewoond. Op grond hiervan en op grond van de bestudeerde documentatie en de gesprekken tijdens de audit, concludeert het auditteam dat er op de opleidingen momenteel veel aandacht is voor de formele kant van toetsing en beoordeling. De opleidingen worden hierin gesteund door de brede HKU-aanpak op het gebied van professionaliseren. Afgelopen jaar werden de opleidingen vanuit het centrum Kunsteducatie ondersteund bij het verder ontwikkelen van modulebeschrijvingen (competenties, leerdoelen e.d.) en beoordelingsformulieren, waardoor de opleidingen al veel beoordelingsformulieren aangepast hebben door meer expliciet de competenties waar aan gewerkt wordt/werd te benoemen. Daarnaast hebben de opleidingen bij toetsen die verdeeld zijn in verschillende deelttoetsen een zekere volgordelijkheid helderder geëxpliciteerd.

Het auditteam acht het belangrijk dat de opleidingen ervoor zorgen dat verder inzichtelijk wordt gemaakt hoe de eindkwalificaties door de opleidingen heen in steeds toenemende complexiteit getoetst worden en dat daarmee de manieren van beoordelen congruent, navolgbaar en voor studenten transparant zijn. De slag die de opleidingen hier nu in maken, is nodig. (Zie ook standaard 3.)

Het auditteam adviseert de opleidingen in dit verband wel de grenzen van wat mogelijk/wenselijk is, goed te bewaken. De opleidingen kennen een curriculum dat uit een grote hoeveelheid kleine onderwijseenheden bestaat. Als er voor alle onderwijseenheden uitgebreide beoordelingsformulieren nodig zijn, kan beoordelen een papieren winkel van afvinklijstjes worden.

Uit de studenttevredenheidsonderzoeken (NSE 2013) is gebleken dat ook de studenten het expliciteren van de beoordelingscriteria belangrijk vonden.

De studenten die het auditteam sprak, waren tevreden over het toetsen en beoordelen. Het was voor hen helder op basis van welke criteria zij beoordeeld worden. Ze krijgen feedback en er is altijd ruimte om extra toelichting te vragen. Ook de vele opdrachten tot zelfreflectie vonden zij goed. Daarmee kunnen zij hun eigen zelfbeeld spiegelen aan hetgeen de docenten van hen vinden.

Tijdens de (delen van)eindexamens die het auditteam bijwoonde van de opleidingen/de verschillende afstudeerrichtingen, heeft het auditteam geconstateerd dat de studieleider een centrale rol vervulde in de beoordelingsoverleggen. Veelal liet de studieleider de andere (externe) beoordelaars eerst een oordeel over de student geven, voordat hij zelf aan het woord kwam. Dat acht het auditteam een passende werkwijze. Het auditteam beveelt de studieleiders aan daarover onderling ervaringen uit te wisselen, zodat er een sterke gezamenlijke uitvoeringspraktijk ontstaat.

De examencommissie

Het auditteam heeft geconstateerd, dat er in 2013, een jaar voorafgaand aan de audit, binnen de gehele HKU hard is gewerkt aan het (opnieuw) vormen van eindexamencommissies. Een belangrijke reden hiervoor was dat na het aantreden van een nieuw CvB een aantal bestuurlijke veranderingen zijn ingevoerd, zoals het verdwijnen van de faculteit voor schools en locaties, een duidelijkere scheiding van rollen en belangen en een strakkere aansturing vanuit het CvB. Met ingang van september 2013 is er per school een examencommissie. Alle benoemde leden hebben een training gevolgd, die hen heeft toegerust voor het vervullen van de taken. Elke commissie heeft inmiddels een jaaragenda opgesteld.

Het auditteam trof tijdens de audit een sterke commissie aan die weet wat haar taak is. De commissie overweegt nog een extern lid toe te voegen aan haar gelederen mede vanuit de gedachte dat 'vreemde ogen dwingen'. Het auditteam acht dit een goed voornemen.

De examencommissie is gestart met het steekproefsgewijs bestuderen van de opzet van de toetsen, de wijze van beoordelen en het opvolgen van richtlijnen. De commissie heeft haar bevindingen teruggekoppeld aan de teamleiders.

Tevens heeft de commissie in juni 2014 enkele eindexamens bijgewoond van de studenten acteren, schrijven, docerend theatermaker en docent theater. Ook die bevindingen zal de commissie terugkoppelen naar de studieleiders. De commissie heeft bij deze eindexamens o.a. geconstateerd dat er bij de verschillende opleidingen verschillen zitten in de manier waarop de opleidingen hun beoordelingen schriftelijk weergeven en vastleggen. Ook kan er nog een slag worden gemaakt in het meer eenduidig formuleren van de beoordelingscriteria o.a. bij de opleiding Docent Theater en bij de afstudeerrichting Docerend Theatermaker Deze bevindingen komen overeen met hetgeen het auditteam constateerde.

Voor komend jaar staat o.a. het bijwonen van de integrale toets bij de opleidingen op de agenda.

Afstuderen

Acteren

Voor het examen maakt en speelt de student een solovoorstelling vanuit zijn persoonlijke fascinatie, in een theatervorm/spelstijl die hem intrigeert en die hij wil ontwikkelen. Dit is een onderzoek naar het theatraal maken van het eigen materiaal en het reflecteren op het eigen kunnen, voorkeuren, visie op theater en de manier waarop hij zich graag presenteert (aan het werkveld).

In twee verschillende eindexamenvoorstellingen moet de student laten zien dat hij als vakmatig en gedreven acteur in staat is om hetgeen hij geleerd heeft te koppelen aan verschillende (acteer)stijlen, verschillende theatervormen en (hedendaags) repertoire.

De student stelt een portfolio op waarin hij een beeld geeft van zichzelf als acteur en waarin hij verwoordt met welke uitdagingen, visies en profiel hij de praktijk instapt.

De student sluit zijn opleiding af met een eindgesprek waarin dit portfolio ter sprake komt.

Voor de student die de variant acteur-theatermaker heeft gevolgd, bestaat het afstuderen uit het maken van een voorstelling op basis van zelfontwikkeld theateraal materiaal. Daarnaast creëert de student net als de andere studenten van de afstudeerrichting acteren een solovoorstelling waarin hij zelf speelt, waarin hij zijn signatuur als maker laat zien en toont wat voor soort maker hij is en wil worden. Tot slot neemt hij deel aan één van de twee verschillende eindexamenvoorstellingen.

Schrijven

De student werkt gedurende het hele eindexamenjaar aan zijn afstudeerwerk (een dramastuk voor theater of film) en aan zijn deels theoretisch deels praktisch onderzoek naar dramaschrijven, dat hem verder brengt in zijn eigen artistieke ontwikkeling. Dit onderzoek resulteert in een scriptie.

De student is zelf verantwoordelijk voor de presentatie, waarin fragmenten van zijn tekst worden geënceneerd door professionele regisseurs en acteurs.

In het afstudeergesprek bespreekt de student tot slot met de begeleiders, studieleader, tutor en genodigden het afstudeerwerk en de scriptie alsmede zijn mogelijkheden en ambities.

Docerend Theatermaker en Docent Theater

De studenten krijgen een grote vrijheid in de invulling van hun afstudeerprogramma: de profielstage, het onderzoek, het theateraal eindwerk. In hun afstudeerplan beschrijven zij de onderlinge samenhang én de relatie tot het cultuur educatieve werkveld. Gedurende de hele afstudeerfase krijgen zij begeleiding op de stage, bij het onderzoek en bij het maken van het theateraal eindwerk. Na afronding van de verschillende onderdelen werkt de student zijn afstudeerprofiel uit in een publicatie. In het afsluitend mondeling eindexamen presenteert de student zichzelf en de resultaten van zijn activiteiten.

Gerealiseerd niveau

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

Uit de Kunstenmonitor 2013 blijkt dat de studenten de opleiding een goede basis vonden om het beroep uit te oefenen en zich verder te ontwikkelen. Ongeveer 44% van de afgestudeerden van de opleiding Theater vond een baan binnen het eigen vakgebied en ongeveer 44% had een gemixte baan binnen en buiten het vakgebied.

Ook de afgestudeerden van de opleiding Docent Theater vonden de opleiding een goede basis voor het uitoefenen van het beroep. Onder deze afgestudeerden lag het percentage van het hebben van een gemixte baan binnen en buiten het vakgebied op 75% in 2013. In de jaren daarvoor hadden de respondenten alleen een baan in het eigen vakgebied (100%).

(Bij bovengenoemde percentages dient wel opgemerkt te worden dat het aantal respondenten te laag is voor statistische betrouwbaarheid. De Kunstenmonitor van de jaren ervoor geven echter hetzelfde beeld van een meerderheid die in het vakgebied werkzaam is (veel in combinatie met werk buiten het vakgebied), die ook in meerderheid werken op niveau, met een hoog percentage (> 50%) zelfstandigen.).

Voor veel afgestudeerden van beide opleidingen geldt dat zij zzp'er zijn.

Dit blijkt ook uit het door de opleiding Docent Theater zelf gehouden onderzoek (zie hiervoor standaard 13).

De alumni die het auditteam sprak, vertelden dat het voor de net afgestudeerde docerend theatermaker vaak nog zoeken is om een plek te veroveren. Het duurt een tijd voor je als maker gezien wordt, aldus de alumna docerend theatermaker. Daarbij speelt de al genoemde onduidelijkheid in het werkveld met betrekking tot de maker ook een rol.

Maar de docerend theatermakers groeien na afstuderen steeds meer in hun rol en breiden hun netwerk verder uit, meldde de alumnus.

Veel van de afgestudeerde docenten theater zitten volop in projecten, aldus de alumnus docent theater. Weinigen krijgen momenteel nog een vast contract.

Voor de acteurs die nog in de (te) beschermende tijd aan de opleiding afstudeerden, was het veroveren van een eigen plek in de theaterwereld ook lastig, vertelde de alumnus acteren. Daarin is gelukkig verandering gekomen. Daarnaast worden/zijn veel van de mede-acteurs naast acteur ook theatermaker.

Ook de vertegenwoordigers vanuit het werkveld beaamden dat de studenten die nu afstuderen beter in het werkveld functioneren. Het kunnen denken vanuit meerdere (theater)disciplines is hierbij een sterk punt.

Theater Kikker in Utrecht heeft veel contact met schrijvers en acteurs die zij een plek zou willen bieden. Theater Kikker ontwikkelt daarvoor met HKU een doorstroomprogramma voor acteurs en schrijvers.

De werkveldvertegenwoordigers opperden ook dat het voor sommige schrijvers en acteurs goed zou zijn nog een vervolg(master)opleiding te doen. Het uitgroeien tot een persoonlijkheid is nog steeds een aandachtspunt. Hoewel de recent afgestudeerden veel opener zijn dan enkele jaren geleden, aldus de werkveldvertegenwoordigers, zijn velen nog jong als ze afstuderen. Een indicatie voor het niveau is ook dat er ieder jaar studenten en alumni van de opleiding theater prijzen winnen. Prijzen voor bijvoorbeeld de beste mannelijk of vrouwelijke (hoofd)rol of prijzen op het ITs zoals de ITs Best on tour prijs, ITs Playwriting Award of ITs Ro Theater Award voor de beste toneeltekst.

Eigen oordeel auditteam gerealiseerd niveau

Het auditteam heeft voorafgaand aan de audit diverse onderdelen van de eindexamens van de twee opleidingen en afstudeerrichtingen bijgewoond. Het auditteam had zich hiervoor verdeeld in deelteams.

- Het auditteam bezocht een van de twee eindvoorstellingen waarin de tien studenten van de afstudeerrichting Acteren speelden. Na afloop woonde het auditteam de beraadslaging van de afstudeercommissie bij waarin over elke student een oordeel werd bepaald.
- Het auditteam woonde drie presentaties bij van afstudeerwerk – het dramastuk - van de studenten van de afstudeerrichting schrijven, voorgelezen door acteurs. Na elke presentatie volgde een kort interview met de student schrijven over zijn afstudeerwerk.
- Het auditteam woonde één eindgesprek bij met een student schrijven.
- Het auditteam bezocht drie voorstellingen van theatrale eindwerken van studenten docerend theatermaker en theaterdocent.
- Het auditteam woonde vier eindpresentaties bij van studenten docerend theatermaker en docent theater. Na elke presentatie beraadslaagde de leden van de afstudeercommissie met elkaar over de beoordeling. Hierbij was het auditteam eveneens aanwezig.

Daarnaast bestudeerde het auditteam in totaal 19 dossiers van studenten acteren, schrijven, docerend theatermaker en 15 dossiers van studenten docent theater uit de studie jaren 2012-2013 en 2013-2014. Voor een deel waren dit ook dossiers van studenten, die het auditteam zag in de eindexamens. (Zie voor de precieze verdeling bijlage V)

De schriftelijke verantwoording van het eigen onderzoek van de acteurs, het portfolio en de diverse solo's en eindvoorstellingen waarin het auditteam de studentacteurs zag spelen, toonden aan dat de studenten voldeden aan de vereiste competenties voor een acteur. De invulling van het eigen onderzoek en de wijze van reflectie liet wel een grote diversiteit in de uitwerking zien. Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding dit nog meer kan stroomlijnen, door een aantal eisen te stellen aan (de kwaliteit van) het eigen onderzoek. Het auditteam beoordeelde de studenten met een voldoende tot een goed.

De studenten Schrijven van wie het auditteam de scriptie las en/of het eindwerk hoorde of las, voldeden aan de vereiste competenties voor een schrijver.

De inhoudelijke kwaliteit van de eindwerken varieerde van voldoende tot interessant. De studente waarvan het auditteam het eindgesprek bijwoonde, was erg goed. Deze studente kreeg twee dagen later op het IT's festival een prijs voor haar dramatekst.

Het niveau van de studenten van de afstudeerrichting Docerend Theatremaker en de opleiding Docent Theater was wisselend wat betreft het schriftelijk werk. In een tweetal scripties van studenten uit 2012-2013 vond het auditteam het taalgebruik zwak. Sinds 2013 hebben de opleidingen de taaleisen aangescherpt en moet ook het taalgebruik in de eindwerken in orde zijn voordat een student op mag voor het eindgesprek.

Dit acht het auditteam een noodzakelijke maatregel. Het niveau van het onderzoek achtte het auditteam wel in orde, variërend van een magere voldoende tot een goed. Ook de mate van reflectie was in orde.

In de voorstellingen en de eindpresentatie van de afstudeerders lieten de studenten zien dat zij de vereiste competenties hadden ontwikkeld. De drie eindpresentaties die het auditteam bijwoonde waren interessant. Daarin lieten de studenten zien dat zij als maker en/of docent voldoende in huis hadden om te kunnen starten op de arbeidsmarkt. Vooral van de twee afstudeerders docent theater zou het auditteam graag les willen krijgen.

Het auditteam heeft geconstateerd dat deze verbeterlagen die de opleidingen in het afgelopen jaar hebben gemaakt, ook zichtbaar zijn geworden in de expliciete eisen aan de eindwerken. Dit is het niveau ten goede gekomen.

Weging en Oordeel

Opleiding Theater: voldoende

Opleiding Docent Theater: voldoende

De opleidingen toetsen op een valide en betrouwbare manier via afzonderlijke en integrale toetsen of de studenten aan de gestelde leerdoelen voldoen. Door bij de integrale beoordeling het hele docententeam te betrekken en bij de eindexamens ook externe beoordelaars uit te nodigen, zorgen de opleidingen voor een intersubjectieve beoordeling.

Met het maken van een directe koppeling met de competenties en het formuleren van beoordelingscriteria die op een transparante wijze hieraan zijn ontleend, zijn de opleidingen aantoonbaar aan de slag. De eerste uitwerking die het auditteam hiervan zag, beoordeelt het auditteam als voldoende.

Het auditteam is van oordeel, dat de studenten in hun eindwerken, presentaties en uitvoeringen hebben laten zien dat zij de eindcompetenties op hbo-bachelorniveau hebben ontwikkeld en als startend beroepsbeoefenaar in het theaterveld aan de slag kunnen.

Het auditteam beoordeelt op basis van bovenstaande deze standaard als 'voldoende' voor beide opleidingen.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditteam is positief over de inhoud van het programma met enerzijds een focus op de ontwikkeling van de competenties binnen het eigen vak en anderzijds een focus op de ontwikkeling van competenties die de student nodig heeft om te kunnen werken in de veranderende en hybride beroepspraktijk en over docenten die dit beroepsgerichte programma verzorgen.

Het auditteam beoordeelde standaard 1 met betrekking tot de eindkwalificaties, alle standaarden met betrekking tot het programma, de drie standaarden 8, 9 en 10 met betrekking tot het personeelsbeleid, de kwaliteit en kwantiteit van het personeel, standaard 11 met betrekking tot de huisvesting en materiële voorzieningen en standaarden 13, 14 en 15 met betrekking tot de kwaliteitszorg met een 'goed'.

Standaard 12 met betrekking tot de studiebegeleiding en de informatievoorziening en standaard 16 met betrekking tot het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau, beoordeelde het auditteam met een 'voldoende'.

Aan de wettelijke eis t.a.v. omvang en duur van het programma is in standaard 7 voldaan.

Omdat het auditteam het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau als voldoende beoordeelde, komt hij op grond van de beslisseregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

6. AANBEVELINGEN

Generiek:

- Het auditteam geeft de opleidingen ter overweging mee de werkveldcommissie uit te breiden met een vertegenwoordiger vanuit het educatieve werkveld. Wanneer de school HKU Theater ook de afstudeerrichtingen Theatervormgeving en Interactive Performance Design onder het croho van de bacheloropleiding Theater brengt, is het aan te bevelen de samenstelling van de werkveldcommissie nogmaals tegen het licht te houden.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan bij werving van nieuwe docenten, ook breder dan het eigen netwerk te zoeken, zodat de breedte van het blikveld van het docentteam goed geborgd is en blijft.
- Het auditteam adviseert de opleidingen de grenzen van wat mogelijk/wenselijk is in de uitwerking van beoordelingsformats, goed te bewaken.
- Het auditteam beveelt de studieleiders aan onderling ervaringen uit te wisselen over hun rol in de beraadslagingen van de eindexamencommissie, zodat er nog meer een gezamenlijke uitvoeringspraktijk ontstaat.

Opleiding Theater

- De studieleider van de afstudeerrichting Acteren is tevens mentor van de studenten in het derde en vierde studiejaar. Het auditteam vraagt zich af of dat een wijze keuze is, daar studenten geen persoon hebben om op terug te vallen als er problemen zijn in deze begeleiding.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Theater HKU voltijd	
Onderwerpen / Standaarden	Oordeel
Beoogde eindkwalificaties	
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Programma	
Standaard 2. Oriëntatie programma	G
Standaard 3. Inhoud programma	G
Standaard 4. Vormgeving programma	G
Standaard 5. Instroom programma	G
Standaard 6. Studeerbaarheid programma	G
Standaard 7. Omvang en duur programma	Voldaan
Personeel	
Standaard 8. Doeltreffendheid personeelsbeleid	G
Standaard 9. Kwalificaties personeel	G
Standaard 10. Omvang personeel	G
Voorzieningen	
Standaard 11. Huisvesting en materiele voorzieningen	G
Standaard 12. Studiebegeleiding en informatievoorziening	V
Kwaliteitszorg	
Standaard 13. Periodiek evalueren	G
Standaard 14. Evalueren en verbetermaatregelen	G
Standaard 15. Betrekken van partijen bij interne kwaliteitszorg	G
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	
Standaard 16. Toetsen en eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Docent Theater HKU voltijd	
Onderwerpen / Standaarden	Oordeel
Beoogde eindkwalificaties	
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Programma	
Standaard 2. Oriëntatie programma	G
Standaard 3. Inhoud programma	G
Standaard 4. Vormgeving programma	G
Standaard 5. Instroom programma	G
Standaard 6. Studeerbaarheid programma	G
Standaard 7. Omvang en duur programma	Voldaan
Personeel	
Standaard 8. Doeltreffendheid personeelsbeleid	G
Standaard 9. Kwalificaties personeel	G
Standaard 10. Omvang personeel	G
Voorzieningen	
Standaard 11. Huisvesting en materiele voorzieningen	G
Standaard 12. Studiebegeleiding en informatievoorziening	V
Kwaliteitszorg	
Standaard 13. Periodiek evalueren	G
Standaard 14. Evalueren en verbetermaatregelen	G
Standaard 15. Betrekken van partijen bij interne kwaliteitszorg	G
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	
Standaard 16. Toetsen en eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

Competenties Acteur

1. creërend vermogen
De acteur is in staat om intuïties, waarnemingen, indrukken, ervaringen en ideeën (ook die van anderen) om te zetten in een theatrale vorm.
<ul style="list-style-type: none">- demonstreert zijn fascinatie, zijn innerlijke noodzaak en zijn gedrevenheid voor theater en voor acteren- creëert een 'verhaal' in handeling en/of beelden- laat zien, in zelfstandig en authentiek gedrag en in oorspronkelijk theatraal werk, dat hij zijn verbeelding inzet- transformeert ideeën en concepten in theatraal handelen- laat in zijn samenspel zien dat hij relaties creëert met de andere acteurs in een theaterproduct- draagt zichtbaar bij aan de totstandkoming van een theatraal product en aan de daaraan ten grondslag liggende artistieke keuzen, vanuit zijn perspectief als speler- laat in zijn werk zien beeldend, zintuiglijk en theatraal te denken

2. visie
De acteur is in staat om een eigen visie op het vakgebied te verwerven, te communiceren en zichtbaar te maken in zijn werk.
<ul style="list-style-type: none">- zet aanwijsbaar zijn inbreng in een collectief creatief proces in- onderzoekt en ontwikkelt een eigen artistiek 'handschrift', en zet dat zichtbaar in bij het theatrale product en het productieproces- beredeneert zijn (voorlopige) voorkeur voor één of meer theaterstijlen en genres- verbindt het mens- en maatschappijbeeld uit het gekozen theatermateriaal of theaterstuk met zijn eigen mensbeeld en kan daar reflectief mee omgaan

Competenties Acteur (vervolg)

<p>3. ambachtelijk vermogen</p> <p>De acteur is in staat om op basis van analyse en reflectie een breed scala aan instrumentele en ambachtelijke kennis en vaardigheden te adapteren en toe te passen in theatrale productieprocessen en theaterproducten. Hieronder vallen de specifieke acteervaardigheden, het kunnen samenspelen, kennis van repertoire, theaterlandschap en cultuur.</p>
<p>Speelt samen met andere acteurs</p> <ul style="list-style-type: none"> - reageert op de ander, in het hier en nu - hanteert zichtbaar en merkbaar basale principes van theatrale communicatie met het publiek - presenteert de voorstelling overtuigend aan het publiek; zet zijn 'présence' in - beheerst tekst, stem, houding, gebaar, beweging en psyche zodanig dat hij in theatrale producties de techniek ontstijgt - herhaalt zijn spel met eenzelfde intensiteit
<p>Past acteervaardigheden toe als instrument</p> <ul style="list-style-type: none"> - zoekt en creëert een adequate en interessante theatrale vorm voor de inhoud - kiest repertoire of theatermateriaal en beargumenteert deze keuze - kan aan de visie en het regieconcept zichtbaar en merkbaar vormgeven in zijn spel - verkent de grenzen en mogelijkheden van verschillende genres en theaterstijlen of combinaties daarvan - laat in zijn acteren blijken over muzikaliteit (ritmegevoel, gevoel voor dynamiek en tempo) te beschikken - gaat flexibel om met de overeenkomsten en verschillen in acteren, zowel wat betreft het repetitie- als montageproces, tussen het medium theater en andere media, zoals film of televisie en 'nieuwe' media - beheerst het spelen van fictionele situaties - speelt op alle mogelijke podia en kan zijn fysieke instrument en présence daartoe gebruiken - benut de fysieke ruimte theatraal - maakt op gecontroleerde, artistiek-expressieve wijze gebruik van lichaam en stem
<p>Analyseert theatrale ingrediënten en verwerkt de uitkomsten hiervan in productieprocessen</p> <ul style="list-style-type: none"> - werkt analytisch met beweging, taal, muziek en beeld en kan dit toelichten - analyseert theatrale ingrediënten en kan daar een toelichting op geven - analyseert de toneeltekst of het script en daarin zijn personage in relatie tot de andere en kan daar een toelichting op geven
<p>Maakt gebruik van zijn kennis van het theaterrepertoire, het theaterlandschap, theatergeschiedenis en cultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> - maakt in zijn werk gebruik van de nationale en internationale 'theater-bibliotheek' (teksten en uitvoeringspraktijken) en van de genres binnen theater - demonstreert in zijn interpretaties en creaties dat hij zijn kennis op het gebied van het theaterrepertoire, het theaterlandschap, theatergeschiedenis en cultuur toepast

Competenties Acteur (vervolg)

4. vermogen tot samenwerking De acteur is in staat om in vanuit de eigen expertise in een theateraal productieproces een actieve bijdrage te leveren en samen te werken.
<ul style="list-style-type: none">- gaat effectief om met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden en belangen in het productieproces van theater maken- stelt zich flexibel op bij het maken van een theaterproduct- zet zijn specifieke expertise in binnen het gezamenlijke artistieke proces van theatermaken- werkt productief samen in een team van theatermakers, om tot een artistiek eindproduct te komen
5. communicatief vermogen De acteur is in staat om in verschillende beroepscontexten effectief en inspirerend te communiceren over zijn ideeën en voorkeuren.
<ul style="list-style-type: none">- communiceert op inspirerende en overtuigende wijze over invallen, (tekst)interpretaties, ideeën en wensen voor het theaterproduct, en over de resultaten van zijn verkenningen, experimenten en trainingen- verwoordt zijn eigen voorkeur en mogelijkheden als acteur in relatie tot de vereisten van de theaterpraktijk in zijn diversiteit
6. ondernemerschap De acteur is in staat om zelfstandig vorm te geven aan een professioneel bestaan binnen het theaterveld.
<ul style="list-style-type: none">- presenteert zichzelf en zijn theaterproducten aan theatermakers en aan relevante maatschappelijke geledingen- onderhoudt netwerken van (mogelijke) werkgevers, subsidiënten of sponsors, beleidsmedewerkers, bemiddelaars, impresariaten etc.- maakt adequaat gebruik van fiscale, juridische en andere regelgeving- werkt met zakelijk inzicht- geeft vorm aan een professioneel bestaan binnen de theaterwereld

Competenties Acteur (vervolg)

7. omgevingsgerichtheid De acteur is in staat om sensitief maatschappelijke ontwikkelingen te verbinden met eigen ervaringen als een inspiratiebron voor zijn werk.
<ul style="list-style-type: none">- laat zich inspireren door zeer diverse bronnen, waaronder zowel (multi)culturele bronnen als de alledaagse realiteit, en kan die inspiratiebronnen in zijn theaterwerk aanwijzen en benoemen- legt verbanden tussen culturele en maatschappelijke uitingen en ontwikkelingen- getuigt van opvattingen over de functie en plaats van kunst en theater in verschillende sectoren van de samenleving- legt verbanden tussen speel- en theaterstijlen en de mens- en maatschappijbeelden waaruit deze voortkomen / zijn voortgekomen- stelt zich op de hoogte van het werk en ideeën van vakgenoten en van kunstenaars uit andere disciplines en andere culturen, en laat zich daardoor inspireren
8. lerend vermogen De acteur is in staat om zichzelf te blijven ontwikkelen, artistiek en professioneel.
<ul style="list-style-type: none">- laat in zijn werk zien dat hij constant bezig is met zijn artistieke ontwikkeling en zijn eigen ontwikkeling als speler- organiseert zijn ontwikkeling: is actief met eigen scholing en opleiding- laat in zijn werk zien dat hij de eigen intellectuele bagage ontwikkelt, met name op het gebied van tekstanalyse, repertoirekennis, speltechnieken en -methoden en opvoeringspraktijken
9. reflectief vermogen De acteur is in staat om te reflecteren op eigen werk, eigen handelen en eigen ontwikkeling.
<ul style="list-style-type: none">- gaat professioneel om met het geven en ontvangen van kritiek, gebruikt kritiek van anderen om zichzelf verder te ontwikkelen- reflecteert op de eigen grenzen en mogelijkheden, blijkt uit zijn gedrag, keuzes en ontwikkeling- laat in zijn werk(wijze) zien inzicht te hebben in zijn eigen sterke en minder sterk ontwikkelde talenten en mogelijkheden in relatie met theaterstijlen en –genres- laat in zijn acteren zien dat hij zich bewust is van het eigen fysieke en mentale materiaal
10. innovatief vermogen De acteur is in staat om door onderzoek bij te dragen aan de ontwikkeling van het vakgebied.
<ul style="list-style-type: none">- laat in zijn werk een oriënterende en onderzoekende houding zien- doet research op uiteenlopende kennisgebieden die dienstbaar zijn aan theater en laat zien de ontwikkelingen in het hedendaagse theater te volgen- laat in zijn werk zien open te staan voor andere werkwijzen of stijlen en gaat het experiment aan

Competenties Schrijver

Specifieke kwalificaties van de afgestudeerde dramaschrijver:

Creërend vermogen

Algemeen theater: de theatermaker bezit het vermogen om scheppend, associatief om te gaan met intuïties, waarnemingen en indrukken door deze in artistieke ideeën te transformeren en in theatrale producten vorm te geven.

Schrijfopleiding: De dramaschrijver kan zowel artistiek autonoom als binnen de randvoorwaarden van een opdracht eigen materiaal en materiaal dat door research is verkregen omzetten naar artistieke concepten en deze in teksten vormgeven. Hij doet dit op basis van zijn fascinaties, intuïties, waarnemingen, alsmede een eigen signatuur en artistieke zeggingskracht.

Visie

Algemeen theater: de theatermaker bezit het vermogen om opvattingen en overtuigingen op het eigen vakgebied te verwerven, die te communiceren en productief zichtbaar te maken in theatrale producten.

Schrijfopleiding: De dramaschrijver is in staat een mens- en wereldbeeld te ontwikkelen, deze te koppelen aan zijn vakgebied en te communiceren in zijn teksten.

Competenties Schrijver (vervolg)

Vermogen tot samenwerking

Algemeen theater: de theatermaker bezit het vermogen om vanuit zijn eigen specifieke expertise samen met overige betrokkenen een bijdrage te leveren aan een gezamenlijk product of proces.

Schrijfopleiding: De dramaschrijver bezit het vermogen om binnen een artistiek proces met uitvoerders van zijn teksten, medemakers en opdrachtgevers, constructief samen te werken. Daarbij kan hij schakelen tussen enerzijds het behoud van zijn eigenheid en artistieke uitgangspunten en anderzijds de wensen van de overige betrokkenen.

Communicatief vermogen

Algemeen theater: De theatermaker bezit het vermogen om zijn visie en handelen in de verschillende beroepscontexten zowel verbaal, non-verbaal, als in schrift effectief en efficiënt over te brengen, af te stemmen en te verantwoorden.

Schrijfopleiding: De dramaschrijver bezit het vermogen om zijn visie zowel mondeling als schriftelijk af te stemmen op en te verantwoorden binnen de diverse beroepscontexten. Hij zet daarbij zijn dramaturgische kennis in om zijn werk en werkwijze te onderbouwen, toe te lichten en te verbinden aan dat van overige betrokkenen.

Ambachtelijk vermogen

Algemeen theater: de theatermaker bezit het vermogen om een breed scala aan instrumentele en ambachtelijke kennis en vaardigheden efficiënt en effectief toe te passen in theaterproducten.

Schrijfopleiding: De dramaschrijver beheerst een breed scala aan technieken en schrijfstrategieën om dramateksten te ontwikkelen. Hij heeft inzicht in zijn eigen schrijfproces en kan zijn verbeelding, dramatisch besef en talig vermogen effectief toepassen.

Ondernemerschap

Algemeen theater: de theatermaker bezit het vermogen om zelfstandig vorm te geven aan een professioneel bestaan binnen de theaterwereld.

Schrijfopleiding: De dramaschrijver bezit een ondernemende houding om in de beroepspraktijk werk te creëren en genereren. Hij is in staat zichzelf en zijn werk zo te organiseren dat hij in een breed en divers werkveld werkzaam kan zijn.

Omgevingsgerichtheid

Algemeentheater: de theatermaker bezit het sensitieve vermogen om relevante omgevingsfactoren te signaleren en met eigen ervaringen te verbinden ten behoeve van theaterproducten.

Schrijfopleiding: De dramaschrijver is in staat zich te laten inspireren door zijn omgeving. Hij kan nieuwe verbindingen leggen en deze plaatsen binnen de context van zijn eigen werk.

2.3.2 Competenties docerend theatermaker

<i>Creërend vermogen</i>
algemeen theater: De theatermaker is in staat om intuïties, waarnemingen, indrukken, ervaringen en ideeën om te zetten in een theater product.
De docerend theatermaker toont een krachtige artistieke drijfveer en het vermogen uit eigen bronnen te putten. Binnen gegeven educatieve kaders én binnen de randvoorwaarden van een opdracht is hij in staat vanuit verschillende invalshoeken en disciplines onderzoekend en procesmatig theateraal uitdrukking geven aan zijn persoonlijke indrukken en ideeën. Hij is in staat om de kenmerken en inbreng van een groep non-professionals (spelers/makers) vertrekpunt of onderdeel te laten zijn van (het concept voor) een maakproces en kan in het maakproces schakelen tussen de perspectieven van maker, begeleider en producent

<i>Visie</i>
algemeen theater: De theatermaker is in staat om een eigen visie op het vakgebied te verwerven, te communiceren en zichtbaar te maken in zijn werk.
<i>De docerend theatermaker is in staat zijn visie op mens en samenleving kritisch te koppelen aan zijn visie op het terrein van theater & educatie en deze met gedrevenheid en een eigen artistieke signatuur te communiceren via zijn werkwijze, presentaties en voorstellingen.</i>

<i>Ambachtelijk vermogen</i>
algemeen theater: De theatermaker is in staat om een breed scala aan instrumentele en ambachtelijke kennis en vaardigheden te adapteren en toe te passen in theaterale productieprocessen en theaterproducten. Hieronder vallen: inzicht in en beheersing van een productieproces, het vaktechnisch instrumentarium van de maker, analyse en verwerking van diverse theaterale ingrediënten en kennis van repertoire, theatergeschiedenis, theaterlandschap en cultuur.
De docerend theatermaker heeft inzicht in de verschillende fases van het maakproces en beheerst de noodzakelijke instrumentele kennis op het vlak van spelen, maken, en begeleiden voor het inrichten daarvan. Hij heeft kennis van meerdere (interdisciplinaire) maakstrategieën en past deze, alleen zowel als in samenwerking met mede-makers effectief toe. Hij kan niet-professionele spelers uit verschillende doelgroepen spelmatig begeleiden en is in staat met hen procesmatig en productgericht te werken aan theaterale presentaties en voorstellingen. Hij creëert een veilige en creatieve leeromgeving waarbinnen hij zowel als de deelnemers artistiek worden uitgedaagd. Hij kan vanuit divers basismateriaal (improvisatie, tekst, beeld en/of nieuwe media) en met het oog op een publieksgroep, betekenis geven in een presentatie of voorstelling. Daarbij is hij in staat om de sociale/educatieve/culturele/historische context van de voorstelling creatief in te zetten in het maakproces.

Competenties docerend theatermaker (vervolg)

Vermogen tot samenwerking
algemeen theater: De theatermaker is in staat om vanuit de eigen expertise in een (multi- of interdisciplinair) theateraal productieproces een actieve bijdrage te leveren en samen te werken.
De docerend theatermaker kan proces- en productgericht, met en zonder opdrachtstellend kader, effectief samenwerken in diverse contexten (internationaal, intercultureel, interdisciplinair) binnen het educatieve veld. Hij heeft het vermogen inzicht te verwerven in de maakstrategieën van andere kunst disciplines en op basis van artistieke gelijkwaardigheid in een interdisciplinair proces samenwerken met kunstenaars uit andere disciplines. Hij kan binnen een theater-educatief proces omgaan met de complexe dynamiek tussen diverse individuele inbrengen en wensen en het gemeenschappelijk belang en/of het gegeven kader, en kan effectief naar afgeronde producten toewerken.
Communicatief vermogen
algemeen theater: De theatermaker is in staat om in verschillende beroepscontexten effectief en efficiënt te communiceren over zijn visie en ideeën met betrekking tot een theaterproduct, zowel verbaal, non-verbaal, als in schrift.
De docerend theatermaker is in staat effectief te communiceren in diverse gezagsverhoudingen, interdisciplinaire, internationale en interculturele contexten en met diverse groepen van cursisten en non-professionals Hij is zich bewust van de verschillende perspectieven die op eenzelfde gegeven kunnen bestaan en in staat zijn visie en handelen als docerend theatermaker over te brengen, af te stemmen en te verantwoorden.
Ondernemerschap
algemeen theater: De theatermaker is in staat om zelfstandig vorm te geven aan een professioneel bestaan binnen het theaterwerkveld.
De docerend theatermaker kan zelfstandig zijn praktijk vormgeven in het kunsteducatieve werkveld en zijn kwaliteiten helder profileren. Hij is in staat beroepsmogelijkheden te zien, benutten en creëren en maakt daarbij gebruik van zijn kennis van en ervaring met het kunsteducatieve werkveld. Binnen een gecombineerde beroepspraktijk - waarin hij met meerdere opdrachtgevers tegelijk te maken heeft kan hij effectief, en voor zijn ontwikkeling vruchtbaar, organiseren. Hij kan in communicatie met een (potentiele) opdrachtgever diens vraag articuleren en deze vertalen naar een theatrale toepassing Hij is in staat netwerken op te zetten en te beheren, binnen en buiten het eigen vakgebied, nationaal zowel als internationaal

Competenties docerend theatermaker (vervolg)

Omgevingsgerichtheid
algemeen theater: De theatermaker is in staat om sensitief maatschappelijke ontwikkelingen te verbinden met eigen ervaringen als een inspiratiebron voor zijn werk.
De docerend theatermaker heeft kennis van het kunst-educatieve werkveld en de plaats hiervan in de huidige samenleving en kan zijn activiteiten op het vlak van theater en educatie in een (inter)nationale context beschouwen. Hij kan zich door gegeven situaties laten inspireren en past zijn processen actief en adequaat, aan de context aan. Hij is in staat zijn werk in te richten in afstemming met een organisatie of werkomgeving, deelnemers, publieksgroepen en opdrachtgevers in diverse artistieke en sociaal-culturele contexten. Hij stelt artistieke concepten op en ontwerpt speel- en maakprocessen voor non-professionals in het educatieve en sociaal- maatschappelijk veld en houdt daarbij rekening met de diversiteit in deelnemers- en publieksgroepen, variërend in leeftijd, startniveau en cultuur.
Lerend vermogen
algemeen theater: De theatermaker is in staat om zichzelf te blijven ontwikkelen, artistiek en professioneel.
De docerend theatermaker heeft een onderzoekende basishouding, toont interesse in zijn omgeving en staat open voor en draagt bij aan nieuwe ontwikkelingen. Hij kan onderzoeksvragen en formuleren en kan verschillende onderzoeksmethoden toepassen ten behoeve van de ontwikkeling van zijn artistieke en pedagogische kwaliteiten. Hij kan zich als maker of ontwerper/ begeleider doelgericht en zelfstandig verder ontwikkelen en hiervoor een leertraject uit te stippelen.
Reflectief vermogen
algemeen theater: De theatermaker is in staat om te reflecteren op eigen werk, eigen handelen en eigen ontwikkeling.
De docerend theatermaker is zich bewust van zijn handelen bij het maken of begeleiden van theater in een educatieve, non-professionele context. Hij kan in zijn werkprocessen het krijgen van feedback van collega's zelf organiseren en toont inzicht in de ontwikkeling van zijn kwaliteiten. Hij kan zowel als (het effect van) zijn theatrale producten en processen bevragen op grond van eigen of andermans observaties grond van de resultaten van zijn reflecties consequenties te trekken voor een te volgen werkwijze.
Innovatief vermogen
algemeen theater: De theatermaker is in staat om door onderzoek bij te dragen aan de ontwikkeling van het vakgebied.
De docerend theatermaker levert zelfstandig nieuwe bijdragen aan de ontwikkelingen van het theater-educatieve werkveld op het vlak van theatervormen, werkwijzes, en interacties met (nieuwe) publieksgroepen. Hij is in staat methodisch praktisch onderzoek te doen ten behoeve van de eigen artistieke praktijk en naar toepassingen in de kunst-educatieve praktijk. Hij kan verbanden leggen tussen elementen uit verschillende disciplines en kennisdomeinen en van daar uit nieuwe producten ontwikkelen.

2.3.1 Competenties docent theater

Artiestiek Competent
<p>algemeen: De kunstvakdocent kan vanuit een eigen visie artistiek werk creëren en het artistieke proces inclusief een breed scala aan ambachtelijke kennis en instrumentele vaardigheden toepassen in onderwijs waardoor lerenden de betekenis van kunst ervaren, geïnspireerd raken en een eigen artistiek proces doorlopen.</p>
creërend
<p>De Docent Theater ontwikkelt op basis van persoonlijke fascinatie (bronnen) kennis, intuïtie, waarnemingen en inzichten een artistieke visie en draagt bij aan de totstandkoming van theaterproducten en aan de daaraan ten grondslag liggende artistieke keuzen op basis van de eigen signatuur.</p> <p>Hij werkt vanuit divers basismateriaal, vormt concepten, produceert en componeert materiaal, biedt het aan en geeft sturing aan repetities en uitvoeringen</p> <p>Hij is in staat betekenisvolle en/of effectieve handelingen en beelden te creëren en demonstreert inzicht in de manier waarop ervaringen en betekenissen worden overgedragen.</p>
ambachtelijk
<p>De Docent Theater kan werken vanuit meerdere maakstrategieën en toont inzicht in de fasen van het theaterlijke maakproces. Hij past theaterlijke middelen, compositorische zowel als toegevoegde, binnen de verschillende fasen van het maakproces adequaat toe.</p> <p>Hij verkent de grenzen en mogelijkheden van genres, codes en disciplines, analyseert en synthetiseert verschillende ingrediënten en verwerkt de uitkomsten in het productieproces.</p> <p>Hij toont over brede en actuele kennis te beschikken (interdisciplinaire) werkwijzen en uitgangspunten en theorieën van het maken en van de historische en sociaal-maatschappelijke bedding daarvan.</p>
Pedagogisch-didactisch competent
<p>algemeen: De kunstvakdocent beschikt over de juiste pedagogische en didactische kennis en vaardigheden om op professionele wijze voor de individuele lerenden en voor groepen lerenden waarmee hij werkt, een veilige en krachtige leeromgeving tot stand te brengen waarin hij hen begeleidt hun mogelijkheden en ambities te ontdekken en ontwikkelen.</p>
pedagogisch
<p>De Docent Theater organiseert het theaterlijke leer- en maakprocessen zodanig dat ieder individu de mogelijkheden krijgt om zich vanuit eigenheid te ontwikkelen.</p> <p>Hij richt de leeromgeving zo in dat interesse in kunst en theater wordt gewekt en levend gehouden en maakt - mede vanuit een eigen (kunst-) pedagogische visie - keuzes met betrekking tot aanpak en methodiek.</p> <p>Hij draagt bij aan de ontwikkeling van een (kunst-)pedagogisch klimaat in het team of de organisatie. Hij ondersteunt de lerenden in hun leerproces door leervragen en leerproblemen te signale-</p>

Competenties docent theater (vervolg)

ren, te benoemen en erop te reageren en kan lerenden methodisch begeleiden in de ontwikkeling van hun talent in de brede zin van het woord.

didactisch

De Docent Theater gaat zowel bij de ontwikkeling van zijn onderwijs uit van theatrale verbeelding en artistieke.

Hij stelt leerplannen en lesprogramma's op, stemt deze af op de context en hanteert bewust en doelgericht diverse methoden en werkwijzen bij het ontwikkelen van verschillende competenties van de lerenden op het gebied van spel, theater en interdisciplinariteit binnen het kunst domein. Hij hanteert verschillende werkvormen binnen leersituaties aan waarin lerenden zich creërend en reflecterend kunnen ontwikkelen en bekwamen in artistieke en algemene zin.

Hij adviseert, initieert en begeleidt culturele activiteiten, draagt bij tot inzicht in de diverse kunst disciplines en de samenhang daartussen en positioneert theater binnen het geheel van (leer)activiteiten en draagt bij aan realisering en ontwikkeling van (vak)didactiek binnen team/organisatie

Interpersoonlijk competent

algemeen: De kunstvakdocent heeft het vermogen een prettig leer- en werkklimaat te creëren waarin hij oog heeft voor persoonlijke relaties en waarin op een coöperatieve en constructieve manier door betrokkenen wordt gecommuniceerd en samengewerkt.

communicatief

De Docent Theater gebruikt kennis van groepsdynamische processen bij de inrichting van zijn werk als theaterdocent. Hij communiceert op creatieve wijze en met inzet van zijn theatrale vaardigheden respectvol, informatief en overtuigend met alle betrokkenen over de inhoud van het werk en de voortgang van het leerproces.

Hij presenteert effectief en efficiënt, schriftelijk, mondeling en/of met gebruik van zijn artistieke vaardigheden, zijn concepten en producten aan betrokkenen en relevante doelgroepen.

Hij communiceert met lerenden op inspirerende en overtuigende wijze zijn interpretaties, ideeën en wensen voor het theaterproduct en staat open voor de inbreng van alle betrokkenen.

samenwerkend

De Docent Theater werkt productief en constructief samen in een (interdisciplinair) team, kan verschillende rollen in de samenwerking aannemen en daar flexibel tussen schakelen. Hij heeft een duidelijk beeld van zijn eigen kwaliteiten en kan inbreng van anderen – visies, ideeën, vakmatigheid – stimuleren en met elkaar verbinden in het werkproces.

Hij legt contacten binnen en buiten de (onderwijs)instelling, onderhoudt een netwerk en zet dit in voor uitvoering van vak(overstijgende) zaken. Hij draagt in technische en organisatorische zin bij aan een optimaal verloop van het proces en het product.

Competenties docent theater (vervolg)

Omgevingsgericht
algemeen: De kunstvakdocent kan relevante ontwikkelingen in de samenleving signaleren en onderzoeken en ziet daarin de kansen en mogelijkheden om op een zakelijke en georganiseerde wijze de verbinding te leggen met zijn leer- en werkomgeving.
omgevingsgericht
De Docent Theater legt verbanden tussen culturele en maatschappelijke uitingen en ontwikkelingen en verbindt deze aan de beroepspraktijk. Hij toont inzicht in de functie en plaats van de kunsten in de samenleving. Hij voert praktijkonderzoek uit – op zowel artistiek, ontwerpgericht als educatief vlak - ten behoeve van de beroepspraktijk. Hij verbindt mensen uit verschillende (sub)culturen en (kunst)disciplines en binnen bestaande en nieuwe theatrale toepassingen en stimuleert belangstelling voor diversiteit.
ondernemend
De Docent Theater vertaalt en articuleert vragen en opdrachten vanuit het educatieve en maatschappelijke veld naar succesvolle theatrale en educatieve toepassingen. Hij onderscheidt en profileert zich middels een eigen vakmatige signatuur binnen het culturele aanbod. Hij treft zakelijke voorzieningen ten behoeve van zijn beroepspraktijk om ook op de lange termijn beroepsmatig zelfstandig als docent werkzaam te zijn en heeft kennis van de zakelijke en ondernemende aspecten van het tot stand brengen van theatrale en educatieve activiteiten, zoals financieringsmogelijkheden, benutten en aanboren van (nieuwe) publieksgroepen, netwerken, regelgeving e.d..

Kritisch-reflectief competent
algemeen: De kunstvakdocent heeft een kritische en onderzoekende houding richting zijn eigen (kunst)pedagogische en artistieke handelen, beroepsopvattingen en persoonlijke concepten en kan deze systematisch bijstellen ten bate van zijn persoonlijke en professionele ontwikkeling.
reflectief
De Docent Theater kan op basis van reflectie de eigen talenten en beroepsmogelijkheden door ontwikkelen. Hij organiseert zijn eigen feedback, gaat professioneel om met het geven en ontvangen van kritiek, gebruikt kritiek van anderen om zichzelf verder te ontwikkelen.
groei & vernieuwing
De Docent Theater laat in het werk zien constant bezig te zijn met de eigen artistieke ontwikkeling en de eigen ontwikkeling als docent. Vanuit een onderzoekende en pro-actieve grondhouding verhoudt hij zich tot de ontwikkelingen binnen en buiten het kunst domein ten behoeve van nieuwe inzichten en vaardigheden wat betreft methoden, technieken, toepassingen en de beroepsmatige invulling. Hij draagt bij aan innovatie van het kunst-educatieve veld en onderhoudt hiervoor een netwerk van peers.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

Programma Acteur

JAAR 1	Spelvakken	Ondersteunende vakken	Profielontwikkeling	Keuzeprogramma
	Spel/ Elementair Spel/ Fysiek Spel/ Tekst Spel/ Improvisatie	Dramaturgie/ Filosofie Lezen Viewpoint/ Suzuki Laban Schermen Koor Spreken Stemexpressie Ritme Kunst v Ondernemerschap Theatergeschiedenis	Atelier Enquête Vakfasetoets	Winteracademie
Studiepunten	20	28	8	4

JAAR 2	Spelvakken	Ondersteunende vakken	Profielontwikkeling	Keuzeprogramma
	Spel/ Elementair Spel/ Fysiek Spel/ Tekst Spel/ Improvisatie	Dramaturgie/ Filosofie Lezen Viewpoint/ Suzuki Laban Beweging Zang Spreken Stemexpressie workshop theatertechniek Kunst van Ondernemerschap Capita Selecta	Atelier Etude Solo Lessen in Theatermaken Lessen voorbereiding op de Beroepspraktijk Project clowns Project Blok 5 (acteren voor de camera, Komedie in Parijs, Performance project) Project Instrumentele Ontwikkeling	Winteracademie
Studiepunten	20	22	16	2

JAAR 3	Ondersteunende vakken	Profielontwikkeling
	Spreken Zang Beweging Acteren voor de camera	Spelproject 1 Spelproject 2 Klinkers van het Theater Jeugdtheaterproject Interdisciplinair project Reflectie Manifest Vorbereiding op de Beroepspraktijk en stage voorbereiding
Studiepunten	4	56

JAAR 4	Ondersteunende vakken	Profielontwikkeling
	Spreken Acteren voor de camera Zakelijke kanten van de Beroepspraktijk	Stage Theatraal Werkstuk/ Solo OASE A OASE B Portfolio Eindvoorstelling 1 Eindvoorstelling 2 Eindgesprek
Studiepunten	5	55

Programma Schrijver

Vaknaam	Docent(en)	ECTS
<i>Inleiding dramaschrijven</i>	Mathijs Verboom	1
<i>Dramaschrijven 1a</i>	Jurrie Kwant	4
<i>Dramaschrijven 1b</i>	Anouk Saleming	4
<i>Poëzieschrijven</i>	Cees van der Pluijm	3
<i>Proza 1a</i>	Inge Raadschelders	3
<i>Lezen</i>	Jelmer Soes	3
<i>Kijken naar kunst</i>	Inge Raadschelders	2
<i>Proza 1b</i>	Irene Bakker	2
<i>Theorie van de schrijfprocessen 1a</i>	Inge Raadschelders	2
<i>Theatergeschiedenis</i>	Diverse	2
<i>Kunst van ondernemerschap</i>	Diverse	2
<i>Winteracademie</i>	Diverse	1
<i>Winteracademie</i>	Diverse	1
<i>Winteracademie</i>	Diverse	1
<i>Schrijfseminar</i>	Alumni	1
<i>Schrijven zonder planning</i>	Maud Lazaroms, Anouk Saleming, Simon van der Geest	4
<i>Scenarioschrijven</i>	Jurrie Kwant	4
<i>Dramaturgie 1</i>	Diverse	2
<i>King Kong College 1</i>	Mathijs Verboom	1
<i>Dramaschrijven 1c</i>	Mathijs Verboom	4
<i>Theorie van de schrijfprocessen 1b</i>	Inge Raadschelders	2
<i>Beschouwend schrijven 1</i>	Cees van der Pluijm	2
<i>Kunst- en cultuurgeschiedenis</i>	Cees van der Pluijm	1
<i>Leeslijst 1</i>	Jelmer Soes, Cees van der Pluijm	6
<i>Portfolio 1</i>	zelfwerkzaamheid	1
<i>Vakfasetoets</i>	Mathijs Verboom et al	1
Totaal aantal studiepunten:		60

Zie de opleidingsportal voor de actuele programmabeschrijvingen:

<http://theaterweb.hku.nl/schrijven/jaar1/modules/writing1>

Vaknaam	Docent(en)	ECTS
<i>Dramaschrijven 2b</i>	Don Duyns	4
<i>Capita Selecta</i>	Diverse	2
<i>Leeslijst 2</i>	Jurrie Kwant, Mart-Jan Zegers	6
<i>Portfolio 2</i>	Zelfwerkzaamheid	1
<i>Vrije keuzeruimte</i>		4
<i>keuzevakken</i>	Diverse	
<i>ISA's</i>	Zelfwerkzaamheid	
Totaal aantal studiepunten:		60

Zie de opleidingsportal voor de diverse programmabeschrijvingen:

<http://theaterweb.hku.nl/schrijven/jaar2/modules/writing2>

Programma Schrijver (vervolg)

CURRICULUM SCHRIJFOPLEIDING JAAR 3

Vaknaam	Docent(en)	ECTS
<i>Dramolette</i>	Don Duyns	2
<i>Dramaschrijven 3</i>	Rob de Graaf	4
<i>King Kong College 3</i>	Mathijs Verboom	2
<i>Filosofie 3</i>	Resi Godwaldt	2
<i>Beschouwend Schrijven 3</i>	Cees van der Pluijm	3
<i>Lezen van Drama</i>	Don Duyns	1
<i>Semiotiek</i>	Mart-Jan Zegers	1
<i>Zakelijke Ondernemerschaps-vaardigheden</i>	diversen	2
<i>Acteursproject Klinkers</i>	Rob de Graaf, Ine te Rietstap	4
<i>KLINKERS-schrijven</i>	Rob de Graaf	1
<i>3e jaars projecten blok 4*</i>	diversen	11
<i>Scenario</i>	Don Duyns	2
<i>3e jaars projecten blok 5*</i>	diversen	
<i>OASE A - onderzoeksstrategieën</i>	Mart-Jan Zegers	2
<i>Leeslijst 3</i>	Cees v/d Pluijm & Mart Jan Zegers	6
<i>Portfolio 3</i>	zelfwerkzaamheid	1
<i>Presentatie opzet eindwerken</i>	Anouk Saleming, Mathijs Verboom, Mart-Jan Zegers	1
<i>Stage</i>		11
<i>Vrije keuzeruimte</i>		4
<i>keuzevakken</i>	Diverse	
<i>ISA's</i>	Zelfwerkzaamheid	
*) een student volgt een project (blok 4/5) en een stage van 11 erts. Indien geen stage gevonden wordt, volgt de student 2 projecten.		
Totaal aantal studiepunten:		60

Zie de opleidingsportal voor de diverse programmabeschrijvingen:
<http://theaterweb.hku.nl/schrijven/jaar3/modules/writing3>

<i>Afstudeerproject schrijven</i>	Diversen	15
<i>Werkveldoriëntatie</i>	Rik van den Bos	2
<i>Lesgeven en presenteren in schrijven</i>	Inge Raadschelders	2
<i>Afstudeerpresentatie</i>		1
<i>Afstudeergesprek</i>		1
<i>Vrije keuzeruimte</i>		5
<i>keuzevakken</i>	Diverse	
<i>ISA's</i>	Zelfwerkzaamheid	
Totaal aantal studiepunten:		60

Zie de opleidingsportal voor de diverse programmabeschrijvingen:
<http://theaterweb.hku.nl/schrijven/jaar4/modules/writing4>

Programma Docent Theater

Competentiematrix Docent Theater

	jaar 1	cursuscode	ects	Artiestiek Competent		Pedagogisch-didactisch competent		Interpersoonlijk competent		Omgevingsgerichte		Kritisch-reflectief competent	
				oriëntend	ambachtelijk	bedagogisch	didactisch	communicatief	samenwerken	omgevingsgericht	anderevormend	reflectief	groei & vernieuwing
	jaar 1			60									
SP1.1		t-edu-1-spr1-05	5										
SP1.2		t-edu-1-spr2-04	4										
ENTER PRACTISE 1		t-edu-1-ep1-03	3										
ENTER PRACTISE 2, overtuigen		t-edu-1-ep2-01	1										
MAKEN 1, ontwerpen		t-edu-1-mak1-03	3										
MAKEN 2, tekst		t-edu-1-mak2-02	2										
WORKSHOP THEATERTECHNIEK		t-edu-1-the-01	1										
APPLIED THEATRE 1, theater		t-edu-1-apth-09	9										
KUNSTEN CULTUUR/SCHIEDENIS 1		t-edu-1-kege-02	2										
Kunsten MKK WVD		t-edu-1-ke-05	5										
GOP OMGAANLIJKE 1		t-the-1-om1a-02	2										
GOP WINTERACADEMIE WK 1		t-the-1-wac-01	1										
GOP WINTERACADEMIE WK 2		t-the-1-wac-01	1										
GOP WINTERACADEMIE WK 3		t-the-1-wac-01	1										
GOP KUNST VAN ONDERNEMERSCHAP		t-the-1-kyv1-02	2										
GOP THEATERSCHIEDNIS		t-the-1-tgs-02	2										
ONDERZOK 1, directie		t-edu-1-on1-02	2										
ONDERZOK 2, scenografie		t-edu-1-on2-02	2										
ONDERZOK 3, diversiteit		t-edu-1-on3-02	2										
STUDIEVAARDIGHEDEN		t-edu-1-stva-02	2										
ITT TO		t-doc-1-itt-05	5										
SA			3										
	jaar 2			60									
TOLUËNPROJECT		t-edu-2-mak1-06	6										
MAKEN 3, praktische scene analyse		t-edu-2-mak3-02	2										
WORKSHOP THEATERTECHNIEK		t-the-2-the2-01	1										
APPLIED THEATRE 2, VMBO/voortent		t-edu-2-apth2-06	6										
KUNSTEN CULTUUR/SCHIEDENIS 2a		t-doc-2-kege2-01	1										
Kunsten CULTUUR/SCHIEDENIS 2b		t-doc-2-kege2-02	2										
KUNSTEN CROSS ARTS PROJECT		t-edu-2-keap-05	5										
GOP OMGAANLIJKE 2		t-the-2-om2-02	2										
GOP CAPTA SELECTA		t-the-2-CAP-02	2										
GOP KUNST VAN ONDERNEMERSCHAP		t-the-2-kyv2-02	2										
GOP WINTERACADEMIE week 1		t-the-2-wac-01	1										
GOP WINTERACADEMIE week 2		t-the-2-wac-01	1										
GOP WINTERACADEMIE week 3		t-the-2-wac-01	1										
ONDERZOK 4, methodiek		t-edu-2-on4-02	2										
ONDERZOK 5, theaterpartijen		t-doc-2-on5-02	2										
ONDERZOK 6, diversiteit		t-edu-2-on6-02	2										
ENTER PRACTISE 3		t-edu-2-ep3-02	2										
MAKEN 4, Backbox 30 min		t-doc-2-mak4-04	4										
ONDERWIJDSSTAGE 1		t-doc-2-ost-09	9										
INTERVIEW		t-edu-2-ittv1-01	1										
PPP		t-edu-2-ppp1-02	2										
EXCURSIE BEJALIN		t-edu-2-exbe-01	1										
SA			3										
	jaar 3			60									
MAKEN 5, ontwerpen 20 min		t-doc-3-mak5-07	7										
ARSTUDIEPLAN, voorbereiding		t-edu-3-vber4-02	2										
ONDERZOK 7, methodiek		t-edu-3-on7-02	2										
ONDERZOK 8, theaterpartijen		t-edu-3-on8-02	2										
ONDERZOK 9, interactie, workshop		t-edu-3-on9-02	2										
OPDRACHT ONDERNEMERSCHAP/ONDERNEMERSCHAP		t-the-3-on1-02	2										
INTERNATIONALE STAGE, pitch		t-edu-3-ista-02	2										
INTERNATIONALE STAGE		t-edu-3-ist-11	11										
KUNSTEN INTERDISCIPLINAIR PROJECT		t-doc-3-kei1-05	5										
INSTELLINGSSTAGE		t-doc-3-ist-06	6										
ONDERWIJDSSTAGE 2		t-doc-3-ost-11	11										
KUNSTEN CULTUUR/SCHIEDENIS 3		t-doc-3-kege3-02	2										
INTERVIEW		t-edu-3-ittv2-01	1										
PPP		t-edu-3-ppp2-02	2										
SA			3										
	jaar 4			60									
INTERNATIONALE STAGE		t-edu-4-ist-12	12										
ARSTUDIEPLAN		t-edu-4-pp-02	2										
KEC ONDERZOK, DASE A		t-the-4-ocase-02	2										
ONDERZOK, DASE B		t-edu-4-ocaseb-02	2										
ONDERZOK, DASE C		t-edu-4-ocasc-11	11										
ONDERZOK, publieke		t-edu-4-ondp-01	1										
PROFIELSTAGE		t-doc-4-prf-10	10										
THEATRAAL EINDWERK		t-doc-4-thew-11	11										
EXAMEN		t-edu-4-ex-02	2										
ACTUALITEITENLAB		t-edu-4-act-02	2										
STADTPROJECT		t-edu-4-spr-02	2										
INTERVIEW		t-edu-4-ittv3-01	1										
PPP		t-edu-4-ppp3-02	2										
			60	oriëntend	ambachtelijk	bedagogisch	didactisch	communicatief	samenwerken	omgevingsgericht	anderevormend	reflectief	groei & vernieuwing
				Artiestiek Competent		Pedagogisch-didactisch competent		Interpersoonlijk competent		Omgevingsgerichte		Kritisch-reflectief competent	

Programma Docerend Theatermaker

Competentiematrix Docerend Theatermaker

		Onderend vermogen	Visie	Ambachtelijk vermogen	Vermogen tot samenwerking	Communicatief vermogen	Ondernemers- schap	Omgangs- gerichtheid	Lerend vermogen	Reflectief vermogen	Innovatief vermogen	
jaar 1												
	afstude	60										
SPIL 1	t-edu-1-spe1-05	5										
SPIL 2	t-edu-1-spe2-04	4										
ENTER PRACTISE 1	t-edu-1-ep1-03	3										
ENTER PRACTISE 2, overnagt	t-edu-1-ep2-01	1										
MAKEN 1, individueel	t-edu-1-mak1-03	3										
MAKEN 2, tekst	t-edu-1-mak2-02	2										
WORKSHOP THEATERTECHNIEK	t-edu-1-the-01	1										
APPLIED THEATRE 1, theater	t-edu-1-apth-09	9										
KunstEi CULTUURGESCHIEDENS 1	t-edu-1-kege-02	2										
KunstEi MIX WVD	t-edu-1-ke-05	5										
GSP DRAMATURGIE 1	t-the-1-dra1a-02	2										
GSP WINTERACADEMIE WK 1	t-the-1-wsa-01	1										
GSP WINTERACADEMIE WK 2	t-the-1-wsb-01	1										
GSP WINTERACADEMIE WK 3	t-the-1-wsc-01	1										
GSP KUNST VAN ONDENKERSCHAP	t-the-1-wo1-02	2										
GSP THEATERSCHIEDENS	t-the-1-tgs-02	2										
ONDERZOEK 1, iniatiek	t-edu-1-on1-02	2										
ONDERZOEK 2, theateranalys	t-edu-1-on2-02	2										
ONDERZOEK 3, diversiteit	t-edu-1-on3-02	2										
STUDIEVAARDIGHEDEN	t-edu-1-stva-02	2										
VFT DM	t-dtm-1-vftm-05	5										
SA		3										
jaar 2												
	afstude	60										
TOURNEEPROJECT	t-edu-2-mak8-06	6	x		x		x			x		
MAKEN 3, praktische sessie analyse	t-edu-2-mak3-02	2			x					x		
WORKSHOP THEATERTECHNIEK	t-edu-2-the2-01	1			x					x		
APPLIED THEATRE 2, VMBO/voetbal	t-edu-2-apth2-06	6	x		x	x	x			x		
KunstEi CULTUURGESCHIEDENS 2a	t-edu-2-keg2-01	1			x							
KunstEi CROSS ARTS PROJECT	t-edu-2-kecap-05	5	x		x			x		x	x	
GSP DRAMATURGIE 2	t-the-2-dra2-02	2			x	x						
GSP CAPTA SELECTA	t-the-2-cap-02	2			x							
GSP KUNST VAN ONDENKERSCHAP	t-the-2-wo2-02	2			x	x	x					
GSP WINTERACADEMIE week 1	t-the-2-wsa-01	1			x	x			x		x	
GSP WINTERACADEMIE week 2	t-the-2-wsb-01	1			x	x			x		x	
GSP WINTERACADEMIE week 3	t-the-2-wsc-01	1			x	x			x		x	
ONDERZOEK 4, methoeken	t-edu-2-on4-02	2	x		x							
ONDERZOEK 5, theaterrepertoire	t-dtm-2-on5-03	3			x			x		x		
ONDERZOEK 6, diversiteit	t-edu-2-on6-02	2	x		x	x						
ENTER PRACTISE 3	t-edu-2-ep3-02	2			x			x				
MAKEN 4, blackbox 10 min	t-dtm-2-mak4-06	6	x		x					x		
MAKEN, docloop	t-dtm-2-mde-05	5			x				x	x		
MAKEN, app locatie	t-dtm-2-mloc-03	3			x	x			x	x		
INTERSE	t-edu-2-intv-01	1					x	x				
PPP	t-edu-2-ppp1-02	2							x			
EXCURSIE BERLIN	t-edu-2-exbe-01	1										
SA		3										
jaar 3												
	afstude	60										
AFSTUDEERPLAN, voorbereiding	t-edu-3-vber4-02	2										
ONDERZOEK 7, methoeken	t-edu-3-on7-02	2										
ONDERZOEK 8, theaterrepertoire	t-edu-3-on8-02	2										
ONDERZOEK 9, internet, werkveld	t-edu-3-on9-02	2										
MAKEN 5, amateur 20 min	t-dtm-3-mak5-07	7										
GSP ZWELLENDE ONDENKERSCHAPSAARDIG	t-the-3-zon1-02	2										
INTERNATIONALE STAGE, pitch	t-edu-3-ints-02	2										
INTERNATIONALE STAGE	t-edu-3-int1-11	11										
GSP INTERDISCIPLINAIR MAKEN & MEDIA	t-dtm-3-mmp-11	11										
GSP INTERDISCIPLINAIR PROJECT FAC	t-the-3-isp-11	11										
MAKEN IN CONTEXT, Wikifari	t-dtm-3-makc-01	1										
INSTELLINGSTAGE	t-dtm-3-ist-02	2										
INTERSE	t-edu-3-intv2-01	1										
PPP	t-edu-3-ppp2-02	2										
SA		2										
jaar 4												
	afstude	60										
INTERNATIONALE STAGE	t-edu-4-ist-12	12										
AFSTUDEERPLAN	t-edu-4-afp-02	2										
FAC ONDERZOEK, OASE A	t-the-4-oasea-02	2										
ONDERZOEK, OASE B	t-edu-4-oaseb-02	2										
ONDERZOEK, OASE C	t-edu-4-oasc-11	11										
ONDERZOEK, publicatie	t-edu-4-onjpu-01	1										
THEATRAAL EINDWERK	t-dtm-4-thew-11	11										
PROFIELSTAGE	t-dtm-4-prst-10	10										
EXAMEN	t-edu-4-exp-02	2										
AGUALITEITENLAB	t-edu-4-act-02	2										
STARTPROJECT	t-edu-4-spp-02	2										
INTERSE	t-edu-4-intv3-01	1										
PPP	t-edu-4-ppp3-02	2										
		60	Onderend vermogen	Visie	Ambachtelijk vermogen	Vermogen tot samenwerking	Communicatief vermogen	Ondernemers- schap	Omgangs- gerichtheid	Lerend vermogen	Reflectief vermogen	Innovatief vermogen

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Programma visitatie HKU Theater (Schrijven, Acteren en Docerend Theatermaker) en Docent Theater

Woensdagmiddag 18 juni 2014		
Tijd	Wat	Wie
Vanaf 11.00 uur tot 12.45 uur	Welkom door Leo Capel materiaal inzien en lunch	auditpanel: Hans Stoltenborg (voorzitter), Gudrun Beckmann, Dorine Cremers, Rianne Versluis (secretaris/coördinator) en studentenlid Maarten van der Velden (Dorine en Rianne zijn er al vanwege eindexamengesprek Schrijven)
12.45-13.00 uur	Vervoer van Janskerkhof naar MAPLAB	
13.00 uur	Welkom op het MAPLAB	Leo Capel, Schooldirecteur HKU Theater Joris Weijdom, Media and Performance Laboratory
13.15-13.45 uur	Presentatie Theateronderzoek	Nirav Christophe, Lector Performatieve Maakprocessen
13.45- 14.30 uur	Presentatie Projectonderwijs	Guus van Geffen, inhoudelijk coördinator 3 ^e jaars projecten e.a.
14.30-15.15 uur	Vervoer van MAPlab naar Janskerkhof via de bibliotheek op Lange Viestraat 2b	
15.15-16.00 uur	Rondleiding Janskerhof (2 locaties) Open spreekuur	Helma van de Veerdonk, Hoofd Ondersteuning & Beheer Leo Capel, Schooldirecteur HKU Theater
16.00-17.00 uur	Management (school- en locatiedirecteur Theater)	Leo Capel, Schooldirecteur HKU Theater Katelijn de Vreede, Locatiedirecteur

Woensdagmiddag 18 juni 2014		
Tijd	Wat	Wie
vanaf ± 17.00 uur	Materiaal inzien en diner	
20.30 uur	Mogelijkheid tot bezoek voorstelling <i>Karel ende Elegast</i>	

Programma visitatie HKU Theater (Schrijven, Acteren en Docerend Theatremaker) en Docent Theater

Donderdag 19 juni 2014		
Tijd	Wat	Wie
8.45-9.15 uur	Kwaliteitszorg	Corrie Nagtegaal, kwaliteitszorgmedewerker, Onderwijskundige HKU Theater Jacob Oostwoud Wijdenes, Beleids- en kwaliteitszorgmedewerker HKU
9.15-10.15 uur	Studieleider, Onderwijscoördinator en docententeam Theater Schrijven	Mathijs Verboom, Studieleider Schrijven Laura de Groot, Onderwijscoördinator Schrijven Inge Raadschelders, Docent Schrijven Anouk Saleming, Docent Schrijven Jurrie Kwant, Docent Schrijven
10.15 – 10.30 uur	Pauze	
10.30 - 11.30 uur	Studieleider, Onderwijscoördinator en docententeam Theater Acteren	Harm van Geel, Studieleider Acteren Sabine Dehne, Onderwijscoördinator Acteren Ine te Rietstap, Docent en mentor jaar 1 Dic van Duin, Docent en mentor jaar 2 Jaïr Stranders, Docent Acteren

		Margijn Bosch, Docent Acteren Ciel Werts, Docent Acteren
11.30 - 12.15 uur	Studenten Theater (schrijven en acteren)	Yentl van Stokkum, jaar 1 Schrijven Senna Pauli, jaar 2 Schrijven Glenn Markesteijn, jaar 3 Schrijven Dirk Uiterwaal, jaar 4 Schrijven Ayla Satijn, jaar 1 Acteren Sam Ghilane, jaar 2 Acteren Yorke Mulder-Bhangoo, Jaar 3 Acteren (tevens lid Opleidingscommissie) Floyd Koster, jaar 4 Acteren
12.15 – 12.45 uur	Lunch + inzien materiaal	
12.45 - 13.45 uur	Studieleider, Onderwijscoördinator en docententeam afdeling Theater & Educatie	Stone van den Hurk, Studieleider Theater & Educatie Brechtje Wedman, Docent Theater & Educatie Connie Wiese, Onderwijscoördinator Theater & Educatie Wilfred Hermkens, Docent Theater & Educatie Paul de Vries, Docent Theater & Educatie Jet Vos, Docent Theater & Educatie
13.45 - 14.30 uur	Studenten afdeling Theater & Educatie	Rosanne Geerdes, jaar 1 Docent Theater Erik Boddeus, jaar 1 Docerend Theatermaker Angelie Wassink, jaar 2 Docent Theater Bente van Arkel, jaar 2 Docerend Theatermaker (tevens lid Opleidingscommissie) Noëmi Degrauwe, jaar 4, Docent Theater Nina van der Mark, jaar 4 Docerend Theatermaker
14.30 – 14.45 uur	Pauze	
14.45 - 15.15 uur	Alumni (combi theater en theatereducatie)	Marjolijn van den Berg, alumna Schrijven Melle Sjoerdsma, alumna docent theater Anneke Sluiters, alumna Acteren Greg Nottrot, alumna Acteren

15.15 - 15.45 uur	Werkveld (combi theater en theatereducatie)	Cobie de Vos, Het Huis (tevens lid werkveldcommissie) Stefanie Meijer, alumnus Docent Theater Moniek Merkx, TD Maas Jolie Vreeburg, Theater Kikker
15.45 – 16.00 uur	Pauze	
16.00 - 16.30 uur	Examencommissie	Hans Klein Schiphorst, Voorzitter examencommissie Daniela Moosmann, Lid examencommissie Christel van Romunde, Lid examencommissie
Vanaf 16.30 uur	Bepalen pending issues	
Optioneel	Pending issues	
17.00 -18.00 uur	Intern beraad panel	
18.00.	Terugkoppeling Theater	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende voltijd opleidingen is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een auditpanel zich bij de uitgebreide opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan een auditpanel moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleidingen. De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van de programma's. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleidingen, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Verantwoording keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Voorafgaand aan de audit woonde het auditpanel van de verschillende afstudeerrichtingen een aantal eindexamenvoorstellingen, eindexamenpresentaties en beraadslagingen van afstudeercommissies bij.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 16 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als 'goed' worden beoordeeld.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als 'excellent' worden beoordeeld.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding Theater en Docent Theater
- Organigram instelling / Organigram opleiding.
- Landelijke eindkwalificaties
- Inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen en schematisch programmaoverzicht.
- Acteursopleiding Onderwijsleerplan 2013-2014
- Schrijfopleiding Onderwijsleerplan 2013-2014
- Theater & Educatie Onderwijsleerplan 2013-2014
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
- Overzichtslijst van *alle* afstudeerders van de laatste twee jaar
- Overzicht van de contacten met het werkveld.
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
- Verslagen overleg in relevante commissies / organen.
- Documentatie over student- en docenttevredenheid.
- Toetsplan HKU Theater
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Handboeken en overig studiemateriaal.
- Personeelsbeleidplan
- HKU Kwaliteitsplan en Kwaliteitsplan HKU Theater
- Beleidsplan ten aanzien van de toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een functiebeperking;
- De door het panel bepaalde representatieve selectie van eindexamens en dossiers van de afgelopen twee jaar met beoordelingscriteria en normering.
Overzicht op studentnummer:

HKU Theater 2013-2014

Theater/Chroonummer 34860				
studentnr.	afstudeerrichting	dossier	voorstelling	eindexamen
2100364	Acteur	ja	14-jun	14-jun
2104958	Acteur		14-jun	14-jun
2101434	Acteur	ja	14-jun	14-jun
2100763	Acteur		14-jun	14-jun
2105049	Acteur		14-jun	14-jun
2090358	Acteur	ja	14-jun	14-jun
2100137	Acteur		14-jun	14-jun
2103991	Acteur		14-jun	
2100527	Acteur	ja	14-jun	
2103604	Acteur		14-jun	

studentnr.	afstudeerrichting			
2104842	Docerend Theatermaker	ja		
2105418	Docerend Theatermaker	ja	21-mei	17-jun
2100257	Docerend Theatermaker	ja	21-mei	17-jun
2100123	Docerend Theatermaker	ja	21-mei	17-jun
2092531	Docerend Theatermaker	ja		
studentnr.	afstudeerrichting			
2101532	Schrijver	ja		
2093792	Schrijver		17-jun	
2101570	Schrijver	ja	17-jun	
2100488	Schrijver	ja		18-jun
2092977	Schrijver	ja		
209234	Schrijver	ja	17-jun	

HKU Theater 2012-2013

studentnummer	afstudeerrichting	dossier
2090452	Acteur	ja
2091631	Acteur	ja
2070460	Schrijver	ja
2090745	Schrijver	ja
2090114	Docerend Theatermaker	ja

HKU Docent Theater 2013-2014

Docent Theater/Chrohonummer 34745				
studentnr.	afstudeerrichting	dossier	voorstelling	eindexamengesprek
2082100	Docent Theater	ja		
2100719	Docent Theater	ja		
2102818	Docent Theater	ja	21-mei	17-jun
2105475	Docent Theater	ja		
2100225	Docent Theater	ja		
2100856	Docent Theater	ja		17-jun
2104837	Docent Theater	ja		
2100310	Docent Theater	ja		
2104845	Docent Theater	ja		
2105360	Docent Theater	ja		

HKU Docent Theater 2012-2013

studentnummer	afstudeerrichting	dossier
2095413	Docent Theater	ja
2090849	Docent Theater	ja
2090842	Docent Theater	ja
2090236	Docent Theater	ja
2095188	Docent Theater	ja

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, expertise en korte functiebeschrijvingen (cv's) van voorzitter, leden en secretaris.

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteit zorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - studentzaken
voorzitter Drs. G.J. Stoltenborg	x					
Deskundige Drs. G. Beckmann	x	x	x	x	x	
Deskundige Drs. D.G.P. Cremer		x	x	x		
studentlid M.H.W. van der Velden						x
secretaris G.C. Versluis	x	x				

Panelleden, naam	Korte functiebeschrijvingen
voorzitter	De heer Stoltenborg is senior adviseur bij Hobéon. Hij treedt veelvuldig op als voorzitter van auditteams in het hoger onderwijs, waaronder bij kunstvakopleidingen en is auditor bij audits in de sector Kunsteducatie en Amateurkunst.
deskundige	Mevrouw Beckmann is sinds 2011 hoofd van de masteropleiding Kunsteducatie aan de Hanzehogeschool Groningen en de NHL Hogeschool Leeuwarden; voorheen o.a. 8 jaar studieleider en hoofddocent aan de bacheloropleiding Docent Drama/Theater aan de NHL Hogeschool.
deskundige	Mevrouw Cremers is freelance dramaturg en organisatieadviseur bij diverse theatergezelschappen. In het verleden werkte zij o.a. als dramaturg bij Toneelgroep de Trust en was algemeen directeur bij Theaterwerkplaats Generale Oost en de Firma Rieks Swarte.
studentlid	De heer van der Velden is vierdejaars student aan de opleiding Docent Theater van Fontys Hogeschool voor de Kunsten, Tilburg.
secretaris	NVAO gecertificeerd secretaris d.d. november 2010.

Op 26 mei 2014 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel opleiding hbo-bachelor Theater en hbo-bachelor Docent Theater (voltijd) te Utrecht van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, onder nummer 002946.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van de NVAO. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling -anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het Evaluatiebureau-, die een volstrekt onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl